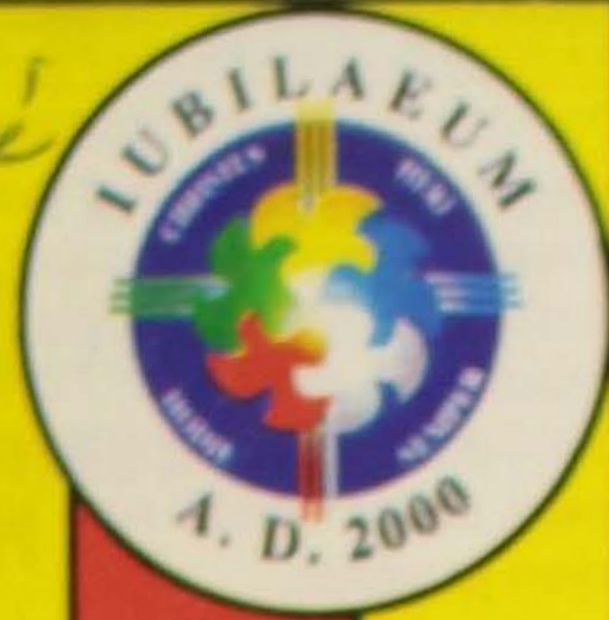

KATOLIČKI LIST

Mir Forgje

ZVONIA

GODINA: VII

BROJ: 8 (70)

Subotica, kolovoz (august) 2000.

Cijena: 20,00 N. din.

hvala, hvala i samo hvala

to je

dužijanca

Bandaš Mar. Kujundžić i bandašica Mihaela Ostrogonac (Foto: Nada Sudarević)

Dragi čitatelji, svake godine pričinja mi poteškoću kako skratiti uvijek nadahnutu propovijed katedralnog župnika **mons. Stjepana Beretića** sa svečane Večernje molitve prigodom Dužijance a da ne narušim njezinu ljepotu i cjelovitost. Stoga sam odlučio na ovoj stranici umjesto uvodnika i meditacije objaviti je u cijelosti jer prekrasno opisuje proslavu Dužijance u ovoj godini Velikog jubileja. Ja sam uživao, a nadam se da ćete i vi. Neka nam svima doista srce kliče zahvalnom pjesmom Gospodinu za sve što nam je učinio.

Vaš urednik

Sretni smo što Dužijancu slavimo. Slavimo zajedno s našim biskupom Ivanom i s dragim gostom našega grada Subotice, preuzvišenim gospodinom Želimirom Puljićem, dubrovačkim biskupom. Zahvaljujemo Bogu za dva naša pjesnika: za Ivana Gundulića, dičnog gospara, koji Hrvatsku i grad svoj Dubrovnik nezaboravnom himnom slobode proslavi! "O lijepa, o draga, o slatka slobodo! Dar u kom sva blaga višnji nam Bog je do! Uzroče istini od naše slave, uresu jedini od ove Dubrave! Sva srebra, sva zlata, svi ljudski životi ne mogu bit plata tvoj čistoj ljepoti!" Zahvaljujemo Bogu što nam je preuzvišeni gost naš Želimir donio i miris hrvatskoga mora i svježinu bunjevačke rijeke Bune. Pozdravljamo ga kao biskupa rođenog na rijeci Buni, u ubavoj blagajskoj župi. Jedva čekamo vidjeti ruke biskupa Želimira kako "dižu put neba kalež sa malo vina, komadić bijeloga hljeba. I šapću molitvu usta: 'Udostoj se, Gospodine, darove primiti skromne...'" Zahvaljujemo Bogu i za našega pjesnika Aleksu. On nas vidi kod sutrašnje mise: "Narod sav kleči i šaptom moli. Po koji uzdisaj čuje se tihi: 'Gospodine, teško je ovdje, rane su bolne i svježje... sve nas, sve nas boli!'" Teško je. Pritiska nas teret grijeha, i povodanj, i suša. Suša njive i vinograda. Suša duha i duše. Pa ipak, i večeras smo zahvalni što imamo ljude na rodnoj zemlji, i ljude od pera, i ljude majstore vrsne, i ljude glazbi predane, koji su ime našega grada proslavili od Europe do Afrike. Zahvaljujemo Bogu i za pjesnike, čije lire nisu umuknule, i za slavne znanstvenike poput dominikanca Tome, i glazbenike poput Albe našega, i za stihove Alekse našega. Zahvaljujemo Bogu i za maestra Asića koji je tako zavolio ovaj grad na crnici i pijesku da je bio kadar ostaviti biser hrvatskoga Jadrana, slavni Dubrovnik. Toliko je s nama ovdje živio. Zahvaljujemo Bogu i za duhovna zvanja i za đake i studente naše početnike. To je dužijanca. Hvala, hvala i samo hvala. I za klas, i za kruh, i za vino, i za riječ, i za sliku, i za glas.

"Naši su ljudi ozbiljni i mirni kao što je mirna nepregledna bačka nizina..." Naši ljudi "su tako rijetko vesela lica... Najrađe pričaju o svojim njivama dugim u čije crne brazde, ko u valove beskrajnoga mora, svaka njihova bol utone". O tim ljudima Aleksa naš pjeva: "Nikada se glasno ne tuže, ako ih nevolja bije. Ne traže pomoći, kada ih nenadano nesreća zateče, iako imaju meku, osjetljivu hrvatsku dušu, koju tako strašno znade zaboljet, kada je nepravda zapeče..." Teško je i čovjeku koji od zemlje živi: "Gospode, mi smo orali, sijali, kopali tvrdu zemlju, hladni nas vjetar šibao, sunca vatra palila; noge nam umorne, na rukama žuljevi, djeca gola, slabašna, starci boli boluju, nevolja se mnoga na leđa nam svalila." Je li radniku bolje? "Do naših radionica niskih ne dopiru glasovi zvona. U večer, kada tužno zasviraju muklo sirene, lica blijeda i tamna, bez snage, ponosa, volje kućama duga se naša povorka polako kreće..." Puno je osiromašenih ljudi. Proljetos smo dobili nekoliko novih školskih torbi. Pozivao sam djecu pojedinačno, da im dadem novu torbu. Ali i ti maleni naši su veliki ljudi nizine! Govorili su mi da im je dobra njihova stara torba. "Dajte siromašnjima, neka oni imaju novu." Eto novog naraštaja ljudi nizine: "Ne traže pomoći, kada ih nenadano nesreća zateče!" Hvala Bogu za svaku "meku,

ZAHVALNI LJUDI NIZINE

osjetljivu...dušu!"

Dočekasmo dužijancu, da se "iz grla vine pjesma, koja suze mami, jer je puna boli i topline". Koliko je danas očiju uprto u Suboticu! Iz godine u godinu sve je više onih, koji o dužijanci znaju samo ono što Zvonik napiše. Tako je puno naših sugrađana okrenulo leđa ovim zvonnicima. Leđa okrenuli, srce ostavili. Njihovo je srce na našim sokacima, u našoj katedrali, na našim njivama, u našim vinogradima. Njihovo je srce u nama. I oni danas slave s nama. Gledao sam kako plaču oči subotičke kad se kreće na drugu stranu, ne jednog, oceana. Hoće li ikada vidjeti mamu, braću, sestre,

grad svoj? Tko da zaboravi stihove Jašine? "Subotica mila golubica bila širi krila mira ponad tihih njiva pod nebom ko svila. Uvik živa bila..." Mole naši u tuđini zajedno s Aleksom: "Sve moje kod kuće, Gospodine, čuvaj, da ostanu zdravi. Da budu sretni braća i sestre, otac i mati. Neka još dugo tvoje ime hvale i svuda nek ih tvoj blagoslov prati!" Uđosmo

večeras u svoju baziliku, u stolnu crkvu našu, na svečana vrata od rumena kamena. I ti dovraci dva puna stoljeća dočekuju Božje slavitelje. Mi smo ovdje s "poniznom molbom: blagoslovi polje zasijano naše, vinograde, vočke, obitelji brojne, dječicu i starce..." I zahvaljujemo i blagoslov molimo. Zahvaljujemo Bogu što je među nama što nas krijepi sakramentima Isusovim i riječju živom, što nas, iz više od trinaest stoljeća dubokih korijena naših, u svojoj Crkvi čuva. Kako bismo opstali da nam križa Isusovoga nije? I da u svojim njivama i na ulicama nismo podizali te znakove Božje ljubavi? Čudan je ovaj narod hrvatski! Eno po Bosni i Hercegovini ovaj narod na groblju slavi misu. A kad oživi ta živa Crkva, tek onda kamenu zgradu crkve podiže. Iz korijena želi biti Božji narod. I naši su svoje sahranjivali u staroj crkvi, kod ujaka naših, ali i ovdje. To je slika trajanja našega. Nad grobovima svojih

predaka klanjamo se istome otajstvu, slavimo iste sakramente, iste pjesme pjevamo, premda nepravda koja muči dušu, i bol koji kida nije iščeznuo. Zato i mi pod križem tražimo lijeka i mira svojoj duši i svakom čovjeku, baš kao i sela pjesnikova: "Iz bašče sam nabrala cviča i pošla lagano križu, koji je na njivu svoju pobožni stavijo dida, da svaki lika nađe i mira svojoj duši, kada je nepravda muči i bol je teška kida. Iz mora žutog se klasja raspelo uzdiglo nebu, klasovi vitki, sjajni od zrnja jutarnje rose svoje su teške glave naslonili na križ i Isusove krvave noge." Večeras smo kao Aleksini klasovi. Potražili smo svoju stolnu crkvu i biskupa svoga i svećenike, da pod velebnim ovim križem, zajedno zahvalimo za vjeru i nadu, koja se nije ugasila. Nažalost, nismo snažni kao rođaci nam u starome kraju. Stjenovita Hercegovina sve naseli – sebe ne raseli. Naselismo mi gradove i sela u tuđini i u Domovini. Naselismo. Ali svoje ostavismo, svoje raselismo. "Ruše se salaši naši bački. U prašini grede. Starice i starci sjede plačni." A dužijanca je vesela svetkovina. Svetkovina pjesme i kola, riječi vesele i srca radosna, pšenice zrele i kruha bijeloga za svakoga. Ta "klasje još živi na našoj njivi. Dođite i vi. U našoj nizini sunce će privit i kamen sivi. Pogača bačka i slavonska bratska - čudo Kolača. Svjetlost i svetost". Večeras s Aleksom šapćemo pšenici: "Pšenice draga, ponose mirisnih njiva, u te su marnih seljaka uprto pogledi vreli. Jačaj se, pšenice. Rasti, u

HVALA G. BLAŠKU GABRIĆU I ŠTAMPARIJI "GLOBUS" NA KUNSTDRUCK PAPIRU ZA KORICE ZVONIKA U 2000. GODINI!

Nastavak sa strane 2

tebi život se skriva. Najljepše cvijeće su ravni klasovi puni i zreli! Skupljaj u sebe snagu, zrna da budu puna, brašno da bude bijelo, puno slasti, svježine. Kolač neka se sjaji ko zlatna kraljevska kruna. Pšenice, pšenice draga, ponose naše nizine!" Dragi vjernici! Svi smo mi pšenica Isusova. Svi se hranimo Kruhom slađim od zlatnog božićnjaka. Hranimo se Kruhom života. I za taj kruh danas zahvaljujemo. I molimo Boga da nas svakom svetom pričešću ojača, da rastemo, pa da mi više i ne živimo. Neka živi Krist u našoj riječi, misli, djelu i srcu. "I narod moj slab je u moru tuđinstva. Bez tebe nikom oprijet se ne može. Stoga te od srca molim, kao što dijete oca svog prosi: Sačuvaj narod moj mali. Vodi ga rukom očinskom, svetom i daj mu snage da ga u borbi Dušmanin-Golijat nikad ne svali. (...) Obrati ga k sebi. Ne molim za sebe danas ni jednom jedinom riječju. Kad rod moj plače zar srce šutjeti može? I zato prosim te smjerno, usliši moju molitvu skromnu: Spasi moj narod, o Bože!" Kolikogod slabi bili, sve možemo u onom koji nas sa stola Riječi svoje i sa stola euharistijskoga krijepi. "O kako mi volimo život drage nam ravnice! Odanošću k njoj i ljubavlju gorimo: a stradanja, patnje i nepravde teške daju nam nove neslomive snage, da se za svoje borimo..." "Cilog vika ja ću ostat vima svojoj riči... Dičit ću se svojom virom, jer nas ona brani. Dičit ću se ravnom njivom, ona sve nas hrani." Čula našu molitvu duša duše hrvatske, Isusova Mati. Molimo je: Sunce naših stradanja, ne prestani sjati! Amen.

"Kruna" je rad Marije Ivković Ivandekić a "perlica" Ane Milodanović

Piše: mr. Andrija Kopilović
20. 08. 2000. - 20. NEDJ. KR. G.
Izr 9,1-6; Ef 5,15-20; Iv 6,51-58

GOZBA MUDROSTI

Gospodin ne pušta svoje da umiru od gladi neznanja, te im je zato u crkvi pripremio dva stola: stol svoje riječi da upoznaju volju Božju i njome se hrane i stol Euharistije na kojem im nudi za hranu svoje tijelo, po kome postaju dionici vječnoga života. Već su u Starom savezu mudrost poistovjećivali ne samo s Božjim osobnostima, nego sa samom Božjom osobom. Apostol Pavao će u nekoliko navrata tu Mudrost poistovjećivati s Isusom Kristom. U današnjoj liturgiji koja govori o kruhu života Crkva nam stavlja pred oči tu i takvu mudrost koja je sam Bog i koja se očituje ne tek ljudskom umu, nego se nastanjuje u ljudskoj savjesti. To je svjetlo koje čovjeka obasjava iznutra. To je mjesto u kome Bog govori i boravi. To je izvor svih ljudskih djela, ali i sudac njihove vrijednosti. Zato se mudrim čovjekom naziva samo onaj koji sluša glas svoje savjesti i po njoj živi. Taj je mio Bogu i hrana mu je "vršiti volju Božju". Stoga za blagovanje euharistijskoga kruha Bog uvijek preko Crkve traži ispravnu i čistu savjest. I sv. Pavao nas upozorava da prije blagovanja kruha nebeskoga ispitamo svoju savjest da ne bismo umjesto života sebi blagovali osudu i smrt.

3. 09. 2000. - 22. NEDJ. KR. G.

Pnz 4,1-2.6-8; Jak 1,17-18.21b-22.27;

Mk 7,1-8.14-15.21-23

VRŠITI ZAPOVIJEDI
ČISTIM SRCEM

Spasenje ne postižemo izgovarajući lijepe riječi, moleći lijepe molitvene obrasce. Spasenje postižemo jedino ako vršimo volju Božju. Jedinu uvjet pod kojim možemo imati udjela u pravom životu i pod kojim nas Bog može uslišati, jest da vršimo njegove zapovijedi i tako obdržavamo savez koji je on s nama sklopio. Mojsije, veliki vođa naroda, prenosi Božje zapovijedi ali i komentira njihovu važnost. Te zapovijedi nisu tek pozitivni Božji zakon upisan na ploče Saveza, nego je to naravni Božji zakon upisan, kako kaže Pavao, na stijenke našega srca. U konačnici, kako god gledamo, i Božji zakon formuliran u 10 zapovijedi u stvari je naravni Božji zakon koji ima vječnu i neprolaznu vrijednost jer je okosnica osobe i moralnosti svakoga čovjeka. Niti se može promijeniti, niti drugačije tumačiti nego samo tako živjeti. Po vršenju tog Zakona biva se u savjesti opravdanim, tako se postaje Božjim čovjekom i tako se ostaje članom Božjega naroda. Opsluživanje zapovijedi, dakle, i nije vršenje zakona, nego naprosto slijed savjesti onako kako nam u njoj progovara Bog po našoj, sada već otkupljenoj i milošću obasjanoj naravi. I stoga smo veliki Božji narod "koji vrata paklena neće nadvladati".

27. 08. 2000. - 21. NEDJ. KR. G.

Jš 24,1-2a.15-17.18b; Ef 5,21-32; Iv 6,60-69

SAVEZ S BOGOM

Sva je povijest spasenja saveznički susret Boga i čovjeka. Stari je savez susret Boga s Noom, Abrahamom, Mojsijem; Novi je savez zapečaćen Kristovom krvlju. To je susret Boga i čovjeka u Crkvi djelovanjem Duha Svetoga. Danas čitamo odlomak o velikom Jozui, nasljedniku Mojsijevu i vođi Izabranog naroda. Dramatski je opisana scena kad on pred Boga izvodi sav narod i vođa tumači Božje zapovijedi i Božji savez, ali ne kao privilegij, nego kao obvezu. Pred narod postavlja otvoreno mogućnost izbora jednoga ili drugoga puta. I ta odluka mora biti definitivna i životna. On sam daje doprinos donošenju odluke svojim primjerom. On i njegov dom služiti će Bogu Izraela. Narod, potaknut ljepotom Božjega zakona i Jozuinim primjerom, odgovorno i definitivno prima Zakon Božji i opredjeljuje se za život i služenje Bogu. Svaki savez, i pojedinačni i zajednički, jest susret s Bogom, opredjeljenje za Boga, odluka za njegove zapovijedi, a onda nastupa Bog - Saveznik, koji je uvijek vjeran i ne da se nadmašiti u vjernosti. Dobro je imati u zajednici uvijek takve vođe koji će svojim životom moći staviti prevažan uteg na onu stranu na koju se treba odlučiti: za Boga, za vjernost, za poštenje, za istinu, za pravdu i za ljubav.

10. 09. 2000. - 23. NEDJ. KR. G.

Iz 35,4-7a; Jak 2,1-5; Mk 7,31-37

VJERA U BOŽJE SPASENJE

Crkva nam po sakramentima, djelotvornim znakovima vjere, pripćava Kristovo spasenje. Srce čovjeka grešnika koji se sebično zatvara u sebe može se obratiti jedino ako se otvori Božjoj objavi i ljubavi prema svojoj braći. Pred nama je veliki prorok Izaija. Bog kažnjava Edom i spasava Izrael te ga novim izlaskom kroz pustinju iz Babilona dovodi u Jeruzalem. On iscjeljuje svoj narod koji je postao gluhi, slijepi i nijem zbog svoje nevjernosti i odvratnosti u grijehu. Nevjerojatno je jak tekst današnje poruke u kojoj Izaija govori da Bog naš dolazi - njegova odmazda i njegova naplata. Ali, nakon toga nevjerojatna tvrdnja da je Božja odmazda i Božja naplata u ovome: "On sam hita da nas spasi." Prorok potom zagledan u to čudesno i nevjerojatno djelo milosrda navješta onaj tekst kojega će sam Isus upotrijebiti kada šalje učenike Ivanu Krstitelju da progovore i posvjedoče da je on Mesija: "sljepačke će oči progledati, uši se gluhih otvoriti, hromi skakutati kao jelen..." Pustinja je postala puna potoka i suha zemlja jezero, a žedno tlo izvori. Sve su to slike koje su u proročkom govoru znakovi neshvatljive Božje milosti po kojoj jedino Bog spašava. Mi smo Crkva koja je svjesna toga da su sakramenti ti znakovi koji su prorečeni a sada se događaju. Zato je važno da tvrdoća i odvratnost grijeha ne zatvore naše srce do te mjere te u tim znakovima ne prepoznamo djelo Božje. Najopasniji kršćanin je onaj koji u sakramentalnom služenju Crkve vidi samo ceremoniju.

DUŽIJANCA U GODINI VELIKOG JUBILEJA

Proslavimo DUŽIJANCU u godini Velikog jubileja. Sva je ova godina protkana zahvalnošću Bogu jer nam "učini velika djela" tijekom proteklih 2000 godina, otkad je Isus čovjekom postao. Zahvaljivanja nikada dosta. Uvijek i svagdje i za sve treba Bogu zahvaljivati! Hrvati Bunjevci svoju zahvalnost Bogu izražavaju jednim divnim običajem - dužijancom. Ona je po svojoj naravi zahvala Bogu prije svega za žetvu, ali i za sve primljene darove. Dužijanca se proslavlja svake godine nizom manifestacija, od blagoslova žita na blagdan sv. Marka pa do svečane Euharistije u katedrali i bunaričkog proštenja, kojim završava. Evo kako je izgledala proslava dužijance u znaku Velikog jubileja.

TAKMIČENJE "RISARA" u ekumenskom duhu

"Ris" ili košenje žita na nekadašnji, ručni način, okuplja svake godine na subotičkim njivama mnogobrojne zaljubljenike u narodno blago koje se i danas čuva makar još u vidu priredbi. Nadaleko poznata "dužijanca", kao vrhunac proslave žetvenih svečanosti kod Hrvata Bunjevaca, započela je i ove godine još na Markovo blagoslovom mladog žita. Druga po redu manifestacija, takmičenje "risara" u kosidbi žita, održana je 8. srpnja i, prema očekivanjima, po broju sudionika i promatrača, premašila je sva dosadašnja takmičenja. Preko tisuću gledatelja uživalo je u ovoj nesvakidašnjoj priredbi.

I sunčano vrijeme je odgovaralo i "risarima", natjecateljima, i gledateljima. Rano ujutro su i kosci i gosti, kao nekad, pod vedrim nebom, jeli nekadašnji doručak koji se sastojao od svježeg kruha i debele slanine, s lukom i kiselim mlijekom. Takmičenje je i ove godine, već tradicionalno, rano ujutro "otvorio" zvonom gradonačelnik Subotice **Kasza József** na njivi **Ane i Klare Vukov**. Bio je to znak da prvi otkos može pasti.

Nevjerojatan je broj organizatora, čak 200, koji se brinu o svemu što će se pokazati na njivi - od kosidbe, tj. "risa", do doručka i ručka. Tu su i druge manifestacije koje privlače mnogobrojne gledatelje. Tako je po satnici programa ove, jubilejske godine, takmičenje risara počelo izvlačenjem broja parcela na kojima će se odvijati ručna kosidba, zatim je prikazan rad zaprežne kosačice rukovetačice a nakon nje zaprežne samovezačice (napravljene početkom XX. stoljeća). Našao se tu i traktor izrađen 1935. godine. To su mašine koje se samo jedanput godišnje iznose na njivu, a ova manifestacija jedinstvena je u Panonskoj nizini. Posebno dragu točku izvela su djeca. Bila je to "starovinska" igra "Kasalisa" koju si igrali mali "svinjari" na strnjici.

Svakako da je najvažniji trenutak za natjecatelje bio proglašenje pobjednika. Prvo mjesto osvojili su **Stipan Kujundžić** i **Emerka Poljaković** iz Male Bosne, drugi su bili **Ivan Horvacki** i **Roza Orčić** iz Đurđina, a treći **Joso Zubelić** i **Klara Kujundžić** iz Male Bosne. Uz ove, prekaljene risare, natjecali su se i mladi među kojima su najbolji bili **Marinko Kujundžić** i **Ljiljana Kujundžić** iz Male Bosne.

Po čemu je ovogodišnje takmičenje posebno? Iako je ovo priredba koja prikazuje košenje žita koje je vezano za Hrvate Bunjevce, ove godine na istoj njivi okupili su se i Mađari, Srbi i Crnogorci koji su pokazali kako se nekad kosilo žito u njihovom kraju. Može se reći da je ovakvo zajedništvo na njivi plod ekumenizma i zajedništva za Božjim stolom koje se već godinama njeguje u Subotici. Da se podsjetimo, i blagoslovu žita prisustvovao je pravoslavni svećenik **Milivoj Mijatov** i održao kratku molitvu. Evo, kruh je dar s neba koji ujedinjuje ljude u njihovim različitostima.

OTVORENJE XV. SAZIVA PRVE KOLONIJE NAIVE U TEHNICI SLAME U TAVANKUTU

U sklopu najveće priredbe bunjevačkih Hrvata u Vojvodini, proslave dužijance, i poznate tavankutske umjetnice u tehnici slame daju svoj obol već punih 15 godina.

Otvorenje XV. saziva prve kolonije naive u tehnici slame Hrvatskoga kulturno-prosvjetnog društva "Matija Gubec" Tavankut održano je 15. srpnja u Domu kulture u Tavankutu. Prije samog programa, izložba radova s prošlogodišnje kolonije privukla je brojne posjetitelje kako iz Tavankuta tako i iz Subotice. O toj, kod Bunjevaca tako popularnoj i omiljenoj likovnoj tehnici i radovima nastalim na koloniji 1999. godine govorila je **Olga Šram**, povjesničarka umjetnosti. Najupečatljivija je bila slika na samom ulazu u dvoranu koja je i ovogodišnja "kruna" tavankutske dužijance, a rad je poznate slamarke **Jozefine Skenderović**.

Kulturno-umjetnički program izveden je pred punom dvoranom Doma kulture kojem su nazočili, među ostalima, konzulica RH u Subotici **dr. Jasmina Kovačević**, predsjedavajući Foruma hrvatskih institucija i organizacija u Vojvodini **mr. Andrija Kopilović**,

direktor Hrvatskoga kulturnog centra "Bunjevačko kolo" **Lazo Vojnić Hajduk** i predsjednik istog centra **Bela Ivković**, u ime Hrvatskoga akademskog društva **Ivan Petrekanić**, predstavnici Mjesne zajednice i društva "Bunjevka" te svećenici. Posebno su dragi gosti bile prve slamarke **Marga Stipić** i **Mara Ivković Ivandekić** koje su svoj rad

započele u toj likovnoj sekciji, a koje i danas služe za primjer mlađima. Nezaobilazno je ime u povijesti te sekcije **Stipan Šabić**, pionir koji je ostavio dubok trag u likovnom stvaralaštvu Hrvatskoga kulturno-prosvjetnog društva "Matija Gubec".

Svečanost otvorenja ovog saziva kolonije uljepšali su članovi Tamburaškog orkestra iz Subotice pod ravnanjem **Stipana Jaramazovića**. Ovogodišnji saziv kolonije otvorio je predsjednik Organizacijskog odbora XV. saziva **Branko Horvat**.

**HVALA, HVALA
I SAMO HVALA
- TO JE DUŽIJANCA**

DUŽIJANCE SU PROSLAVLJENE U ...

... Žedniku i Bajmoku

Ovogodišnja dužijanca započela je najprije u okolnim subotičkim župama. U nedjelju 16. srpnja veličanstvene proslave bile su u Starom Žedniku i Bajmoku, gdje su brojni vjernici u svojim crkvama Bogu zahvaljivali za rod žita u ovim teškim vremenima.

Žednička je crkva okupila mladost u narodnim nošnjama koje su ove godine predvodili "bandaš" **Darko Nimčević** i "bandašica" **Marina Kujundžić**. Uz župnika **Antuna Miloša** misu je slavio i umirovljeni svećenik **Antun Gabrić** koji je u propovijedi podsjetio na povijest dužijance koja je od obiteljske zahvale Bogu za žito i kruh početkom ovog stoljeća prerasla u dragocjeno narodno i kulturno blago, zaslugom svećenika **Blaška Rajića**. On je svečanost proslave dužijance prenio u crkvu i na taj način sačuvao joj "život". Istaknuo je kako je zahvala najvažniji ljudski čin prema Bogu, ali naš narod, na žalost, ima i dva velika grijeha protiv kojih se mora boriti - psovku i nezahvalnost.

Žednik je svojom nazočnošću počastila i operaska pjevačica **Kata Horvat**, rodnom iz Žednika, a koja sada živi i radi u Dortmundu, izvevši poznatu ariju "Ave Maria" uz orguljsku pratnju s. **Mirjam Pandžić**. Mnogobrojne su ruke pomagale ukrašavanju crkve u kojoj su vijenci od žita visjeli sa stropa po cijeloj crkvi. Zato je potrebno istaknuti i one koji su "nevidljivi" na proslavama, a to je u ovoj crkvi

bila katehistica **Eržika Zvekanov** koja je pripremila i djecu i mlade za ovu dužijancu.

Župa je čestitala i svom župniku Antunu 65. rođendan uz sliku u tehnici slame, a rad je jedne od prvih slamarki **Ane Milodanović**.

Bajmočku misu zahvalnicu predvodio je župnik **Slavko Večerin** zajedno s **Bognar Attilom**. U tome je slavlju asistirao novozaređeni đakon **Nagy Attila**. Zahvalnost u pravom svom smislu sadržava bitno predanje, tj. davanje čovjeka drugomu, odnosno Bogu, glavna je misao propovijedi župnika Večerina. Kako to običaji nalažu, i ove godine mladi vjernici u bunjevačkoj narodnoj nošnji prinijeli su darove na oltar u ophodu u kojem je upečatljiva ovogodišnja "kruna" - slika od slame koju je izradila slamarka **Marija Ivković Ivandekić** iz Đurđina. Sliku su na oltar donijeli ovogodišnji bandaš **Marko Stipić** iz Mišićeva i bandašica **Mirela Sakač** iz Bajmoka. Oltar su resile maštovite kreacije od slame i prirodnih materijala koje su izradili **Ivan Stipić** i **Ljubica Dulić**, a koje će zadržati i dijecezanski biskupijski slamarski muzej.

Gosti u Bajmoku bili su mladi iz paličke župe koji su uz birane tekstove izveli i dva igrokaza u vlastitoj režiji uz pomoć katehiste **Gabrijele Milodanović**.

Brojni gosti i u Žedniku i u Bajmoku navečer su se okupili u "bandašicinom kolu" u kojem se uz zvuke tamburica veselilo dugo u noć, a na oba su slavlja bili nazočni i gradski bandaš **Marin Kujundžić** i bandašica **Mihaela Ostrogonac**.

... Tavankutu

U Tavankutu je 23. srpnja na svečani način obilježen stari na-

rodni običaj žetvenih svečanosti bunjevačkih Hrvata - dužijanca. Ovogodišnji bandaš **Slobodan Vuković** i bandašica **Sanda Benčik** organizirali su sa svojim mladim vršnjacima pletenje vijenaca i ukrašavanje crkve. Dan uoči proslave dužijance, 22. srpnja, u mjesnom domu kulture priređeno je "Risarsko veče". U programu su nastupila brojna djeca i mladi koji djeluju u Hrvatskom kulturno-prosvjetnom društvu "Matija Gubec". Oni su izveli najznačajnije igre i plesove iz Bačke, Slavonije i Baranje. U sklopu programa predsjednik HKPD "Matija Gubec" **Branko Horvat** podijelio je svim sudionicima kolonije slamarki, koja je toga dana završila u Tavankutu, prigodne diplome. Na cjelovečernjem programu bilo je nazočno tridesetak žena iz Vinkovaca, Otoka i Vukovara. Njihova nazočnost bila je osobito draga Tavankučanima, jer je to prvi put da netko iz Republike Hrvatske organizirano dolazi u posjet Hrvatima u Bačkoj.

Središnji događaj proslave dužijance bila je 23. srpnja svečana misa koju je predvodio **mons. Stjepan Beretić**, katedralni župnik iz Subotice. Ovogodišnja dužijanca u Tavankutu završila je tradicionalnim bandašicinim kolom koje je održano u večernjim satima u prostranom župnom dvorištu.

... Maloj Bosni

Po ustaljenom rasporedu, u nedjelju, 30. srpnja, u župi Presvetog Trojstva u Maloj Bosni (kod Subotice) svečano je proslavljena ovogodišnja dužijanca. Kako bi mogli dostojno zahvaliti Gospodinu za ovogodišnju, iako slabiju žetvu nego prijašnjih godina, vjernici su se pripremili trodnevnicom koju je predvodio **mr. Andrija Kopilović**, predsjedavajući Instituta za kulturu, povijest i duhovnost "Ivan Antunović". Tema ove trodnevne duhovne obnove bila je "U ime Oca i Sina i Duha Svetoga".

Svečanu sv. misu zahvalnicu predvodio je **Marinko Stantić**, mladi svećenik subotičke biskupije koji će od jeseni nastaviti svoj postdiplomski studij u Rimu a s njim je suslavio umirovljeni tavankutski župnik **Antun Gabrić** te domaći župnik **Ivan Prčić**.

Slavlje dužijance nastavljeno je poslijepodne u 19 sati kada su mladi ove župe izveli šaljivi komad na bunjevačkoj ikavici pod

naslovom "Iz života Bunjevaca" koji je priredila i s mladima izvježbala **Maca Bošnjak**.

Slavlje dužijance su i ove godine ukrasili djeca i mladi u bunjevačkim narodnim nošnjama, a najčasniji među njima, tj. bandaš i bandašica bili su **Boban Poljaković** i **Biljana Štefković** te mali bandaš **Vlado Temunović** i male bandašice **Jelica Olka** i **Ana Stipić**.

Slavlje je potom nastavljeno u dvorištu župe "bandašicinim kolom".

... Somboru

I somborska je dužionica proslavljena u znaku Velikoga jubileja kršćanstva. Nakon završenih žetelačkih radova na našim njivama, kako to tradicija nalaže, počele su pripreme za zahvalu Bogu za ovogodišnji rod. U okviru ovih priprema KUD "Vladimir Nazor" pozvao je tavankutske slamare da svojom izložbom uzveličaju slavlje. Članovi HKPD Tavankut Likovnog odjela su svojom izložbom 28. srpnja privukli velik broj posjetitelja koji su se divili vještini jedinstvenih i prepoznatljivih radova slamara Tavankuta predvođenih voditeljicom **Jozefinom Skenderović**.

Istoga dana održana je i promocija trećeg broja lista "Miroljub" uz zvuke mladih tamburaša KUD-a. Izveden je recital **Monike Vekonj** i **Tanje Firanj**.

Vrhunac somborske dužionice bio je u nedjelju 30. srpnja na sv. misi u crkvi Presvetog Trojstva. U 10 sati iz dvorišta KUD-a "Vladimir Nazor" krenula je povorka djece i mladih u narodnim nošnjama. Bilo je oko pedeset parova. Na vratima crkve ovogodišnjeg

bandaša **Dragoslava Vukovića** i bandašicu **Zdenku Dorotić** dočekao je župnik **Josip Pekanović**. Nakon blagoslova žita i uvodnih riječi započela je sv. misa zahvalnica koju je s domaćim župnikom slavio i župnik župe Sv. Križa **Lazar Novaković**.

Ovu veliku svečanost, našu Dužionicu svojim su prisustvom počastili gosti: iz hrvatskog Generalnog konzulata u Subotici, HKC "Bunjevačko kolo" iz Subotice, HKPD "Matija Gubec" Tavankut, KPD "Silvije S. Kranjčević" iz Bačkog Monoštora, OKUD "Ivo Lola Ribar" Sonta, predstavnici Umjetničkog

društva Gardinci kod Đakova.

Svečana povorka nakon mise zadržala se na platou Trga Presvetog Trojstva a zatim se uz igru i glazbu uputila ka županiji gdje je predsjednik općine **Goran Bulajić** upriličio prijem u povodu svečane predaje kruha od novog žita. Mnogobrojni sudionici ove veličanstvene priredbe veselje su nastavili za ručkom u KUD-u "Vladimir Nazor".

Cecilija Miler

... Đurđinu

Posljednja u nizu seoskih dužijanci bila je u Đurđinu, 6. kolovoza. Za ovaj značajan događaj vjernici su se pripremili trodnevnom duhovnom obnovom koju je predvodio domaći župnik **Ilic. Lazar Ivan Krmpotić**. Svečanu sv. misu zahvalnicu također je predvodio župnik u zajedništvu s umirovljenim tavankutskim župnikom **Antunom Gabrićem**. Župnik je također održao prigodnu homiliju.

U Đurđinu su djecu i mlade u narodnim nošnjama predvodili bandaš **Nenad Ćirić** i bandašica **Dajana Orčić** zajedno s malim bandašom i bandašicom **Draženom** i **Martinom Dulić**.

Na sv. misi je svirao g. **Marko Miklošević**, vrsni orguljaš, rodом iz Đurđina. Bio je to za sve Đurđinčane i njihove goste posebni doživljaj, jer u nedostatku orguljaša rijetko se u Đurđinu čuje lijepi zvuk njihovih orgulja.

Navečer je bila već tradicionalna akademija na kojoj je župnik Krmpotić govorio o značajnim ljudima iz kulturnog i crkvenog života našeg naroda, a recitirane su i prigodne pjesme naših pjesnika. Poslije akademije započelo je u dvorištu župe bandašicino kolo.

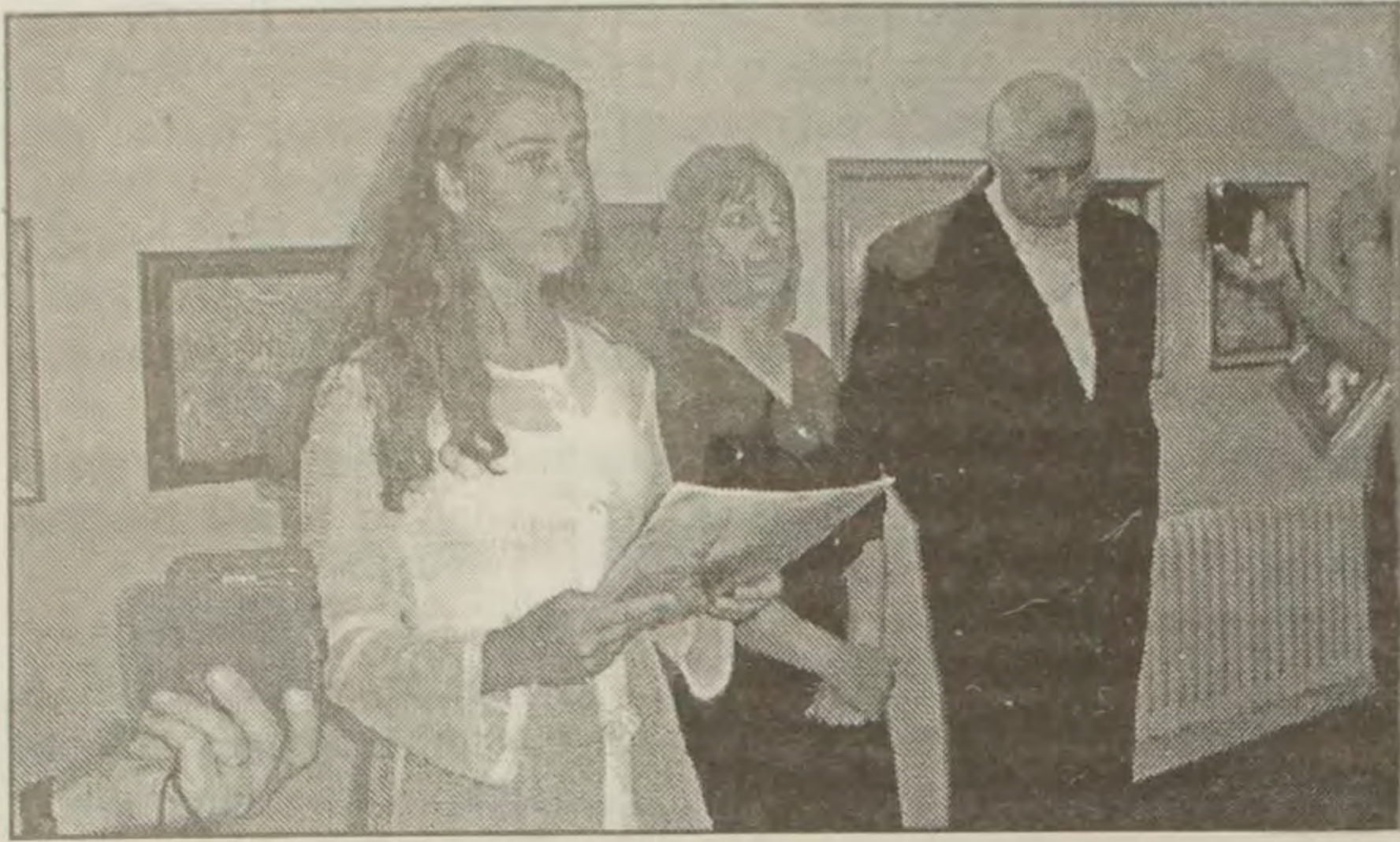
Ovogodišnja dužijanca u Đurđinu, kao i sve ovogodišnje

dužijance, protekla je u znaku Velikog jubileja i zahvale Bogu za sve darove o čemu svjedoči i "kruna" ovogodišnje dužijance koju je u tehnici slame izradila Marija Ivković Ivandekić.

HODOČAŠĆE U DOM OČEV

U okviru Dužijance 2000. u Likovnom susretu u Subotici priređena je prigodna izložba pod naslovom "Hodočašće u dom Očev". Izložba je svečano otvorena u srijedu, 10. 08. pjesmom Jeronima Kornera "Isus Krist" koju je recitirala Jelena Mlinko. Potom je sve prisutne (a bilo ih je doista puno) pozdravila Olga Šram, direktorica Likovnog susreta, a potom je predala riječ mr. Andriji Kopiloviću,

predsjedavajućem Instituta za kulturu, povijest i duhovnost koji je izložbu otvorio biranim riječima, od kojih prenosimo dio: "Ljepota je dar od Boga. Bog je izvor svake ljepote, jer nitko nije drag, nitko tako lijep kao On. Zato su umjetnici uvijek u dijalogu s božanskim koje presađuju umom i marom, umijećem u stvarateljska djela koja su uvijek odražaj nečega što se iza umjetničkoga djela negdje duboko, duboko nazire i čita..." Govoreći o sadržaju izložbe mr. Kopilović je rekao: "Teško je reći što večeras objedinjuje ovu izložbu osim želje da mozaički i u dijelovima pokažemo ljepotu na temu 'Povratak u dom Očev' ili 'Hodočašće u kuću Očevu'. Stoga je prva dvorana iz izbirke slika vlč. Ferenca Kecskes-Maconkaija na temu 'Otajstvo Isusa Krista'. Iz njegove prebogat zbirke izabrali smo samo nešto da pokažemo da je Veliki jubilej zapravo jubilej rođenja, muke i uskrsnuća Isusa Krista... Poznato je da je Eržika Miljački veliki ljubitelj enografskog bogatstva koje je izatkano jednostavnošću i ljubavlju našega puka. Voli i skuplja sve ono što je ovaj narod u raznim zgodama i za razne prigode stvarao, nabavljao za svoj život i događaje, te sve to obogaćivao i osmišljavao. Iz prebogat njezine kolekcije ovdje je izložen samo jedan maleni dio da nas podsjeti da je svaki čovjek, na neki način, hodočasnik. Radostan sam što su zbog vanjskih okolnosti na ovoj izložbi i prelijepi plodovi ovogodišnjeg 15. saziva Kolonije naive u tehnici slame - Tavankut 2000. /.../ Konačno, ovu izložbu svake godine prate i slikarska ostvarenja koja su nastala u Likovnoj sekciji HKC 'Bunjevačko kolo'."

PJESNIKU MIRISNIH NJIVA

Ovogodišnja Književna večer u okviru dužijance posvećena je hrvatskom pjesniku, svećeniku Aleksi Kokiću u povodu 60. obljetnice njegove smrti. Književni klub "Miroljub" odlučio je da u teškoj ekonomskoj krizi u kojoj se nalazimo posveti ovu večer socijalnoj tematici, pa je zato i književna večer nosila naslov "Aleksa Kokić kao socijalni pjesnik". Književna večer održana je u velikoj dvorani HKC "Bunjevačko kolo", u četvrtak, 10. kolovoza. Ovu književnu večer, već tradicionalno, započeo je katedralni zbor "Albe Vidaković" pjevajući skladbu "Klasovi mirisnih njiva". To su Kokićevi stihovi koje je uglazbio Milan Asić. Zborom je ravnala s. Mirjam Pandžić.

U odsutnosti pročelnika Književnog kluba "Miroljub" Jaše Šimića, na početku je sve prisutne pozdravio Andrija Anišić, urednik "Zvonika". On je pozvao sve sudionike ove književne večeri da posebno srdačno pozdrave s. Aleksandru i Margicu, rođene sestre pokojnog pjesnika kao i njegove nećakinje.

Slijedio je pozdrav mr. Andrije Kopilovića, koji je sve nazočne

Aleksine sestre i nećakinje

pozdravio u ime Instituta "Ivan Antunović". On je ujedno održao i predavanje o "Socijalnom nauku crkve". Poslije njega je predavanje prof. Bele Gabrića na temu "Aleksa Kokić - socijalni pjesnik" pročitao Andrija Anišić. U svom predavanju prof. Gabrić je o socijalnim pjesmama Alekse Kokića, među ostalim, napisao:

"Svima su dobro poznate Aleksine rodoljubne pjesme i pjesme koje pjevaju o beskrajnoj bačkoj ravnici i zlatnim klasovima. No, puno manje su poznate njegove socijalne pjesme. Aleksa je dobro opažao ali i suosjećao s ljudima promatrajući sve društvene nepravde i nevolje koje su pratile pojedine slojeve našeg naroda. Suosjećajući sa svojim narodom, Aleksa je vidio kakve privredne poteškoće stižu sve one koji su izloženi udarcima ekonomske krize koja je u to vrijeme harala po svim zemljama, a najteže je pogađala siromašne države kakva je u to vrijeme bila Kraljevina Jugoslavija. Zato je Aleksa s mnogo ljubavi i iskrenosti opisao patnje i težak život onih koji su od života šibani. Sve socijalne pjesme Alekse Kokića objavljene su u njegovoj zbirci "Srebrno klasje" (Subotica, 1962). Navest ću najvažnije: "Asiški svetac među siromasima", "Orači", "Tri susreta s malim beskućnikom", "Isuse, i sam si radnik bio", "Da se narodi smire", "Balada o prosjaku koji se vratio žitnim poljima", "Dani prije žetve", "Tuga našeg šora u ljetno veče".

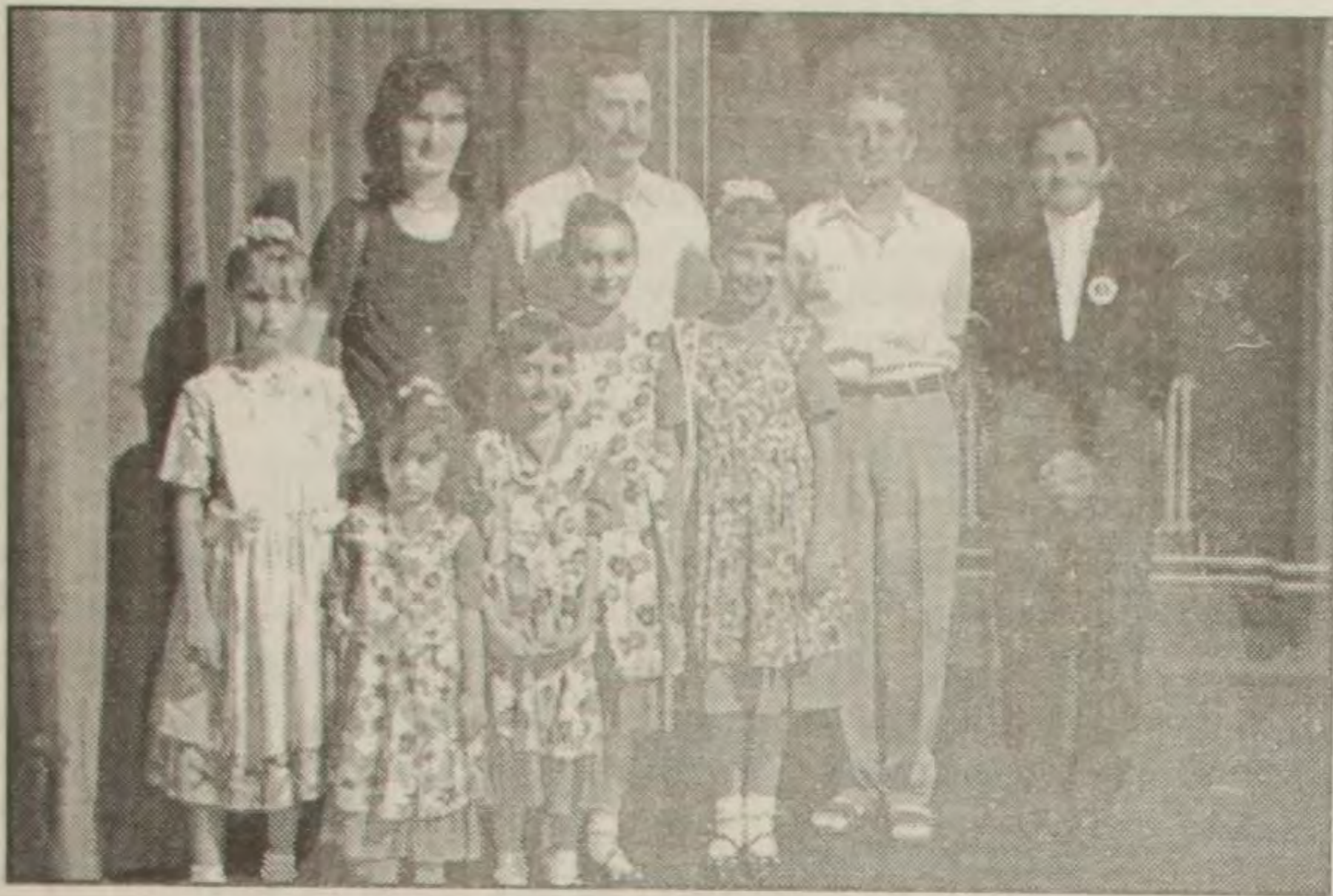
Socijalne pjesme Alekse Kokića govorila je prof. Katarina Čeliković.

Za ovu prigodu prof. Katarina Čeliković priredila je skromnu izložbu fotografija iz života Alekse Kokića kao i rukopisa njegovih knjiga i različitih napisa o njegovim pjesmama te nekrologa.

Antušova nagrada

U okviru Književne večeri dodijeljena je i 10. "Antušova nagrada". Po želji anonimnog darovatelja ova nagrada se dodjeljuje kao priznanje i poticaj za rad onima koji unapređuju, promiču i proslavljaju svojim radom i marom hrvatski narod i bunjevački rod na ovim prostorima.

Treća nagrada se od prošle godine dodjeljuje jednoj brojnoj hrvatskoj-bunjevačkoj katoličkoj obitelji. Ove godine nagrada je dodijeljena obitelji Paje i Sonje Kulundžić koji su našem narodu i Crkvi darovali pet prekrasnih djevojčica (vidite ih na slici). Najveći dar koji naš narod i svaki narod može dobiti jest čovjek iz kojeg onda on prima mnoge druge darove i obogaćenja. Drugu nagradu dobio je, kako je to istakao mr. Kopilović prigodom dodjele, primarius dr. Marko Sente - načelnik otorinolaringološkog odjela subotičke bolnice za njegov "izuzetno požrtvovan i human rad u službi čovjeku i za izuzetnu stručnost i znanstveno unapređivanje ovog područja medicine. Zadužio je naš narod i sve nas, jer stvarajući i znanstveno radeći ostavlja trag u povijesti, a humanošću, ljubaznošću i susretljivošću - što je najvažnije - ostavlja trag u našim srcima". Prvu "Antušovu nagradu" za 2000. godinu dobio je glavni i odgovorni urednik katoličkog mjesečnika "Zvonik" Andrija Anišić. Obrazlažući stav Komisije koja mu je nagradu dodijelila, mr. Andrija Kopilović je rekao: "Radost mi je i čast što prvu nagradu u ovoj jubilarnoj godini dodjeljujemo konačno (jer je puno puta to odbio) marljivom, zauzetom, požrtvovnom i stručnom čovjeku našega tiska..."

Dobitnici Antušove nagrade

U ime nagrađenih zahvalio je **Andrija Anišić**: "Čovjek ne smije raditi zato da bi ga ljudi hvalili i da bi primao nagrade. Čovjek mora svojim radom slaviti Boga i služiti bratu čovjeku i tako svojim radom nastaviti Božje stvarateljsko djelo u svijetu. No, svakom čovjeku je drago kad njegov rad zapaze i cijene drugi ljudi. I zato smo i mi danas radosni i zahvalni što je naš rad zapažen i danas ovdje pohvaljen. Više se radujemo tom priznanju, ali će nam dobro doći i ono što je u kuverti priloženo kao nagrada. Ova će nam nagrada biti poticaj da radimo još više i još bolje. Hvala darovatelju i Komisiji!"

Književna večer završila je pjesmom "Hvala" i "Podvikuje bunjevačka vila" uz predvođenje katedralnog zbora.

PJESMA I VESELJE NA GLAVNOM GRADSKOM TRGU

Tamburaško veče i izbor "najlipčih"

U proslavi ovogodišnje dužijance pjesma i veselje, molitva i ljepota obilježili su petak i subotu, 11. i 12. kolovoza.

U petak navečer na glavnom gradskom trgu u Subotici održano je tzv. Tamburaško veče na kojem je nastupilo desetak različitih tamburaških sastava iz Subotice te iz Srijema. U okviru ove večeri posebni žiri je od 26 mladića i djevojaka izabrao tri najljepša para u bunjevačkoj narodnoj nošnji, koji su i u nedjelju na završnoj svečanosti Dužijance 2000. imali počasno mjesto. Najljepšim parom proglašeni su **Adrijana Baraković** iz Subotice i **Tomislav Pozder** iz Sombora, njihovi prvi pratioci su **Katarina Miloš** iz Sombora i **Marinko Kujundžić** iz Subotice a njihovim drugim pratiocima proglašeni su **Ksenija Ivanji** i **Ivan Skenderović** oboje iz Subotice.

Tribina o Hrvatima u Mađarskoj

U subotu je svečanost dužijance započela u 11 sati u HKC "Bunjevačko kolo" gdje je znanstveno-istraživački odjel Centra priredio tribinu na kojoj su nastupili **dr. Mijo Karagić**, predsjednik Hrvatske manjinske samouprave u Mađarskoj i **Joso Ostrogonac**,

dr. Mijo Karagić, Joso Ostrogonac i Lazo Vojnić Hajduk na tribini

predsjednik Saveza Hrvata u Mađarskoj. Oni su govorili o trenutnom stanju hrvatske manjine u Mađarskoj. Na tribini su uz ostale bili i dubrovački biskup **mons. Želimir Puljić** i generalna konzulica R. Hrvatske u Subotici **dr. Jasmina Kovačević**.

Svečana večernja

U 18 sati u subotičkoj katedrali-bazilici sv. Terezije bio je priređen svečani doček dragom gostu, dubrovačkom biskupu **mons. dr. Želimiru Puljiću**. U svom pozdravu dubrovačkom biskupu, biskup domaćin **mons. dr. Ivan Péntzes** je rekao: "Radosno, iskreno, srdačno pozdravljamo biskupa grada koji se ponosi svojom poviješću, svojom ljepotom, svojom porukom i najviše svojom slobodom. Kako je drago svakomu od nas osjetiti blizinu dragih osoba i neka stoga njegovo prisustvo u našem gradu bude Bogom blagoslovljeno."

Otpozdravljajući svom domaćinu i pozdravljajući okupljene vjernike na svečanu Večernju molitvu biskup **Želimir Puljić** je izrazio svoju radost što smije po prvi put sudjelovati na završetku žetvenih svečanosti dužijance i to upravo u godini Velikog jubileja. On je prenio pozdrav svojih svećenika, redovnika i redovnica te vjernika dubrovačke biskupije.

Slijedila je Večernja molitva iz Časoslova naroda Božjega koju je predmolio katedralni župnik **mons. Stjepan Beretić**. Pjevanje psalama predvodio je katedralni zbor "**Albe Vidaković**" pod ravnanjem **s. Mirjam Pandžić** a nadahnutu propovijed protkanu stihovima Ivana Gundulića i Alekse Kokića održao je također župnik **Beretić**, koju objavljujemo na str. 2.

Na koncu ovog susreta **mr. Andrija Kopilović** predstavio je ovogodišnju "krunu" (simbol) dužijance koja predstavlja Presveto Trojstvo nad bačkim ravninama a koju je u tehnici slame izradila **Marija Ivković Ivandekić**.

Osvježeni molitvom, zaneseni i poneseni riječima **mons. Beretića**, obradovani susretom s biskupom dubrovačkim i subotičkim, razdragano pođoše sudionici ovoga slavlja i pridružiše se mnoštvu na glavnom gradskom trgu da uživaju u pjesmama i igrama našim, da vide marne risare i zaigraju s njima u njihovoj, tj. **RISARSKOJ VEČERI u VELIKOM KOLU DUŽIJANCE 2000.** "Igralo se i pivalo tako" do ponoći, a onda na počinak jer u nedjelju je tek završno i središnje slavlje ove dužijance u godini Velikog jubileja.

SREDIŠNJE SLAVLJE DUŽIJANCE 2000.

Ispraćaj i blagoslov u kolijevci dužijance

Ne znam kako su prospavali noć **Marin Kujundžić** i **Mihaela Ostrogonac** jer njima je pripala čast da budu bandaš i bandašica - predvodnici dužijance u godini Velikog jubileja, Dužijance 2000. Rano su došli u župu sv. Roka, u kolijevku dužijance, u župu i crkvu gdje je prisvitli **Blaško Rajić** točno prije 90 godina slavio prvu dužijancu. Za njima dođoše "Kerske kraljice" predvođene "velikom kraljicom" **Ljubicom Crnković**, pa bandaši i bandašice iz prigradskih župa i iz Sombora te "najlipči parovi". S njima su i marni "radnici" ove dužijance **Josip Anišić**, **Ivan Piuković**, **Martin Gabrić**, **Vlatko Dulić**, **Stipan Marjanušić**, **Petar Dulić**... Stižu karuce. I konji se paradiraju, kao da i oni žele dati svoj doprinos ovoj ljepoti... Obavezno fotografiranje, a onda zazvoniše zvona crkve sv. Roka. Pozivaju bandaša i bandašicu i njihovu dičnu pratnju na blagoslov i ispraćaj u onu crkvu gdje se slavila prva crkvena dužijanica. Oduševljeno im to tumači župnik **Andrija Anišić**, jedan u nizu Rajićevih nasljednika. Bandašica recitira Kokićevu pjesmu "Bunjevka sam ponosita". I nije to bila samo pjesma. Bijaše tog jutra i cijeloga dana **Mihaela** doista "Bunjevka ponosita, dika svoje nane"! Bandaš u ime svih upućuje Ocu molitve za sretan put u katedralu gdje ćemo Bogu zahvaliti za ovogodišnju žetvu ali i za sve milosti tokom 2000 godina od onoga časa kada je Riječ tijelom postala, kada je Isus radi nas ljudi i radi našega spasenja čovjekom postao...

Nakon blagoslova zapjevaše kraljice. One uvijek pjesmom ispraćaju ovu dičnu poverku prije polaska na misu zahvalnicu. Formira se kolona karuca s mladima i djecom u narodnim nošnjama.

Euharistija - najveća zahvala Bogu

Sretno stigoše do katedrale gdje ih dočekuje veselo katedralni župnik **mons. Stjepan Beretić** i staratelji Dužijance 2000. **prim. dr. Marko Sente** i **Josip Gabrić**. Katedrala je već prepuna svijeta. Svi su samo njih čekali.

Biskupi Pénzes i Puljić i katedralni župnik Beretić na svečanoj misi

Euharistija počinje pozdravom domaćina, biskupa **Ivana**: "Draga braćo i sestre, uvaženi gosti, dužijanca je. Započinjemo svečanu Euharistiju najveće zahvale Isusa Krista nebeskome Ocu u kojoj molimo da primi i našu zahvalnost za kruh svagdašnji i završen rad na ovogodišnjoj žetvi te molitve za blagoslov u ovoj godini Velikog jubileja... U ime svijeta najsrdahnije pozdravljam visokog gosta, predvoditelja misnoga slavlja ovogodišnje dužijance, dubrovačkog biskupa, preuzvišenoga brata u biskupstvu **mons. dr. Želimira Puljića**. Svodovi ove katedrale odjekuju ponosom i radošću kada u svojoj sredini pozdravljamo dubrovačkoga biskupa čija je posjeta našoj Crkvi tako znakovita i dragocjena. Donosi nam pozdrav i šum rijeke Bune gdje je rođen i šum mora koje vjekovima zapljuskuje dubrovačke zidine. Preuzvišeni, dobro nam došli i Bog blagoslovio Vaš pohod našoj Crkvi." Biskup domaćin zatim je uputio srdačan pozdrav bandašu i bandašici te malom bandašu **Kristijanu Sebenyiju** i maloj bandašici **Nini Rukavini** kao i svim drugim gostima među kojima su bili predstavnici mjesne samouprave na čelu s gradonačelnikom Subotice **Kasza Józsefom** i **Kern Imreom**, predsjednikom Izvršnog odbora Subotičke općine. Pozdravio je zatim Organizacijski odbor Dužijance 2000. na čelu s **Lazom Vojnić Hajdukom** te generalnu konzulicu Republike Hrvatske u Subotici **dr. Jasminu Kovačević** i osoblje Generalnog konzulata kao i **Andreja Dogana**, otpravnika poslova Veleposlanstva Republike Hrvatske u Beogradu te predstavnike veleposlanstava Poljske, Češke, Slovačke, Mađarske i otpravnika poslova Veleposlanstva Europske unije. Biskup je na koncu uputio pozdrav i svim predstavnicima kulturnih, društvenih i političkih organizacija te predstavnicima Hrvata Bunjevacima iz Mađarske **dr. Miji Karagiću** i **Josi Ostrogoncu**. Na koncu, biskup je uputio najsrdahniji pozdrav okupljenoj djeci i mladima u bunjevačkim narodnim nošnjama i svim prisutnim vjernicima koji su došli Bogu zahvaliti za ovogodišnju žetvu.

Nakon pozdrava biskupa domaćina žito ovogodišnje žetve blagoslovio je biskup **Puljić**. Svaki sudionik ovog euharistijskog slavlja dobio je po jedan vlat ovog blagoslovljenog žita kao uspomenu na dužijancu i kao poticaj da i sam kod kuće zahvaljuje i moli za kruh svagdašnji i kruh euharistijski.

U ovoj koncelebriranoj misi zahvalnici Božju riječ su čitali bandaš i bandašica, a pjevao je katedralni zbor "**Albe Vidaković**" pod ravnanjem s. **Mirjam Pandžić**.

LIJEPO JE, POHVALNO I DOSTOJNO NA KONCU ŽETVE ZAHVALITI BOGU

/Iz propovijedi biskupa Puljića/

Od srca zahvaljujem pastiru ove mjesne Crkve subotičke, **mons. Ivanu Pénzesu** za poziv koji mi je uputio još u travnju mjesecu da predvodim svečanost ovogodišnje dužijance u ovom slikopisnom, povijesnom i dragom gradu Subotici. /.../

U prvom današnjem čitanju slušali smo proroka **Iliju** kako iscrpljen od propovijedanja i hodanja, a još više pogođen hladnoćom svojih sunarodnjaka pred Božjim pozivom i opomenama, pada pod žuku i izgovara riječi umora: "Već mi je svega dosta, Gospodine. Uzmi dušu moju!" Potresna je ova priča o **Iliji** proroku. Nismo, naime, navikli da čovjek Božji rezignirano izgovara ovako obične ljudske riječi. Velim obične, jer ih je svakodnevno moguće čuti. Od onih mladenačkih jadikovki koje sinovi i kćeri izgovaraju pred svojim roditeljima: "Dosta mi je ovog ludila: političkog, ekonomskog, kulturnog... Ne osjećam se slobodnim. Ne smijem se ponositi onim što vjerujem, a niti kulturom naroda kojem pripadam. Živim u vječnom strahu. Sve je nekako amorfnu i bez duha. Nema onog 'osobnog' jer globalizacija melje sve ispred sebe. Stoga, oče, daj mi dio imanja koji mi pripada. Odo ja u bijeli svijet..." Ne razmišljaju tako samo mladi. Čuju se glasovi i starijih koji nezadovoljni stanjem u gradu, pokrajini, republici razmišljaju o odlasku u Hrvatsku, u Europu, a možda i preko oceana. **Ilijine** riječi jadikovanja čuju se i u obiteljskim svađama kad žena povrijeđena ponašanjem svoga muža ponavlja riječi proroka **Ilije**: "Svega mi je dosta, Gospodine!" Razumijete sada zašto je ovaj **Ilijin** govor opće poznat. No, on ne završava na jadikovkama. **Ilija** nije sam. Nebo je uz njega. "Anđeo ga taknu i reče mu: 'Ustani i jedi, pred tobom je dalek put.'" "Okrijepljen anđeoskom hranom", veli pisac knjige o **Kraljevima**, "**Ilija** je išao 40 dana i 40 noći sve do Božje gore **Horeba**." /.../

I Crkva neumorno ponavlja: Nismo sami. Postoje sile i izvan nas. Ona potiče svoje sinove i kćeri da se njima obraćaju i mole za pomoć: "Svi anđeli i arkanđeli, molite za nas! Svi sveti redovi blaženih duhova, molite za nas! Svi sveci i svetice Božje, zagovarajte nas!" Imamo ne samo svece i nebeske zaštitnike, već samog Boga u našoj sredini. Među nama. U crkvi, u sakramentima, Presvetoj Euharistiji: "Ja sam kruh živi koji je s neba sišao. Tko bude jeo od ovoga kruha, živjet će uvijek!" (Iv 6,51). Dragost je moja biti sa sinovima ljudskim. Ova euharistijska tema lijepo se uklapa u ovogodišnju svetu, jubilarnu i euharistijsku godinu kao i u slavlje ove dužijance. /.../

Euharistija je čudo posvemašnjeg Božjeg prebivanja među nama. Ona je produljenje Isusovog života na zemlji i milosno približavanje ljudima. Ona je zagrljaj i poljubac Božjeg Sina i posinjene djece. Isus po euharistiji stoluje na ovoj zemlji u crkvama, kapelama i svuda gdje vječno svjetlo označava njegovu prisutnost. Isti onaj Isus koji se rodio u **Betlehemu**, živio u **Nazaretu** i umro u **Jeruzalemu**. On, koji je prošao zemljom čineći dobro, nastavlja i danas po euharistiji liječiti bolesne, hraniti gladne, tješiti žalosne, milovati djecu, obraćati grešnike i praštati im. Istim onim milim licem i dobrim srcem. Gleda nas i sluša. Spreman je svakog trenutka prosvjetliti nas, ojačati, blagosloviti, posvetiti,

utješiti, pomoći. On je tu. Među nama. Naš sugrađanin i sugovornik. "Dragost je moja biti sa sinovima ljudskim" - ponavlja Isus, i dodaje: "Ostanite u mojoj ljubavi" (Iv 15,9). Njegove su ruke pune nebeskih darova i milosti. Stoga će mu doći svatko tko ga voli i treba. Da mu se izjada i iznese svoje tegobe i probleme. Da dobije njegov blagoslov. Da mu preporuči sebe i svoje. Crkvu i domovinu. Grešnike i patnike. Svećenike, đake, putnike i težake. Ali, i da zahvali za udijeljene milostii darove.

Stoga je lijepo, pohvalno i dostojno na koncu žetve zahvaliti

Vlatko i Martin bez kojih ne bi sve štimalo...

Bogu od kojeg dolazi svaki dobar dar. Žetvene su svečanosti izraz našeg trostrukog stava: vjerničkog, kulturno-narodnog i sinovskog. Kao zahvalni sinovi želimo ovim svečanostima reći: Oče, hvala ti na tvom daru! Svečanostima dužijance mi očitujemo i svoje kulturne i narodne korijene. Dužijanca je, naime, najsvečaniji skup Hrvata vjernika u ovoj biskupiji i u ovoj pokrajini. Preko njih upoznajemo sebe, svoju prošlost, kulturu, tradiciju i naciju, a po tome nas i drugi prepoznaju. Konačno, dužijanca je izraz i našeg vjerničkog stava. Po ovim žetvenim svečanostima, kojima se stoljećima izricala zahvalnost Bogu za sve što je dao i darovao, naši su se pređi odupirali silnim i jakim procesima ateizacije, sekularizacije i posebno opasne ideologije bezbožnog komunizma, koji je u ovom stoljeću pokušao zatrti svaki znak vjere i vjerske pripadnosti. Danas se pitamo gdje su naši pređi i očevi nalazili izvor nadahnuća, sigurnosti i jakosti u tim procesima zavođenja i odvođenja bezbrojnih Baalovih sljedbenika koji su često imali puno uspjeha?! Odgovor je jedan i jednostavan: U Kristu koji se predstavio kao "kruh koji je s neba sišao". U Isusu koji se nastanio među nama pod prilikama kruha kojeg su proizvele naše ljudske ruke. U Spasitelju koji nam je ponudio svoje tijelo riječima: "Uzmite i jedite!" Hraneći se nebeskom hranom i naši su pređi poput Ilije - kojeg je nahranio anđeo Gospodnji i naredio mu da ide dalje - osjećali sigurnost Božje blizine i išli naprijed. Po euharistiji su dobivali snagu i sigurnost. /.../ Euharistijski Krist jest središte kršćanske vjere i kršćanskog života. On je jedini posrednik između Boga i ljudi. On je naša hrana i naša popudbina. On je izvor sigurnosti i pouzdanja. To nije samo neki simbol ili slika. Isus nije neka sveta relikvija koju se časti i cjeliva. Ne, on je živi Bog među nama. Mesija i Spasitelj, čudesno prisutan u euharistiji, Tijelom nas svojim liječi i hrani za život vječni. /.../ Braćo i sestre! Nama putnicima u ovom prolaznome svijetu, na putu prema svetom brdu Horebu, potrebna je neprolazna hrana. Svjesni smo da će i naše putovanje jednom završiti. Nema ovdje trajnog prebivališta. Putujemo u kuću Očevu. Ne daj, Bože, da okasnimo, ili da nam vrata budu zaključana. Pogotovu ne daj, Bože, da se nađemo u koži razmetnoga sina, praznih ruku i uprljana odijela. Još ima vremena. Još smo na putu. Još možemo zaslužiti Očev poljubac i sreću vječne domovine. Pro-lazi svijet i njegova slava. Gospodin dolazi. On je blizu.

I dok vam od srca čestitam žetvene svečanosti kao izraz stoljetne vjere i hrvatske tradicije na ovim prostorima, poželio bih da vjerom otkrivete i slavite svaku misnu pretvorbu kao predokus i navještaj njegovog konačnog dolaska "jednog dana". Neka nas i ove svečanosti, kojima Bogu zahvaljujemo za darove i plodove zemlje, približe najvećem Božjem daru euharistijske žrtve gdje uvijek jedno-glasno molimo i pjevamo: "Tvoju smrt, Gospodine, naviještamo. Tvoje uskrsnuće slavimo. Tvoj slavni dolazak iščekujemo! Dođi, Gospodine Isuse!"

POVORKA LJEPOTE I PONOSA OJ, BUNJEVČE, JOŠ TE IMA ŽIVA

Na koncu mise odjekivalo je radosno, ponosno i zahvalno subotičkom katedralom: "Tebe Boga hvalimo" a poslije euharistijskog blagoslova iz katedrale bandaš **Marin** i bandašica **Mihaela** ponesoše blagoslovljeni kruh od ovogodišnjeg roda na glavni subotički trg uz pratnju brojnih kulturno-umjetničkih društava, djece i mladih u narodnim nošnjama, svečanih zaprega... Mnoštvo se divilo, pljeskalo, radosno dovikivalo... To je dužijanca. To je slavlje koje budi ponos, koje veseli srce, koje potiče na ustrajnost, koje svjedoči: "Oj, Bunjevče, još te ima živa!" i bit će te dok budeš radio i molio; dok budeš Boga slavio i hranio se euharistijskim kruhom...

Blagoslovljeni kruh gradonačelniku

I gradonačelniku su koljena klecala, glas zatitrao, srce zaigralo

Gradonačelnik Kasza u društvu biskupa Puljića i mons. Beretića

kad je iz bandašicinih ruku primio kruh, zato je i svjedočio: "Držati u ruci kruh koji je simbol svih nas žitelja Vojvodine i Subotice je izuzetna čast i velika odgovornost jer u ovom kruhu sadržana je gorčina, sadržana je suza i muka, pa i veselje svih naroda koji na ovom terenu žive u slozi i međusobnom poštovanju. Taj subotički kruh treba da je simbol ne samo za Suboticu nego i za ovaj dio Europe da narodi mogu zajedno živjeti u miru, mogu zajedno organizirati svoj život i sanjati svoju budućnost kad ima demokracije, a kad nema demokracije... onda je taj kruh gorak i tvrd. A mi se trudimo da taj kruh bude bijel i mekan za sve žitelje ovog podneblja... Jasno, nije ni ovog puta prošlo bez očitovanja gorčine i boli zbog svega onoga što nije dobro i izražene nade u bolje sutra."

HVALA UTEMELJITELJU DUŽIJANCE

I ove godine su bandaš i bandašica iz crkve sv. Roka poslije večernje mise ponijeli vijenac od žita i cvijeće na grob utemeljitelja dužijance prisvitlog **Blaška Rajića**. Uz molitvu, zahvališe mu oni, članovi Organizacijskog odbora Dužijance 2000 i okupljeni štovatelji ovog našeg velikana na čelu sa župnikom **Andrijom** za dužijancu, za sve što je učinio za nas... Na koncu odjekne pjesma: "Kraljice neba, raduj se"! Da, vjerujemo da se radovala Kraljica neba kad je na vratima raja dočekala čovjeka koji je toliko ljubio Boga, svoj hrvatski narod i bunjevački Rod.

'AJTE SVI S NAMA U KOLO

I ove godine je bilo tijesno dvorište župe sv. Roka da primi sve one koji su željeli svoje veselje očitovati i u bandašicinom kolu. Uz izvrstan razglas "Radio Subotice", razlijevao se glas mile tamburice u rukama "majstora" iz sastava "Biseri" i "Ravnica" cijelim Kerom. Nisu mogli odoljeti ovom "izazovu" ni biskup dubrovački **Želimir**, ni generalna konzulica R. Hrvatske **Jasmina** i osoblje Generalnog konzulata R. Hrvatske. I oni su u kolu. Oduševljeno pozdravljaju mlade. Biskup **Želimir** je u svom pozdravu mladima rekao: "Porijeklom sam s rijeke Bune. Ponosan sam na to porijeklo... Mnogi vaši odatle također potiču, a i vi imate svoje ime po toj rijeci, pretpostavljamo da su Bunjevci s Bune, pa sam večeras ja među svojim!"

A konzulica, prvi put na dužijanci, nema riječi da opiše svoje oduševljenje i svoje doživljaje, pa jednostavno svjedoči: "I meni je srce jače zaigralo kad sam u svečanoj povorci vidjela i svoju kćerku Doru u bunjevačkoj narodnoj nošnji, a tek joj je dvije i pol godine."

A onda su bandaš i bandašica recitirajući poznate stihove "Kolo igra, tamburica svira" i pozvali okupljene: "Budimo svi ponosni što imamo ovako diyan običaj. Nek i naša igra i pisma slave Boga i hvalu mu daju za kruh svagdašnji" i dodali: "A sad ajte svi zajedno s nama u kolo!" Zaigrali su tada kolo i nije se prestalo igrati sve do jedan sat poslije ponoći.

Andrija Anišić i Katarina Čeliković

Perlica za konzulicu

IZ ŽIVOTA CRKVE U SV. MILETIĆU

Život mjesne Crkve ovisi dakako o župniku koji je vodi, ali također i o vjernicima. Budući da je u našoj župi Rođenja BDM u Svetozar Miletiću bilo mnogo događaja, evo u kratkim crtama pregleda duhovnog života u jednom dužem periodu. Nakon hodočašća u Doroslovo i Jud (Mađarska), u mjesecu svibnju crkva je bila ispunjena radošću 27 prvopričesnika i njihovih roditelja. O duhovnoj pripravi brinuo je župnik **Egedi Antun**, a u ostalim tehničkim detaljima pomogle su **Egedi Ella** i **Lucija Tošaki**. Za tu prigodu crkva je ukrašena novim stolnjacima koje je izvezla **Maćuš Klarika**, a cvjetne ikebane darovala je **Rožika Šuplot**. U svibnju su Prvu pričest primile tri djevojčice u Stanišiću, a pripremila ih je katehistica **Snežana**. Važno je reći da dva sela, Stanišić i Sv. Miletić, njeguju

divne odnose jer su na svečanim događajima Prve pričesti međusobno svojim programom uzveličali ovo, djeci tako drago slavlje.

U lipnju je naša župa posebno svečano proslavila blagdan sv. Antuna, 13. lipnja. Stotinjak vjernika obavilo je devetnicu na čast ovog dragog sveca i završilo je sv. misom dan ranije.

Razlog za slavlje bila je i posveta oltara Gospe Lurdske koji je prenešen iz crkve u Kljajićevu u našu crkvu, a posvetu je obavio **Bernardin Vizmeg**, franjevac iz Sombora (na slici). Budući da je naš

župnik Antun slavio imendan, bila je to lijepa prigoda za čestitanje. Ovoj sv. misi prisustvovalo je oko 1000 vjernika, iz raznih mjesta (Riđice, Stanišića, Sombora, Čonoplje, Telečke, Pačira, A. Šantića, Bajmoka). Posebni gosti bili su pravoslavni svećenici iz Stanišića, Bačkog Brestovca i Sivca.

Još da dodam da su nas na putu u Sombor krajem lipnja posjetili i hodočasnici iz Subotice predvođeni **mr. Andrijom Kopilovićem** kojima smo pokazali svoju crkvu i kapelu na groblju i ispričali im bogatu povijest.

Lucija Tošaki

SOMBOR POD ZAŠTITOM KARMELSKE GOSPE

I ove jubilejske godine, u nedjelju 16. srpnja, okupila je karmelska Gospa mnogobrojne štovatelje u karmelićanskoj crkvi u Somboru. Toga su dana crkvu ispunili vjernici iz Selenče, Apatina, Bačkog Monoštora, Sonte, Subotice, Bajmoka i naravno Sombora.

Sv. mise su služene na njemačkom, mađarskom i hrvatskom jeziku. Svečanu misu na hrvatskom jeziku u 10,30 sati služio je pomoćni biskup đakovački i srijemski **mons. Đuro Gašparović** i održao nadahnutu propovijed, a s njim su suslavili karmelićanski provincijal iz Zagreba **Vjenceslav Mihetec**, biskupski vikar **mons. Bela Štantić**, gvardijan subotičkog samostana **Andrija Matić**, župnik iz Selenče **mons. Mihael Zolarek**, odžački i apatinski župnik **Jakob Pfeifer** te umirovljeni svećenik **Josip Miloš**. U propovijedi je naglašena uloga Marije u kršćanskom životu i njezina angažiranost za čovjeka koja je započela kada je prihvatila da bude majka Božjem sinu. Somborska Gospa karmelska tolike godine bdije i čuva ovaj naš narod, naglasio je biskup Gašparović.

Mnogi su se vjernici željeli ispovjediti i primiti Božje praštanje. Lijep primjer i znak žive vjere! Ispovjedaonice po hodnicima, dobra ideja!

Spretne su ruke lijepo okitile crkvu bijelim i žutim gladiolama. Dirljiva je bila škapularska procesija u kojoj su u narodnoj nošnji bili svi - od najmanjih, koji su išli uz pratnju odraslih, do djece i mladih pa i starijih s upaljenim svijećama u rukama. Zablislala je bunjevačka i šokačka nošnja u procesiji i izmamila uzdahe prisutnih. Još jedna samo ovom podneblju svojstvena ljepota očitovala se u daru biskupu Gašparoviću koji je primio sliku od slame a na njoj izrađen njegov biskupski grb.

Kakvo je zajedništvo na misi, takvo je bilo i na ručku koji je okupio stotinjak laika uz svećenike pa je s posebnim zadovoljstvom prior karmelićanskog samostana **o. Mato Miloš** dugo nabrajao mnogobrojne darovatelje za ovaj blagdan. Pohvali ovog zajedništva za stolom pridružio se i provincijal iz Zagreba **Vjenceslav Mihetec** uočivši veliku povezanost karmelićana s vjernicima laicima.

/Prema nadahnutom izvještaju s. Fides/

DUHOVNA OBNOVA FRANJEVAČKOGA SVJETOVNOG REDA

Franjevački svjetovni red u Subotici imao je na blagdan Majke Božje Bistričke, 13. srpnja, jednodnevnu duhovnu obnovu u Franjevačkoj kući za duhovne vježbe "DOMUS PACIS" kraj Horgoša. Kroz rad u skupinama članovi FSR-a pokušali su odgovoriti na pitanje: "Gdje je mjesto Franjevačkoga svjetovnog reda u današnjem društvu, Crkvi, u našem gradu?". Dan je bio ispunjen radom, molitvom i druženjem, a vrhunac je bio misno slavlje koje je u kapelici Svete Marije Anđeoske predvodio **mr. Andrija Kopilović**, franjevački trećoredac.

PROŠTENJE KOD SV. ANE U TAVANKUTU

Župna zajednica u Gornjem Tavankutu stavljena je pod zaštitu sv. Ane, svete kojoj je posvećena i kapelica u Gornjem Tavankutu.

Ovogodišnju svečanu misu predvodio je **mons. Marko Forgić**, duhovnik našeg sjemeništa. On je u svojoj propovijedi posebno naglasio važnost poštovanja roditelja i starih. U tome nam svima može pomoći primjer Marije i sv. Ane. Veliki broj okupljenih vjernika sabrano i pobožno je sudjelovao u sv. misi. Prostor ispred crkve bio je ispunjen hodočasnicima i župljanima. Prekrasno vrijeme omogućilo je svima da mogu nesmetano izdržati cijeli tijek svečanosti. Poslije svete mise mnogi su vjernici osobno molili u kapelici pred likom sv. Ane.

Za ovogodišnje proštenje posebno je uređen prostor oko kapelice, kao i crkveni dio groblja u Gornjem Tavankutu. Nekoliko obitelji posebno se zalaže da prostor oko kapelice bude što uredniji i ljepši. Dobrota i briga crkvenih odbornika pokazala se u nesebičnom napornom radu oko detaljnog uređenja groblja sa kojeg je uklonjena velika količina smeća koja se godinama gomilala. Tako će ovo proštenje biti upamćeno po zalaganju župljana za što ljepši izgled svega što je crkveno.

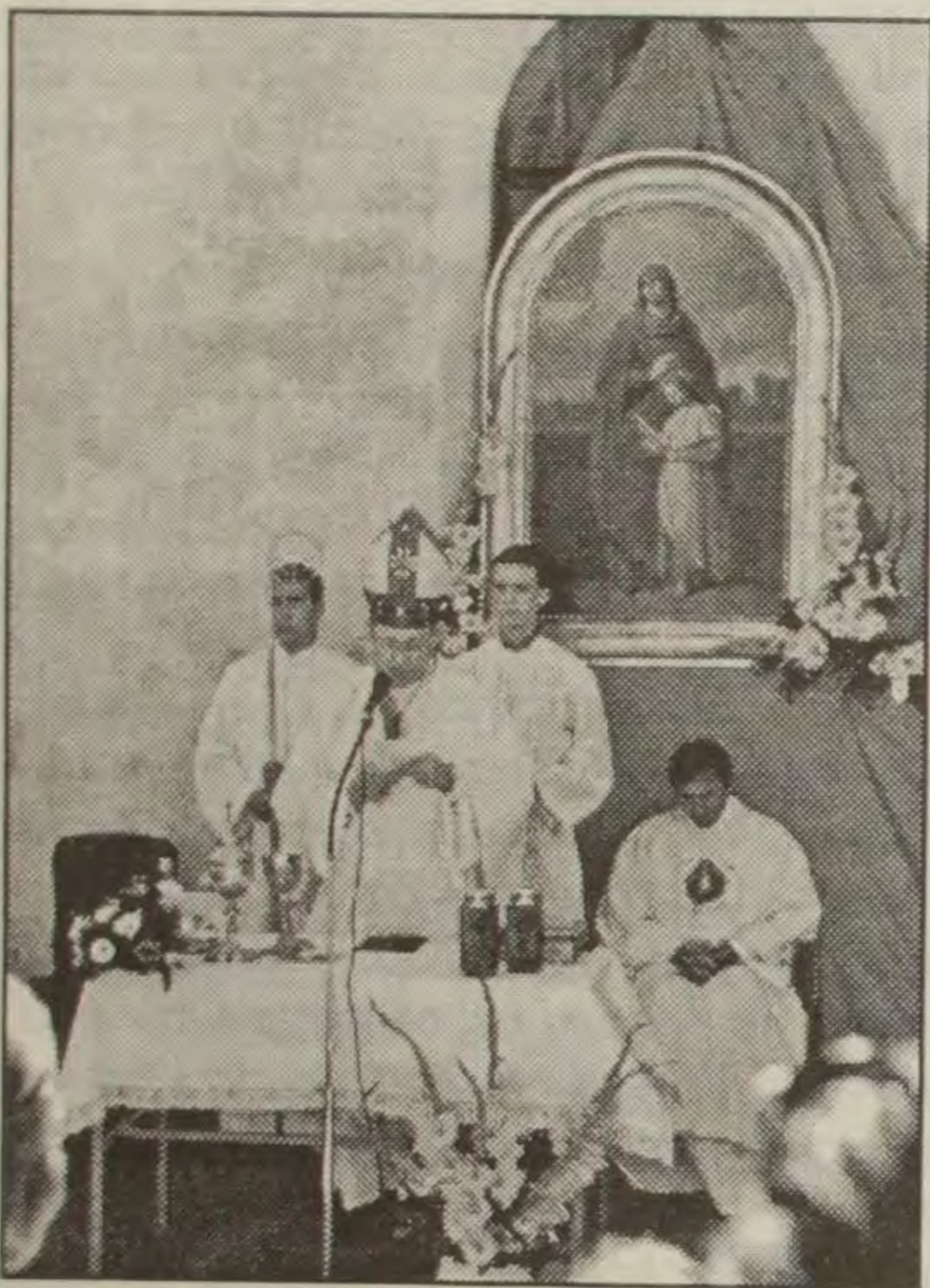
I. P.

PROŠTENJE SV. ANE NA KERSKOM GROBLJU

Kapelica na Kerskom groblju u župi sv. Roka posvećena je sv. Ani te se ondje svake godine u nedjelju poslije blagdana sv. Ane slavi proštenje. Tako je i u nedjelju, 30. srpnja svečano proslavljeno ovogodišnje proštenje u nazočnosti doista mnoštva vjernika.

Sv. misu u 8 sati na mađarskom jeziku služio je mjesni župnik **Andrija Anišić**, a prigodnu propovijed održao je novi, oženjeni đakon subotičke biskupije **László Karó**.

Svečanu sv. misu u 10 sati na hrvatskom jeziku predvodio je biskup **mons. dr. Ivan Péntzes** a s njim je suslavio i domaći župnik. U svojoj propovijedi biskup je istaknuo kako je važno da kršćani vjernici vjeruju u Božju providnost i ustrajno se Bogu obraćaju u svojim potrebama. Tako su činili Joakim i Ana. Bog im je nakon ustrajnih molitava podario divnu kćerku - Mariju, Majku Gospodinovu.

Mise su bile na improviziranom oltaru pored kapelice. Ovo slavlje je uzveličao svojim pjevanjem župni zbor pod ravnanjem **s. Silvane Milan**, uz pratnju **mr. Ervina Čelikovića**.

Ovo proštenje u godini Velikog jubileja okupljeni vjernici iskoristili su da izmole potpuni oprost svojim pokojnicima. A posebno su se sjetili u molitvama i pokojnog župnika **mons. dr. Marina Šemudvarca**, koji je dugi niz godina na tom istom groblju priređivao i slavio ovo proštenje.

Proslava proštenja završila je večernjom sv. misom u 17 sati koju je također služio župnik **Andrija Anišić**. /Zv/

BLAGOSLOV SV. ANTUNA

U nedjelju 25. lipnja u Maloj Bosni na imanju obitelji SKENDEROVIĆ (Lešini), bila je sv. misa i blagoslov kipa sv. Antuna. Ovo slavlje je priređeno u povodu 71. obljetnice podignuća ovog kipa. Kip je podigao Antun Skenderović sa suprugom Etuškom rođ. Krmpotić kao zavjet jer je zagovorom sv. Antuna izbjegao smrti i ranjavanju tijekom I. svjetskog rata.

Sv. misu s početkom u 9 sati predvodio je **vlč. Josip Kujundžić** u zajedništvu s **p. Marijanom Kovačevićem** i ministrantima iz Vajske. Na svečanoj sv. misi uz članove obitelji bio je prisutan veliki broj vjernika koji su svojim sudjelovanjem uzveličali ovo obiteljsko slavlje. Poslije sv. mise pročitana je prigodna recitacija i tekst koji je Antunov sin Nesto zapisao kao sjećanje na ono što je kao dijete kod postavljanja ovog kipa zapamtio.

Poslije mise i blagoslova bio je svečani ručak za članove obitelji i goste u župnoj dvorani u Maloj Bosni.

Neka ova svečanost bude poticaj i drugima, jer su naši stari spomenike podizali i ostavili nama da ih se sjetimo kad njih više ne bude bilo.

Josip Skenderović, Mala Bosna

SIĆANJE NA POSTAVLJANJE KIPA SV. ANTUNA NA LEŠINOM IMANJU

Okupili smo se da se sitimo našeg oca, strica, dide, pradide i čukundide Antuna Skenderovića Leše koji je podigao ovaj kip sv. Antuna. Dida Antun se rodio na Vanteleku u ovom starom salašu i odrastao sa još tri starije sestre, s Janjom, Justikom i Mandom i s dva mlađa brata, s Đulom i Miškom a dva starija brata su mu umrla još kao mala dica - Albe

je živio tri mjeseca a Joško tri dana.

Osnovnu škulu je pohađao i završio u "Golubovoj školi". Po završetku školovanja vraća se na salaš i pomaže ocu u obradi

zemlje. Godne 1914., kad je izbio I. svitski rat Antun je imao 20 godina i kao vojni obveznik odlazi među prvima na ratište. Bio je skoro na svim ratištima od Karpata do Galicije i sve ratne tegobe i strahote je proživio. Godine 1917. kad se rat rasplamsao na sve strane, dok je bio na mrtvoj straži sam, molio se Bogu u sebi i razmišljo. Molitva je razgovor s Bogom. Tako su ga roditelji učili od malena. Da li je dostojno ovako sa šlemom na glavi i puškom na ramenu, napunjenom bojnim mecima moliti se Bogu? Nije li to možda grijota? U tom razmišljanju javi mu se unutarjni glas i on čuje blagi glas: "Sinko ti se bojiš! Ne boj se. Nije to grijota. Moli se i od sada ko do sada, molitva će te spasiti." I on se priporuči u zagovor i zaštitu svetog Antuna i obeća da će, ako dođe iz rata živ i zdrav, podigniti kip sv. Antunu u čast. Kad se rat završio, 1918. godine vratio se kući živ i zdrav, ni ranjen nije bio. To svoje obećanje ispunio je 1929. godine. Kip je izradio Jovan Moć u Somboru a donešen je seljačkim zaprežnim kolima. Toga se događaja dobro sićam. Bio sam osam i po godina. Skupilo se puno ljudi da pomognu podigniti kip na postolje. Posvetu i blagoslov obavio je tadašnji tavankutski župnik Antun Berger. Slavlje se završilo svečanom užnom na salašu koja je pripremljena za brojne goste uzvanike.

Naš dida Antun je za sobom ostavio brojno potomstvo - priko stotinu, koji se i dalje priporučuju u zaštitu sv. Antunu.

Antunov sin Nesto Skenderović Lešo

ZNANOST

Naša suradnica i urednica rubrike ZNANSTVENI KUTAK, **DANIJELA POLJUHA** rođ. SKENDEROVIĆ magistrirala je na Fakultetu za biologiju Sveučilišta u Zagrebu. Ona je početkom srpnja obranila magistarski rad iz područja molekularne biologije na temu DIFERENCIJALNA EKSPRESIJA GENA U KULTURI STANICE ŠEĆERNE REPE (*Beta vulgaris* L.) kod profesorice dr. sc. Marijane Krsnik Rasol.

Uredništvo "Zvonika" se raduje ovom uspjehu i čestita, želeći joj obilje Božjeg blagoslova u daljnjem radu.

Ona se sada nalazi na zasluženom odmoru i zbog toga u ovom broju ne objavljujemo njezin prilog.

UDALA SE NAŠA BERNARDA

Naša vrlo suradnica, Bernarda Kopunović, vjenčala se 5. kolovoza u crkvi sv. Roka s Bernardom Grgićem i preselila se u Zagreb. Zahvaljujemo joj na svemu što je učinila za ZVONIK i u IZDAVAČKOM ODJELU našeg Instituta. Želimo joj puno sreće u budućem bračnom i obiteljskom životu u nadi da naša suradnja nije završena, premda će sigurno biti drugačija nego do sada.

S Božjim blagoslovom u novi život

PREDSJEDNIK HBK BOZANIĆ U JUGOSLAVIJI

Predsjednik Hrvatske biskupske konferencije zagrebački nadbiskup **Josip Bozanić**, na poziv mjesnog biskupa **dr. Marina Srakića** i generalnog vikara za Srijem biskupa **Đure Gašparovića**, pohodio je 4. i 5. kolovoza srijemski dio Đakovačke i srijemske biskupije, 6. kolovoza susreo se s patrijarhom SPC-a Pavlom, a 7. kolovoza susreo se sa šumadijskim episkopom i članom Svetoga arhijerejskog sinoda **Savom**.

Središnje misno slavlje u najpoznatijem srijemskom Marijinu svetištu, u Tekijama, nadbiskup Bozanić predvodio je na blagdan Gospe Snježne u subotu 5. kolovoza u koncelebraciji s đakovačkim i srijemskim biskupima **Srakićem**, **mons. Gašparovićem** i **mons. Kosom**, beogradskim nadbiskupom koadjutorom **dr. Stanislavom Hočevarom**, zrenjaninskim biskupom **Lászlóm Huszvárom**, ravnateljem tekijskoga svetišta prelatom **Stjepanom Milerom** te tridesetak svećenika koji pastoralno djeluju u srijemskom dijelu Đakovačke i srijemske biskupije i u župama susjednih biskupija.

Pozdravljajući nadbiskupa Bozanića na početku misnoga slavlja biskup **Srakić** je rekao: "Rado smo očekivali Vaš dolazak jer znademo - on je ohrabrenje i poticaj ovome puku koji je u posljednje vrijeme mnogo pretrpio. Ohrabrenje i onima koji neće moći hodočastiti svojoj Gospi jer su daleko raspršeni širom Hrvatske, Europe i svijeta, ali su sa sobom ponijeli sliku Gospe Tekijske."

Zahvaljujući na riječima dobrodošlice, nadbiskup **Bozanić** je rekao da nosi pozdrave "Crkve zagrebačke, puka Božjega zagrebačke crkvene pokrajine, hrvatskog episkopata, pozdrave i zajedništvo Crkve Katoličke, pozdrave Crkve koja želi svjedočiti mir i bolju budućnost za sve stanovnike zemlje - jer svi smo jedno u Kristu. Dolazim ovamo kao hodočasnik da hodočastim Gospi Tekijskoj da se tako i ja uključim u rijeku hodočasnika koji su ovamo dolazili stoljećima da zahvale Majci - pomoćnici kršćana".

U ime mađarskih vjernika nazočne je na mađarskom pozdravio zrenjaninski biskup **Huszvár**. Vladika srijemski **Vasilij Vasić**, koga su vjernici pozdravili dugim pljeskom, zaželio je nazočnima "svako dobro da u slozi, miru i ljubavi svi narodi svijeta uđu u dvadesetprvo stoljeće i da više nikada rata ni prolijevanja bratske i ljudske krvi ne bude. Neka to zapamte naša djeca a mi, generacije dvadesetog stoljeća, smo dužni upravo im to priuštiti".

Na kraju misnoga slavlja združeni zbor župa Srijemske Mitrovice i Slankamena započeli su pjesmu "Rajska Djevo, Kraljice Hrvata" koju su mnogi Srijemci otpjevali sa suzom u oku.

U posljednjim satima istoga dana, uoči blagdana Preobraženja Gospodinova, nadbiskup Bozanić se susreo sa župljanima

župe sv. Dimitrija u Srijemskoj Mitrovici. Nakon što je nadbiskupa u župnoj crkvi na početku misnoga slavlja pozdravio biskup Srakić, pohvalivši kršćanski svjedočki život Mitrovčana i organizirani liturgijski život u konkatedrali sv. Dimitrija, pozdravio ga je i župnik **Eduard Španović**.

Nadbiskup Bozanić u nedjelju 6. kolovoza u staroj katedrali Krista Kralja u Beogradu predvodio je u zajedništvu s beogradskim nadbiskupom **Francom Perkom** te s beogradskim svećenicima koji uz župničku brigu obavljaju i službe u središnjim nadbiskupijskim ustanovama svečanu euharistiju. Na početku misnoga slavlja nadbiskup Perko pozdravio je gosta iz Zagreba zaželjevši mu da njegova "ekumenska misija donese ploda u zbližavanju Crkava a i zbližavanju naroda".

U sklopu svog višednevnog boravka u Jugoslaviji predsjednik HBK **Bozanić** susreo se i s poglavarom Srpske Pravoslavne Crkve patrijarhom **Pavlom** u Beogradskoj patrijaršiji u nedjelju 6. kolovoza. Tom uzvratnom posjetu nadbiskupa Bozanića patrijarhu Pavlu bili su nazočni i đakovački i srijemski biskup **Marin Srakić** i đakovački i srijemski pomoćni biskup i generalni vikar za Srijem **Đuro Gašparović**. Uz patrijarha Pavla susretu su bili nazočni metropolit zagrebačko-ljubljanski **Jovan Pavlović**, bački metropolit **Irinej Bulović** te vikar Patrijarha episkop hvostanski **Atanasije Rakita**.

"Razgovarali smo kao ljudi evanđeoske vjere, vjere u Isusa Krista, u Svetu Trojicu: Oca, Sina i Duha Svetoga, koju propovijedamo riječima i životom vjernicima i ljudima dobre volje", rekao je nakon susreta patrijarh **Pavle** podsjetivši na "evanđeoski princip koji nam je zajednički - Što želite sebi to činite drugima".

"Došao sam ovamo u pohod vjernicima u Srijemu i danas smo imali prilike zajedno razgovarati s Patrijarhom i episkopima o našim Crkvama, o svemu onome što predstoji našim Crkvama u osvitlu trećeg tisućljeća. Naši vjernici koji žive zajedno na ovim prostorima očekuju našu zajedničku riječ. Osjećamo kako se trebamo dogovoriti o mnogim stvarima kako bismo mogli pomoći vjernicima u konkretnom životu. Isto tako osjećamo da u ime Evanđelja trebamo i u javnosti često progovoriti jer imamo zajedničke stavove, zajedničke ideale, i potrebno je da to naša javnost i čuje, a da bude time i potaknuta u redovitom djelovanju", istaknuo je nadbiskup Bozanić nazočnim novinarima kazavši kako susretom s patrijarhom Pavlom u patrijaršiji u Beogradu "odajemo poštovanje prema Crkvi Božjoj kojoj predsjeda" te je izrazio nadu za "daljnjim susretima i konkretnim zajedničkim zadacima".

Foto: GK

Na kraju susreta sugovornici su izmijenili i prigodne darove. Nadbiskup Bozanić darovao je patrijarhu Pavlu knjigu "Hrvati i Europa", biskup Srakić knjigu "Josip Juraj Strossmayer", a patrijarh Pavle darovao je nadbiskupu Bozaniću ikonu s likom Bogorodice. Nakon susreta u Patrijaršiji predstavnici obiju Crkava razgledali su sabornu crkvu posvećenu arkanđelima Mihovilu i Gabrijelu. /IKA/

NA KOSOVU USPOSTAVLJENA APOSTOLSKA ADMINISTRATURA

Sveta Stolica uspostavila je u petak 30. lipnja apostolsku administraturu za Kosovo, a za njezina upravitelja imenovala je skopskoprizrenskog pomoćnog biskupa **Marka Sopića**, objavljeno je u Vatikanu. Time je na Kosovu uspostavljena crkvena uprava, a do sada su katolici na Kosovu bili dio Skopsko-prizrenske biskupije sa sjedištem u Skopju. Od 80.000 katolika u toj biskupiji, koja je utemeljena godine 1969, na Kosovu je, prije tamošnjega rata, živjelo 60.000 katolika, Albanaca i Hrvata. Biskup Sopi imao je svoje sjedište u Prizrenu, a nedavno je posvjedočio kako se Katolička crkva na tome području želi snažnije pastoralno zauzeti kako bi se život u ratom razorenim mjestima vratio u normalu. /IKA/

DOGAĐANJA U PANČEVU

Na blagdan Duhova-Pedesetnice, 11. lipnja, na svečanoj sv. misi Prvu pričest primilo je deset prvopričesnika na radost svoju i svojih roditelja. Sv. misu predvodio je naš župnik **Erős Mihály**.

Blagdan sv. Antuna (13. lipnja) u Pančevu se proslavlja vrlo svečano i uz prisustvo vjernika iz okolnih župa. U ovoj jubilejskoj godini biskup **mons. Huszvár László** proglasio je našu župnu crkvu za blagdan sv. Antuna oprosnom crkvom.

Na sam blagdan održana je ujutro u 8 sati svečana sveta misa na mađarskom jeziku. Pred kraj mise stigla je prva skupina hodočasnika, iz Zrenjanina, čiji je dolazak toplim riječima pozdravio domaćin ove proslave naš župnik **Erős Mihály**.

Nenad Ješić

PAPA DODIJELIO PALIJE NOVIM NADBISKUPIMA

Na ovogodišnjoj proslavi svetkovine apostolskih prvaka sv. Petra i Pavla, zaštitnika Rima, dodijeljene su palije novim nadbiskupima metropolitima sa četiri kontinenta, među kojima je i novoimenovani splitsko-makarski nadbiskup **Marin Barišić**. Na misnom slavlju koje je predvodio Papa na Trgu Sv. Petra bilo je i izaslanstvo ekumenskog patrijarhata iz Carigrada. Riječ je o već tradicionalnome uzvratnom posjetu koje dvije Crkve izmjenjuju o blagdanima apostola sv. Petra odnosno sv. Andrije.

"Dodjela palija - bijele lanene trake na kojoj je ucrtano šest križeva - podsjeća", rekao je Papa, "da smo pozvani očuvati čistoću Evanđelja i jedinstvo Crkve, utemeljeno na stijeni Petrove vjere".

Na kraju svečanosti Papa je primio u audijenciju 24 nova nadbiskupa s njihovom rodbinom i vjernicima njihovih zajednica.

RUMUNJSKA GRKOKATOLIČKA CRKVA - MOST IZMEĐU ISTOČNOGA I ZAPADNOG KRŠĆANSTVA

U povodu 300. obljetnice sjedinjenja Katoličke crkve bizantinskog obreda u Rumunjskoj s Petrovom Stolicom papa Ivan Pavao II. uputio je poruku grkokatoličkim vjernicima te zemlje. Papa ih svojim pismom poziva na živi spomen njihovih mučenika i otvaranje novosti II. vatikanskog koncila. Sveti Otac također podsjeća na svoj apostolski pohod Rumunjskoj od 7. do 9. svibnja protekle godine. /.../

Papa na kraju svoje poruke ističe najžurniji imperativ za Rumunjsku grkokatoličku crkvu: da se obnovi iznutra prihvaćajući sve više novosti II. vatikanskog koncila u kojem nije mogla sudjelovati u punini. Ta obnova uključuje nadasve ekumensku zauzetost u skladu sa "sadašnjim promijenjenim okolnostima" na širem obzoru.

PREDSTAVNICI SPC NA KONFERENCIJI U BERLINU ZATRAŽILI UKIDANJE EMBARGA JUGOSLAVIJI

Na konferenciji o humanitarnoj pomoći i demokratskim procesima u Srbiji koja je u Berlinu okupila šezdesetak političara i crkvenih predstavnika iz Njemačke i Srbije, zatraženo je ukidanje gospodarskog embarga protiv Jugoslavije. Predstavnik srpskopравoslavne biskupije za Srednju Europu **Milan Pejić** i predstavnik jugoslavenskih udruga za građanska prava **Predrag Marković**, između ostaloga, istaknuli su kako je danas najbolji način za promicanje demokratskih procesa međunarodno partnerstvo gradova.

Na konferenciji, koju su organizirale njemačka Katolička i Protestantska crkva te Srpskopравoslavna biskupija za Srednju Europu, predstavljeno je 55 srpskih gradova zainteresiranih za međunarodno partnerstvo.

Vijesti priređene prema: IKA

USPJEH DUŠOBRIŽNIŠTVA NA INTERNETU

Župnik u Hopstenu na Rajni **Peter van Briel** ističe vrijednost Interneta kao svojevrsnoga dušobrižničkog foruma. Van Briel - jedan od 20 katoličkih duhovnika koji sudjeluju u njemačkom internet projektu fyncity.de - virtualnom gradu s puno "kuća" i "crkvom" - tvrdi da je dušobrižništvo na Internetu vrlo intenzivno. On sam putem e-maila svakodnevno odgovara na mnoštvo pitanja o vjeri i Crkvi ili smislu života. Crkva u tom "gradu" nudi raznovrsne ponude, između ostaloga "dušobrižničku kuću" u kojoj su "uredi" svećenika i pastoralnih suradnika s kojima se može kontaktirati elektronskom poštom, a dva puta tjedno priređuju se dvosatne on-line tribine u kojima prosječno sudjeluje i više od 150 osoba. Uspjeh tog medija u ovom slučaju, smatra van Briel između ostaloga je i u njegovoj "anonimnosti" koja sudionicima olakšava razgovor o vjerskim pitanjima. /IKA/

QUITO: PROSVJED PRED NUNCIJATUROM

Oko 150 prosvjednika posjedalo je 10. srpnja oko veleposlanstva Svete Stolice u ekvadorskom glavnom gradu Quito, tražeći da papa Ivan Pavao II. posreduje u sukobu Vlade i siromašnih u zemlji oko otvaranja domaćih tvrtki, još uvijek u državnom vlasništvu, inozemnim investitorima. Osobito strahuju da će doći do zatvaranja mnogih radnih mjesta ukoliko inozemne tvrtke preuzmu upravljanje telekomunikacijama i elektro-postrojenjima u toj južnoameričkoj zemlji. Mjesto prosvjeda, koji je protekao bez izgređa, izabrali su, kažu, jer se Sveti Otac uvijek zauzima za prava radnika u siromašnim zemljama kao i opraštanje njihovih dugova, pa se nadaju Papinoj potpori i u svom slučaju.

BURUNDI: TEŠKO RANJEN TALIJANSKI MISIONAR

Sedamdesetpetogodišnji talijanski misionar **Carlo Masseroni** teško je ozlijeđen u tijeku napada na sjeveru Burundija. Njega i još dvojicu duhovnika proteklog su tjedna četvorica naoružanih pljačkaša nakratko držala kao taoce u župnoj kući u mjestu nedaleko grada Ngozi, i tom je prilikom o. Masseroni koji već 40 godina djeluje kao misionar u toj zemlji, ranjen pucnjem u glavu. Helikopterom je prebačen u Bujumburu, a zatim u kenijski glavni grad Nairobi, gdje se liječnici bore za njegov život. Podsjećamo, sredinom svibnja u Burundiju su u pljačkaškom napadu ubijeni katolički svećenik i učiteljica.

Rumunjska

POVIJESNO POMIRENJE CRKAVA

U Rumunjskoj je došlo do povijesnog pomirenja: pravoslavni patrijarh **Teoctist I.** posjetio je kardinala **Alexandrua Todeu** koji nakon moždanog udara već osam godina leži oduzet u svom skromnom stanu u Reghinu. Kardinal Todea je simbol otpora Grkokatoličke crkve protiv komunističkoga zlostavljanja. Komunisti su "unijatsku" Crkvu 1948. godine raspustili te je prisilno pripojili pravoslavlju. Prema vatikanskome dnevniku "L'osservatore Romano" susret dvojice crkvenih čelnika trajao je više od jednog sata te se održao u vrlo srdačnoj atmosferi. Kardinal Todea nakon udara više ne može govoriti, a jedine riječi koje je za vrijeme susreta mogao izgovoriti bile su riječi Očenaša. Dok je zajedno s 88-godišnjim kardinalom molio tu molitvu, patrijarh **Teoctist** je zaplakao.

EPISKOP I SVEĆENICI SPC-a SUSREST ĆE SE S PAPOM

Proslavi Svjetskog dana mladeži, koji se slavi u Rimu do 15. do 20. kolovoza, pridružit će se i skupina od četrdesetak svećenika Srpske pravoslavne crkve. Oni će biti nazočni na svečanom misnome slavlju zaključenja svjetskog skupa mladeži na Tor Vergati u nedjelju 20. kolovoza. Svećenike, većinom iz Šabačko-valjevske eparhije, predvodit će šabačko-valjevski episkop **Laurentije** a zajedno s njima u Rim putuje i beogradski katolički nadbiskup koadjutor **Stanislav Hočevar**. Nakon mise srpskopравoslavni parosi bit će primljeni u audijenciju kod Pape, a očekuje se da će ih Sveti Otac posebno pozdraviti u tijeku molitve Anđelova pozdravljenja. Svećenici SPC-a boravit će u Rimu u sklopu višednevnog posjeta Svetom gradu i Italiji.

SVETA KLARA

(* 1193 + 11. 08. 1253.)

- plemkinja zaljubljena u siromaštvo • ostavila roditelje da ostvari ideale siromaštva •
- za siromaštvo oduševila i rođenu sestru • i rođaci se opredijelili za novi stil •
- velika pokornica • ostvarila joj se neobična želja • zanesena Euharistijom •
- Euharistijom i protiv neprijatelja • Klara u ognju Božje ljubavi • zaštitnica vezilja •
- štiti od groznice • pomaže kod očnih bolesti •

Klara osnovala novi red u Katoličkoj crkvi

Klara je zajedno sa svojim zemljakom i suvremenikom svetim Franjom proslavila rodni grad Asiz. Rodila se u bogatoj plemićkoj kući Favoronea di Offreduccia i Ortolane. Čim je stasala do djevojačke dobi imala se, po želji obitelji, tako dobro udati da se poveća bogatstvo kuće. Nisu to bili samo snovi Klarinih roditelja. Niti su to snovi samo ljudi iz srednjega vijeka. Klara je bila junačka djevojka. Nije htjela napustiti svoje planove. Više od bogatstva Klara je voljela siromaštvo, da se tako posve suobliči Isusu, poput svetoga Franje. Njezini rođaci Rufin i Silvestar su već bili u Franjinoj zajednici. Klara je pobjegla iz roditeljske kuće na Cvjetnicu 1211. godine. Pred svetim Franjom je obukla smeđu tuniku svoga reda. Za vrijeme dok je boravila u samostanu benediktinki, Klari se pridružila i njezina rođena sestra Janja. I ona je pobjegla od kuće samo da bude zaručnica Isusova. Oko Klare i Janje se okupila zajednica pod imenom "Siromašne zatvorene dame od San Damiana". Klara je bila prva opatica nove zajednice. Danas su poznate Klarine nasljednice pod imenom klarise. Prvo pravilo im je napisao sveti Franjo. Izvorno Franjino pravilo je Klara tako nadopunila da se ne izgubi ništa od duha kojim je Franjo napisao prvo pravilo. Klarise se pojavljuju u povijesti Crkve kao prvi red bez ikakve svojine.

Redovnica stroga prema sebi

Na čelu novoga reda sveta Klara je bila izuzetno ljubazna. S puno razumijevanja se stara o svojim sestrama. Veliku je pozornost posvećivala njegovanju siromaštva. Klara je činila veliku pokoru: nosila je kostrijet (vrlo oštra dlaka, na primjer od kože; tkanje od takve dlake; odijelo pokornika), spavala bi na golom tlu ili na hrpi granja. U svemu je Klara znala biti vrlo poslušna. Kad joj je sveti Franjo naredio da mora spavati na slamnjači, poslušala ga je. Franjo je veoma volio Klaru. O svetome Franji su se, kao i o Klari, pripovijedale legende.

Ostvarila se Klarina želja

Tako je, prema jednoj legendi, sveta Klara jako željela sjesti za stol sa svetim Franjom, ali je Franjo to odbijao sve dotle dok ga braća nisu nagovorila. Kad je napokon Franjo odlučio ispuniti Klarinu želju, prostriješe stol na zemlji i posjedaše. Franjo se raspričao. Govorio je o Bogu. Riječi su zanijele sustolnike. Legenda priča da su ljudi koji su živjeli u okolici vidjeli neobičan prizor. Učinilo im se da se zapalila šuma koja se prostirala oko mjesta gdje je Franjo ugostio Klaru. Zato su pohitjeli sa svih strana gasiti vatru. "No došavši do samostana te vidjevši da ništa nije izgorjelo, prodriješe unutra te nađoše svetoga Franju sa svetom Klarom i sve njihove drugove kako se zaneseni Bogom nalaze u kontemplaciji, sjedeći oko poniznoga stola. Tada su sa sigurnošću shvatili da je to bio božanski a ne materijalni oganj, koji se čudesno pokazao, kako bi ukazao na oganj božanske ljubavi kojim su plamtjele duše tih svetaca i svetih redovnica. I tako se svi razidoše srcem ispunjenim velikom utjehom i svetošću potaknuti na dobro."

Pisala je svetoj Janji u Prag... o euharistiji

Klara je dubine svoje duše znala podijeliti sa svojim suvremenicima. Dopisivala se sa svetom Janjom Praškom. Pisala joj je da je potakne na siromaštvo, poniznost i ljubav prema Kristu. U jednom pismu piše: "Blažen onaj kome je dano biti dionikom svete gozbe i svim srcem prionuti uz Onoga čijoj se ljepoti sveudilj dive blažene nebeske čete: njega ljubiti usrećuje, njega motriti odmara, njegova dobrostivost ispunja, njegova slatkost hrani, njegov spomen blago rasvjetljuje, na njegov miomiris mrtvi uskrisuju, a od njegova gledanja blaženi su svi građani višnjeg Jeruzalema. On je sjaj vječne slave, odsjev vječne svjetlosti i zrcalo čisto..."

Klara je umrla 11. kolovoza 1253. Čudesna zaštitnica

Poznato je da je Fridrih II. zauzeo spoletsku dolinu, koja je inače pripadala Svetoj Stolici. U njegovoj vojsci je bilo Saracena i drugih nevjernika. Ovi su opkolili Asiz. Kad su se počeli penjati i na zidine Klarinog samostana, Klara je, premda bolesna, zapovjedila da je iznesu na samostanska vrata. U ruci je držala čestičnjak s posvećenim česticama, koji je bio izložen u samostanskoj crkvi, kako bi sestre na koljenima molile Gospodina za mir. Pred samostanskim vratima se Klara prostrla na tlo. U rukama je držala Presveto. Prostrta je molila Gospodina da sačuva njezine sestre i nju. Predaja veli da su Saraceni bili tako ganuti prizorom redovnice u molitvi da su se povukli u velikom strahu.

Slikari je prikazuju kao bosonogu redovnicu u smeđem ruhu, opasanu užetom s koprenom na glavi, kako u ruci drži svjetiljku. Kasnije su je prikazivali kao opaticu sa štapom, križem, knjigom i pokaznicom. Sveta Klara je zaštitnica vezilja, pozlatara, pralja, a pomaže i kod groznice i kod očnih bolesti.

Prema: 1. Diethard H. Klein, *Klara von Assisi, Das grosse Hausbuch der Heiligen, Aschaffenburg, 1984, str. 397-400*; 2. Josip Antolović, *Sveta Klara, Duhovni velikani, II. dio, Zagreb, 1998, str. 164-167.*

U mjesecu kolovozu slave imendan:

1. Alfonz, Vjera, Nada, 2. Euzebije, 3. Augustin, Tin, Gustav, Lidija, 4. Ivan, 5. Marija, Nives, Snježana, 6. Predrag, 7. Siksto, Kajetan, Donat, Darko, 8. Dominik, Nedjeljko, Dominika, Nedjeljka, 9. Roman, Firmin, Tvrtko, 10. Lovro, Lovorko, Zvezdan, Laura, 11. Klara, Jasna, Jasmina, Suzana, Ljiljana, 12. Anicet, Hilarija, Veselka, 13. Ivan, 14. Maksimilijan, Makso, Maks, 15. Marija, Veljka, 16. Rok, Roko, 17. Hijacint, Liberat, Miron, Slobodan, 18. Jelena, Jelka, Jelica, Ilka, 19. Ivan, Ljudevit, Tekla, Donat, Darko, 20. Stjepan, Stipan, Stipe, Stipo, Krunoslav, Kruno, Krunoslava, Kruna, 21. Pio, 22. Marija, Vladislava, Mavro, 23. Ruža, Filip, Zdenko, 24. Bartul, Bariša, Emilija, 25. Ljudevit, Lajčo, Josip, 26. Bernard, 27. Monika, Honorat, Časlav, 28. Augustin, Gustav, Tin, 29. Ivan, 30. Feliks, Veco, Radoslava, 31. Rajmund, Rajko, Optat, Željko, Željka

GOVORI VAM SLUGA BOŽJI O. GERARD TOMO STANTIĆ

VJERA, UFANJE I LJUBAV, TO TROJE; NAJVEĆA JE LJUBAV

Da bi se uspelo liječiti rane koje su ostale na duši poslije istočnoga grijeha, iako su grijesi otpušteni, i ako se duša liječi snagom krštenja i sakramentalnim životom, potrebna je i čovjekova suradnja za puni uspjeh. Ta suradnja, kako smo već istakli, odvija se putem odcjepljenja od svega "onoga što nije Bog", ili kako je to naučio o. Gerard u školi Ivana od Križa: oslobađanjem od sebeljublja i afektivnih blokada koje priječe da bude-mo u istini.

Putevi koji omogućuju takvu suradnju i rad oslobađanja su vjera, ufanje i ljubav. "Živom ću vjerom", piše SB, "dohvatiti Boga". Čovječja mračna slika se po vjeri čisti. Čovjek bez vjere je neznalica. Bez svjetlosti vjere čovjek je kao u mračnoj tamnici. Tko vjeruje sve svladava; takvom je sve moguće... Zdravije oko bolje vidi a što je veća vjera i patnja je korisnija, jer je čisto "oko vjere". (Razgovor s Isusom, 181). Zato SB potiče da idemo putem vjere jer "što vjera svira i pokaziva, neka duša pjeva pa gotova mistika", to jest sjedinjenje s Bogom. Lako je iz ovih riječi razabrati zašto su putevi vjere oni putovi koji pomažu u borbi oslobađanja od sebeljublja i afektivnih blokada: to je istina u smislu riječi iz Evanđelja: "Istina će vas osloboditi."

Na putu vjere, u potrazi istine koja oslobađa od blokiranosti ljudskog sebeljublja, kako bi se s Bogom povezali, potrebno je ufanje ili nada, kako bi ustrajali na putu hodanja za onim što "vjera svira i pokaziva". "Ufanje je", piše SB, "duše hrabrenje... što duša sije ufanje pozlaćuje... ono je kao upaljivanje i oduševljavanje za Boga" (Th past. 251).

Dok vjera "čisti oko" da duša bolje vidi, a ufanje "oduševljava i upaljuje", ljubav povezuje jer po njoj duša uživa Božju blizinu i jednako tako ima udioništva u ljubavi kojom Bog nas ljude ljubi u Isusu Kristu. "Blaženi onaj", piše SB, "koji je s Bogom sjedinjen." O. Gerard nas uvjerava da kad bi svako stvorenje moglo ispravno misliti i čitati, da bi "otkrilo" i "čulo" Božji glas: Volim te! Svako pak stvorenje tada bi spontano odgovorilo isto tako: "Volim Te, Bože." SB zato smatra svojim zadatkom, kao i zadatkom svakoga kršćanina, da mu zanimanje treba biti: "upaljivanje u ljubavi prema Bogu" (Th. p. 331).

Lako je zaključiti iz navoda pisane riječi o. Gerarda zašto vjera, ufanje i ljubav imaju snagu usmjeriti čovjeka da

hoda putem istine, da ustraje na tom putu, da se izdigne iz svoga sebeljublja, da se približi Bogu i da s njime živi u zajedništvu. Tim se putem - vjere, ufanja i ljubavi - čovjek oslobađa od svojih afektivnih blokada po kojima u

čovjeku vladaju sile sebeljublja, subjektivnosti. Jednom riječju, surađuje s Bogom kako bi po milosti posinovljenja što je primio na krštenju stvarno uspio živjeti svoje kršćansko dostojanstvo.

SB je i ovo učenje primio od sv. Ivana od Križa, koji piše: "Duša taknuta ljubavlju prema Kristu svome zaručniku... oblači trostruku odoru... bijele, zelene i crvene boje, t.j. bogoslovne kreposti: vjeru, ufanje i ljubav. Vjera je svjetlo koje zablješćuje pogled svakog razuma i davao je ne vidi i pomoću nje ostaje postojana i vjerna Bogu. Obučena u ufanje duša se oslobađa od neprijatelja što dolazi od svijeta. Ufanje daje srčanost... uzdiže dušu iznad svijeta da ju ne uhvati u svoje mreže... Oblači dušu u crvenu odoru, tj. ljubav koja štiti dušu od tijela jer je odcjepljuje od svake primjese egoizma... Kroz vjeru, ufanje i ljubav duša se penje tajnovitim ljestvama motrenja prema savršenom sjedinjenju s Bogom" (Tamna noć, II, 21,5-11).

U konačnici ljubav, kojoj vode vjera i ufanje, odlučujuća je snaga u oslobađanju čovjeka od egoizma i sviju njegovih negativnih posljedica ne samo na osobnom planu čovjeka nego i na planu društva. Nije zato ni malo čudno da je ljubav, koja obuhvaća i Boga i čovjeka, po tvrdnji Ivana Pavla II, jedina odlučujuća snaga koja daje smisao vlastitom životu i vlastitoj sudbini, i zato vrlo važna snaga za sudbinu ljudi u trećem tisućljeću. U tom kontekstu učenje SB, u školi velikog učitelja duhovnog života Ivana od Križa, hod putevima vjere, ufanja i ljubavi, nije samo za kršćansku elitu nego za sve kršćane pa i za sve ljude koji žele bolju budućnost ljudi na zemlji u tisućljeću koje je na pragu.

Priredio: o. Ante Stantić

Urreduje: **LAZAR NOVAKOVIĆ**
POETSKI KULIAK

STANISLAV VITKOVIĆ rođen je 13. XI. 1913. u Vinkovcima. U Požeگی je završio osnovnu i počeo gimnaziju. U Zagrebu je 1937. diplomirao francuski i njemački jezik. Kao profesor službovao je u Senju, Varaždinu i Zagrebu. Umro je 1945. godine.

Pjesme je počeo pisati kao gimnazijalac. Mnoge su objavljene po raznim časopisima. Posthumno mu je 1996. izašla zbirka "Nedopjevana pjesma".

MOLITVA GOSPI

**O Majko zore, ljiljana i cvijeća,
u mraku svojih misli, nečistoći djela
i bijedi volje**

**bacam se pred noge Tvoje
i molim:**

**oprosti mi grijeha moje,
privedi me na bolje!**

**Ja volim biti od svega daleko
što do sada sam činio i reko
i želim**

**bićem, srcem cijelim
obratiti se Bogu.**

**Ah, u koga uzdati se mogu
ako ne u Tebe, Majko čista!**

**Tko u moju dušu da dovede Krista,
da me vrati**

i obrati,

**da me užga pa da gorim Njemu
smireno i tiho kao svijeća
tko?**

Ti, Majko zore, ljiljana i cvijeća!

Stanislav Vitković

ISUS KRIST

ISUSOVA SMRT

Sva četiri evanđelja slažu se u tome da je Isus umro na dan *paraskeue* ili priprave za subotu, tj. petak (Mk 15,42; Mt 27,62; Lk 23,54; Iv 19,31). Međutim, Ivan i sinoptici razilaze se u podacima o datumu Isusove smrti, tj. kojeg je dana u mjesecu umro.

Prema sinopticima Isus je blagovao Pashu 15. nisana, što prema našem načinu računanja pada navečer 14. nisana, jer je kod Židova dan počinjao zalaskom sunca. Isus je prema sinopticima umro 15. nisana.

Prema Ivanu, Isus je umro 14. nisana, u času kad su u hramu bili prikazivani pashalni jaganjci, koje će židovske obitelji blagovati o Pashi.

Prema sinopticima, Isusova je posljednja večera s učenicima bila pashalna gozba. Dao je da njegovi učenici prirede ovu pashalnu gozbu "prvog dana beskvasnih kruhova", tj. 14. nisana (Mk 14,12 par.; usp. 14,14 par.). Kad je sjeo za stol, rekao je: "Svom sam dušom čeznuo ovu Pashu blagovati s vama prije svoje muke" (Lk 22,15).

Ivan, međutim, ovako počinje svoj izvještaj o mucu: "Bijaše pred blagdan Pashe" (Iv 13,1). Prilikom suđenja pred Pilatom on napominje da Židovi nisu htjeli ući u pretorij "da se ne okaljaju, već da mognu blagovati pashu" (Iv 18,28). Isus je bio osuđen na smrt "na dan priprave za Pashu" (Iv 19,14) te je istog dana bio razapet (Iv 19,42). S Ivanovim se datumom slaže i 1 Kor 5,7 gdje se kaže da je "žrtvovana Pasha naša, Krist". Isus je prema Iv i 1 Kor umro na dan prikazivanja pashalnog janjeta, tj. 14. nisana.

Prema sinopticima dan Isusove smrti nije bio dan subotnjeg počinka. Stražari koji su sudjelovali kod uhićenja nosili su oružje (Mk 14,47). Šimun Cirenac vraćao se s polja, gdje je po svoj prilici radio (Mk 15,46 par.). Trgovine su bile otvorene pa je Josip Arimatejac mogao kupiti platno (Mk 15,46 par.) a žene miomirise i pomasti (Lk 23,56). Ove se radnje ne bi mogle dogoditi 15. nisana, na dan Pashe. Moguće je da je pashalno obilježje posljednje večere u sinoptičkoj predaji poremetilo kronološki red te da je četvrto evanđelje taj red popravilo. S Ivanom prihvaćamo da je Isus umro 14. nisana, a sa sinopticima da je posljednja večera bila pashalna gozba, ali je Isus svoju pashalnu večeru proslavio 24 sata prije ostalih Židova. Iznešena su različita tumačenja za ovo, ali je, čini se, najbolje prihvatiti činjenicu da je Isus slavio pashalnu gozbu dan ranije. "Budući da je sutradan mogao slaviti Pashu samo osobno na križu (Iv 19,36; 1 Kor 5,7), Isus je svoj novi obred ustanovio u toku gozbe koja je imala sva obilježja židovske Pashe.

Smrt Isusova na križu morala se dogoditi između 26. i 36. godine, jer je u to vrijeme Pilat bio upravitelj Judeje. Budući da smo prihvatili mišljenje da je Krist umro u petak 14. nisana, možemo se ograničiti na godine u kojima je to bilo moguće, a to su 27, 30. i 33. godina posl. Kr. Budući da je Isusov javni nastup počeo 28. godine i trajao više od dvije godine a manje od tri pune godine, tada otpadaju 27. i 33. god. kao moguće godine Isusove smrti. Stoga s priličnom sigurnošću smijemo tvrditi da je Isus umro u petak 14. nisana, tj. 7. travnja 30. godine.

Kao zaključak možemo donijeti pregled relativno sigurnih događaja iz kronologije Isusova života:

Okolo god. 7. ili 6. pr. Kr.:	Isusovo rođenje
Godine 28. prije Pashe:	početak javnog djelovanja
7. travnja 30. godine:	raspeće
9. travnja 30. godine:	uskrsnuće (i uzašašće)

/Iz knjige Wilfrida J. Harringtona: *Uvod u Novi zavjet*, str. 50-52/

IZLOŽBA BIBLIJA U RIMU

"Riječ koja mijenja svijet" naziv je izložbe koja je do 25. listopada otvorena u kazalištu Dioskuri u Rimu. Cilj je te izložbe predstaviti utjecaj koji je Sveto pismo imalo i ima u cijelome svijetu. Izložbu je priredio Svjetski biblijski savez, koji okuplja 150 Međunarodnih biblijskih društava, u suradnji s Vatikanskom apostolskom bibliotekom. Na izložbi je predstavljeno stotinjak Biblija, datiranih od g. 1450. do današnje informatičke ere. Predstavljajući najrjeđe biblijske tekstove te uz njih vezane vjerske tekstove, fotografsku dokumentaciju kao i najsuvremenije tehnološke primjerke, izložba tvori tijesnu vezu među biblijskim tekstovima, danas prevedenim na 2.300 jezika. Specifičnost je te izložbe da su na njoj uz tekstove predstavljene i različite tehnike nastajanja Biblije kroz povijest. Izložene su vrlo drevne Biblije poput one Fusta i Schoeffera, Gutenbergovih učenika, iz g. 1471. te najstarije Biblije pisane talijanskim jezikom iz g. 1471., no jednako tako i najnoviji prijevodi prilagođeni jeziku današnjeg čovjeka. /IKA/

BIBLIJA PREVEDENA NA 2.300 SVJETSKIH JEZIKA

Biblija ne prestaje gubiti na popularnosti. Prema izvješću Biblijskih društava za travanj ove godine Sveto je pismo do danas prevedeno na čak 2.300 svjetskih jezika. Fasciniraju i podaci da je još prije dvije stotine godina, točnije g. 1804., Biblija bila prevedena na samo 67 jezika, g. 1850. na 200 a na kraju 19. stoljeća taj se broj popeo na 500. Samo u posljednjih 50 godina broj prevedenih Biblija se udvostručio. Trenutno se u svijetu zna za nešto više od 6.500 jezika. /IKA/

BIBLIJA NA CD-u U POVODU SVJETSKOG DANA MLADEŽI

Biblijske knjige, bilješke Jeruzalemske Biblije, Papini govori mladima za dosadašnje Svjetske dane mladeži i sve to sadržano na jednom kompjutorskom CD mini-disku. Taj jedinstveni medijski pothvat, zajedno s prigodnom knjižicom s kratkim biblijskim bilješkama te uputama za instaliranje, predstavljen je na tiskovnoj konferenciji u Rimu. Pothvat je osmislio i ostvario mladi svećenik iz talijanske pokrajine Reggio Emilia don Carlo Sacchetti koji je zajedno sa skupinom mladih na projektu radio punih osam mjeseci. To je inače posebni dar koji ta skupina mladih ljudi namjerava pokloniti svojim zemljacima koji će sudjelovati na Svjetskom danu mladeži u Rimu od 15. do 20. kolovoza. Papa u svojoj posveti na CD disku piše mladima: "Vama je povjerena zadaća da donesete Evanđelje u novo tisućljeće, suobličavajući Kristu, vječnoj i nepromjenjivoj Riječi, cijeli svoj život." Taj će mini-disk, rečeno je na tiskovnoj konferenciji, ujedno pomoći mladima da shvate najvažniju značajku Biblije: da je ona "živa Riječ" koja se nikada ne iscrpljuje i koja govori ljudima svih vremena. /IKA/

U ITALIJI IZLOŽBA VELIKIH BIBLIJA SREDNJEGA VIJEKA

U proslavi Velikoga jubileja, dvijetisućite obljetnice Kristova rođenja, nezaobilazno je predstaviti bogatu kršćansku baštinu prepisivanja Biblije u Srednjem vijeku. U skladu s tim u opatiji u Montecassinu u Italiji ovih je dana postavljena izložba Velikih Biblija Srednjeg vijeka, veličanstvenih reprodukcija svetih tekstova nastalih u drugoj polovici XI. i prvoj polovici XII. stoljeća. Velike Biblije nazvane su tako zbog impozantnih dimenzija stranica čija dužina iznosi čak 60 cm. Velike Biblije Srednjega vijeka nastale su u Italiji u vrlo kratkom vremenskom razdoblju i u vrlo malo primjeraka. Do nas ih je stiglo tek stotinjak a odlikuju se istovjetnošću rukopisa. /IKA/

CRKVENOST OSTALIH SAKRAMENATA

3. SVEĆENIŠTVO REDA, MILOST I OVLAST VOĐENJA U KRISTOVO IME

"Nadalje se oni među vjernicima koji dobivaju sveti red postavljaju da Crkvu hrane Božjom riječju i milošću u Kristovo ime" (LG br. 11,2).

U prijašnjim našim razmišljanjima istaknuli smo sveopće svećeništvo cijeloga Božjeg naroda snagom sakramenta krštenja. Po sakramentu krštenja svaki vjernik postaje sveto svećenstvo, sveti puk, narod Bogu stečeni, da posvuda naviješta divna djela Božja.

Ovaj koncilski tekst stavlja svećenike najprije u kategoriju vjernika, jer sve kršćanske kreposti i službe trebaju biti ukorijenjene u vjeri i da iz vjere raštu. Koncilski konstitucija *"Svjetlo naroda"* (LG br. 28,1), te konstitucija *"Svećenički Red"* (PO br. 22) osobito ističu vjeru svećenika koju oni žive i koju prenose Božjem narodu. Koncilski konstitucija *"Radost i nada"* (GS br. 92,2) upotrebljava za svećenike i biskupe izraz *"pastiri i ostali vjernici"*. To je prekrasna misao sv. Augustina koju upotrebljava Sabor, da su biskupi svjesni svoje odgovornosti za cijelu Crkvu i da ih ispunja strah zbog onoga što su s ostalima, to jest biskupi, ali ih ispunja i nada zbog onog što su zajedno s ostalima, to jest vjernici. Prema koncilskoj nauci, svećeništvo reda dobiva svoju životnu primjenu **U** zajednici vjernika i **ZA** zajednicu vjernika.

Sve što Sabor uči o *ministerijalnom* svećeništvu odnosi se na pitanje: koja je zadaća i uloga prezbitera u Crkvi kao zajednici vjernika i u svijetu kojemu sva Crkva ima biti sakramentom spasenja u Kristu? Ovdje nam se ukratko prikazuje svećenikovo poslanje u Crkvi radi cjelovitosti i eklezijalnog obilježja svih sakramenata. Svećenici se postavljaju *"da Crkvu hrane Božjom riječju i milošću u ime Krista"*. Svećenici dobivaju udio u Kristovu svećeništvu, koje je otvoreno i *"upravljeno prema svim narodima i svim vremenima"*. Stoga su svećenici pozvani da svim narodima i svim vremenima imaju na *"srcu brigu za sve Crkve"* (PO 10,1).

Bitne funkcije svećenika jesu:

- naviještanje Božje riječi, čime se budi i hrani vjera i cijela Crkva;
- dijeljenje sakramenata kao milosnih znakova, obnavljanje i jačanje prijateljstva s Bogom.

Te funkcije svećenici obavljaju *"u ime Kristovo"*, što znači Kristovom ovlašću, snagom i milošću. Tako Krist preko svećenika i dalje naviješta riječ Božju, krštenjem pritjelovljuje vjernike sebi i uvijek je prisutan u euharistijskom slavlju i okupljanju vjernika. Kada se kaže da svećenici obavljaju te funkcije "u ime Kristovo", to ne znači da ih je Krist povjerio papi, biskupima i svećenicima te se povukao nekamo i da je on odsutan iz Crkve. On je uvijek prisutan u Crkvi. U crkvenoj duhovnosti se znalo često govoriti da je svećenik "drugi Krist". To nigdje ne stoji u koncilskim dokumentima, jer Krista nitko ne može nadomjestiti. Svećenik samo nastupa snagom Kristovom, prisutnošću i odredbom. To valja imati na umu kada se razmišlja o sveopćem svećeništvu svih krštenih vjernika i ministerijalnom svećeništvu, kojega pojedini vjernici dobivaju snagom sakramenta svetoga Reda. Svim kršćanskim vjernicima i obiteljima treba biti na srcu sveukupna briga da Crkva, odnosno biskupija, ima dovoljan broj ministerijalnog svećenstva, koji će snagom i odredbom Kristovom dijeliti sakramente koje vjernici ne mogu sami dijeliti. Svakoj kršćanskoj obitelji bi trebala biti posebna radost da Krist izabere njihova sina ili sinove za svećenike koji će dijeliti svete sakramente i predsjedati svetoj Euharistiji. Dakako, tu ulazi i administrativna funkcija upravljanja župskom zajednicom i dobrima, što opet sam svećenik može povjeriti kršćanskim laicima, kako bi on bio slobodniji u funkciji duhovnog vodstva. Naša biskupija vapije za novim svećeničkim zvanjima, jer su nam mnoge župe bez svećenika ili pak jedan svećenik ima nekoliko župa kojima upravlja, što izaziva ne male teškoće duhovnog rasta naših župskih zajednica. Svi smo odgovorni za nova svećenička i duhovna zvanja kako za našu biskupiju tako i za sveopću Crkvu.

Mato Miloš, OCD

PAPA NA ODMORU

Papin Angelus u nedjelju 9. srpnja bio je ujedno i posljednji službeni javni nastup Svetog Oca prije njegova odlaska na ljetni odmor u ponedjeljak. Osmu godinu za redom Papa ljetne praznike provodi u talijanskim Alpama u selu Introd. Ipak, za razliku od prethodnih godina kada je boravio u švicarskoj planinskoj kolibi, Papa je ove godine boravio u novoj planinskoj kući na dva kata koja je izgrađena 100 metara od njegova prethodnog odmarališta.

Nakon posjeta rimskom zatvoru "Regina Coeli" u povodu Jubileja zatvorenika, Papa je u Aostu doputovao zrakoplovom 10. srpnja, odakle je automobilom stigao do Introda, gdje su ga pozdravili gradonačelnik **Osvaldo Naudin** i skupina tamošnje djece sa svojim učiteljima.

Papa je kao i svake godine odmor iskoristio za šetnje po čistom zraku, čitanje, razgovore sa dugogodišnjim prijateljima kao i mještanima.

Papa Ivan Pavao II. završio je svoj dvanaestodnevni ljetni odmor u planinama Valle d'Aoste u subotu 22. srpnja. Posljednjega dana odmora Papa je u Les Combesu slavio misu s biskupom i svećenicima biskupije Aoste.

Papin je odmor u Valle d'Aosti trajao kraće no proteklih godina, kada je na odmoru boravio 15 dana, zbog obaveza vezanih uz proslavu Svete godine u Rimu. Ostatak ljeta Papa će provesti u papinskom ljetnikovcu u Castel Gandolfu nedaleko od Rima uz redoviti radni ritam. /Prema: IKA/

SAKRAMENTALNI ŽIVOT

Sve teme koje smo do sada obradili u ovoj našoj rubrici uzeli smo iz vodiča koji je načinjen na temelju dokumenta Sv. Oca "Tertio millenio adveniente" i saziva jubileja. Jedno od temeljnih poglavlja slavljenja Velikog jubileja je i obnova vjernika u praksi sakramentalnoga života. Naime, mi Crkvu možemo promatrati u njenoj povijesnoj dimenziji kao činjenicu koja se događa u povijesti, ali tada postoji opasnost da vidimo samo fenomenološki povijesna događanja bez da ih crkveno tumačimo. S druge strane, može se Crkvi pristupiti samo kao otajstvu a tada postoji opasnost da se udaljimo od njene prisutnosti u povijesti. Stoga je sakramentalnost same Crkve zapravo njeno lice i njen život u svijetu. Svaki sakrament sadrži onaj neizrecivi, nevidljivi, otajstveni a sigurni Božji zahvat u život čovjeka, koji proizvodi plodove spasenja. No, svaki sakrament ima i dimenziju znaka i riječi po kojemu se on vidljivo prepoznaje, doživljava, registrira. II. vatikanski sabor je zato u svojoj nauci o Crkvi donio jednu posve novu definiciju, koja do sada nije bila u uporabi u nauci o ekleziologiji: da je sama Crkva sakrament Krista. Znači da sama Crkva ima dimenziju otajstva koje je nevidljivo, milosno, božansko, vječno, ali da nužno mora imati i ono što je vidljivo, prepoznatljivo, doživljajno. I tako Crkva postaje vidljivi znak Krista. Znak spoznat vodi k onomu što po sebi označuje (dim - vatra).

Život kršćanina ne može biti autentičan ako nije sakramentalan. Zato se II. vatikanski sabor trudio u svojoj liturgijskog konstituciji obnoviti upravo disciplinu sakramenata, jer je ona najvažnije područje obnove. I mi smo stoga na stranicama ovoga lista u godinama pripreve jubileja tumačili upravo taj dokument Crkve.

Sakramenti su, kako je spomenuto, direktni zahvat Božji u čovjekov život. Djelo su Krista i Crkve i, što je vrlo važno, pretpostavljaju vjeru onoga koji ih prima. Bez dimenzije vjere oni su događaji, milosni događaji, ali na onoga koji ih prima bez vjere nemaju, nažalost, do kraja spasenjsko djelovanje. Vrlo je važno, dakle, u ovom Jubileju shvatiti da je on prije svega obnova vjere. Stoga je katehetska priprava za svaki sakrament nužni preduvjet mogućnosti primanja sakramenta. S druge strane, svaki je sakrament u znaku Krista i Crkve i zato se slavi tim dostojanstvom koji najviše očituje djelo Krista i Crkve i uvijek je spasenjski znak.

I konačno, sakrament donosi plod u duši spašenika koji se pak u cijelosti Crkve mora vidjeti, prepoznati i postati za druge bogotražitelje znak kojim putem trebaju ići da bi postigli spasenje. Svaki vjernik koji vjerom prima sakramente Krista i Crkve i sam postaje sakramentalnim znakom za druge. Prema tome, najvažnija sakramentalna poruka Velikog jubileja jest **DA SVAKI VJERNIK POSTANE SAKRAMENT KRISTA I CRKVE.**

mr. Andrija Kopilović

Papine riječi uz molitvu Anđelova pozdravljenja u nedjelju 2. srpnja 2000.

KRV KOJA NIJE UZALUD PROLIVENA

Predraga braćo i sestre!

Prošloga petka proslavili smo svetkovinu Presvetoga Srca Isusova, onoga Srca koje je otprilike prije dvije tisuće godina započelo kucati u krilu Presvete Marije i koje je donijelo u svijet oganj Božje ljubavi.

Kristovo Srce ima poruku za svakog čovjeka; ono govori i suvremenom svijetu. U društvu gdje se ubrzanim ritmom razvijaju tehnika i informatika, gdje je u zaokupljenosti tisućama često proturječnih interesa čovjek doveden u opasnost da izgubi središte, središte samoga sebe.

Pokazujući nam svoje Srce, Isus podsjeća ponajprije da se upravo tu, u srcu osobe, odlučuje sudbina svakoga, smrt i život u konačnom smislu. On nam sam dariva život u izobilju koji omogućuje našim srcima, ponekad otvrdnulima ravnodušnošću i sebičnošću, otvoriti se uzvišenijem načinu življenja. Kristovo Srce raspeto i uskrslo nepresušni je izvor milosti iz kojeg svaki čovjek može uvijek crpsti - a osobito u doba ove posebne godine Velikoga jubileja ljubavi, istine i milosrđa.

Kristova nas je Krv otkupila. Evo istine koju smo upravo jučer, na početku mjeseca srpnja, tradicionalno posvećenom Predragocjenoj Krvi Kristovoj, proglasili prigodom Jubileja Udruge Krvi Kristove. Koliko je krvi u svijetu nepravedno proliveno! Koliko nasilja, koliko prezira prema ljudskom životu!

Ovo čovječanstvo, nerijetko ranjeno mržnjom i nasiljem, treba više nego ikada doživjeti snagu otkupiteljske Krvi Kristove. Ta Krv koja nije uzalud prolivena, nosi u sebi svu snagu ljubavi Božje i ona je zalog nade, otkupljenja, pomirenja. Ali da bi se crplo iz tog izvora treba se vratiti križu Kristovu, uprijeti pogled na Sina Božjega, na ono njegovo probodeno Srce, na onu prolivenu Krv.

Pod križem je stajala Marija, sudionica Sinove muke. Ona nuđa svoje majčinsko Srce kao utočište svakome tko traži oproštenje, nadu i mir, kako nas podsjeća blagdan njezina Bezgrešnog Srca. Marija je obrisala krv rassetoga Sina. Njoj povjerimo krv žrtava nasilja, da se slije s onom koju je Isus prolio za spas svijeta.

Papine riječi uz molitvu Anđelova pozdravljenja u Castel Gandolfu u nedjelju 30. srpnja 2000.

I USRED LJETA JUBILEJ NEZAUSTAVLJIVO IDE NAPRIJED

Predraga braćo i sestre!

I usred ljeta Veliki jubilej nezaustavljivo ide naprijed. Jučer su se na Trg Sv. Petra zajedno s brojnim hodočasnicima slili i članovi pokreta "Cursillos de Cristiandad", rođena u Španjolskoj prije gotovo pedeset godina i raširena u brojnim zemljama svijeta. Značajka je "Cursillosa", kao i sličnih crkvenih pokreta, nova evangelizacija odraslih. Kršćanska se poruka nudi kroz snažna duhovna iskustva u kojima se otkriva ljepota susreta s Kristom i pripadnosti Crkvi, kao i radost bratstva i uzajamnog služenja, prožimajući kršćanskim duhom cijeli život.

Zahtjev za cjelovitim kršćanstvom, koji ne pravi ustupke kada je riječ o istini i istodobno se zna nositi s poviješću i suvremenosti, označio je cijelo proteklo stoljeće i snažno je istaknut na II. vatikanskom koncilu.

U slijedu katkad dramatičnih zbivanja proteklih desetljeća Crkva je sve jasnije shvaćala da je njezina zadaća skrb i odgovornost ne za "apstraktnog" već za stvarnog, "konkretnog" i "povijesnog" čovjeka, kojemu neprestano nudi Krista, jedinoga njegova Otkupitelja. Neumorno ponavlja, osobito u ovoj jubilejskoj godini, da ljudsko biće jedino u Kristu može pronaći istinski i puni smisao svoga života. Kršćanstvo, prema tome, ne može biti ograničeno na nauku niti jednostavna načela, jer je Krist, središte kršćanstva, živ i njegova prisutnost predstavlja događaj koji neprestano obnavlja ljudska stvorenja i svijet. Ta se Kristova istina danas snažno naviješta jednako kao što je hrabro bila širena u dvadesetom stoljeću od tolikih svjedoka vjere i slavni kršćanski mislilaca, među kojima bih danas posebno želio podsjetiti na Vladimira Sergejeviča Solovieva, čija se stota obljetnica smrti obilježava upravo ovih dana.

Spominjući se toga Rusa izvanredne dubine, koji je s velikom jasnoćom uočio i dramu raskola među kršćanima i žurnu nužnost njihova jedinstva, želim pozvati na molitvu da Kristovi vjernici Istoka i Zapada uzmognu što prije ponovno pronaći svoje puno jedinstvo. Da bi se to dogodilo nužno je da se svi oni obrate Kristu živom, jučer, danas i zauvijek, te, živeći njegovo Evanđelje bez kompromisa, postanu kvasac novoga čovječanstva. To je molitva koju danas uzdižemo u nebo, pomognuti Presvetom Marijom, prijestoljem božanske Mudrosti, kojoj se sada s povjerenjem obraćamo.

Jubilej zatvorenika

PAPA:

ZATVOR MORA BITI MJESTO ISKUPLJENJA A NE MRŽNJE I POROKA

Papina poruka uz Jubilej zatvorenika koji se u Rimu slavi 9. srpnja - Pozivajući se na jubilejsku tradiciju amnestiranja zatvorenika, Papa ističe da bi čak i skromno skraćenje zatvorske kazne zatvorenicima bio jasni znak osjetljivosti za njihovo stanje te bi u njihovim dušama naišlo na povoljne odjeke

"Zatvor ne smije biti mjesto neobrazovanosti, mržnje i možda poroka, već iskupljenja", tim bi se riječima mogao ukratko opisati stav Ivana Pavla II. o danas vrlo aktualnom pitanju svijeta zatvorenštva. Taj je stav Papa izrazio u posebnoj poruci u prigodi Jubileja zatvorenika koji je prema kalendaru jubilejskih slavlja na programu 9. srpnja. Tekst Papine poruke prvi je put predstavljen krajem proteklog tjedna u Vatikanu.

Jubilej ne želi "stvari ostaviti kakve jesu", čak ni u zatvorima. Papina poruka to jasno ističe: premda je "zatvorska kazna stara koliko i ljudska povijest", piše Ivan Pavao II., lišiti je "novih mogućnosti iskupljenja" značilo bi ograničiti je na "puku društvenu odmazdu", koja je toliko mrska koliko je i cilj samoj sebi. Korisno je stoga "nanovo promisliti" i "iznova sagledati" cjelokupni sustav. Prvenstvo prema Petrovu nasljedniku mora uvijek imati sprečavanje krivičnog djela. Kada to unatoč svemu nije moguće, sljedeća je zadaća utjecanje sredstvima "iskupljenja i osobnog rasta" zatvorenika koje Papa označava kao "braću i sestre u čovječstvu", uklanjajući prepreke koje u svijetu još uvijek stoje na tome putu.

Govoreći u nastavku teksta o zakonima koji zatvorenicima uskraćuju vjersku slobodu i ostala temeljna ljudska prava, Papa među tim preprekama ističe: zatvorske propise koji "ne posvećuju dužnu pozornost teškim ili umirućim bolesnicima"; ustanove za zakonsku skrb za najsiromašnije zatvorenike koje se još trebaju poboljšati; neizvjesna stanja zatvorenika; zlostavljanja zatvorenika zbog etničkih, društvenih, ekonomskih, spolnih, političkih ili vjerskih razloga; poteškoće u održavanju redovitih kontakata sa članovima obitelji; te sveprisutna opasnost da zatvor postane mjesto nasilja jednako sredini iz kojih mnogi zatvorenici dolaze. Iz tih pretpostavki proistječe završni sadržaj poruke: poziv predstavnicima vlasti cijeloga svijeta da, u Svetoj godini, u svoje kaznene ustanove unesu "nužna poboljšanja". Ne samo "dekorativne" ili formalne

odluke, koje će nestati sa završetkom proslave Jubileja, već konkretni pothvati da bi život u zatvoru postao dostojniji čovjeka: prije svega da se iza zatvorskih rešetaka, koliko je to moguće, promiču radne aktivnosti koje će onemogućiti pogubno besposličarenje i olakšati ponovno uključivanje zatvorenika u društveni život nakon odslužene kazne. Što se tiče same kazne Papa, u skladu s jubilejskom tradicijom koju su utemeljili već njegovi prethodnici, traži od svih naroda svijeta "znak milostivosti": "čak i skromno skraćenje" zatvorske kazne, objasnio je Papa, "bio bi zatvorenicima jasni znak osjetljivosti za njihovo stanje te bi u njihovim dušama naišlo na povoljne odjeke". /IKA/

PAPA SE OSOBN ZAUZE ZA POMILOVANJE ALI AGCE

Ivan Pavao II. osobno se zauzeo za pomilovanje svog atentatora **Ali Agce**, izjavio je predstojnik Tiskovnog ureda Svete Stolice **Joaquin Navarro Valls** 16. srpnja u intervjuu za "Canale 5". Papa je tako prije dva mjeseca uputio pismo talijanskom predsjedniku Ciampiju, u kojemu se zauzima za milost prema Turčinu koji je u zatvoru proveo gotovo 20 godina. Sveti je Otac to učinio u sklopu ozračja Svete godine i nije požalio tu svoju gestu ni nakon posljednjih optužbi 43-godišnjeg Turčina da je Vatikan "iskrivio dijelove Fatimske poruke", rekao je Navarro.

Vatikanski je glasnogovornik u televizijskom intervjuu također opisao prvi tjedan odmora koji je Ivan Pavao II. proveo u brojnim izletima u okolici Introda, čak i do 2300 metara nadmorske visine. Papa također pažljivo prati bliskoistočne mirovne pregovore u Camp Davidu, za koje se i osobno zauzeo u tijeku svog hodočašća u Svetu zemlju. Navarro je istaknuo i Papinu potresenost zbog smrti zatvorenika **Gianfrancoa Cottarellija**, kojega se Sveti Otac dobro sjeća kao ministranta na njegovoj misi u tijeku posjeta rimskom zatvoru Regina Coeli. /IKA/

Sveti Otac na odmoru u planinama

DESET BOŽJIH ZAPOVIJEDI

"NE UBIJ"

Petom nas Božjom zapovijedi Gospodin odgaja da poštujemo svoj i tuđi život. Ljudski je život svet. A zašto? Zato što od samog početka uključuje stvaralačko Božje djelo i čovjek trajno ostaje u osobitom odnosu sa Stvoriteljem, svojom jedinom svrhom. Samo je Bog Gospodar života od njegova početka, pa sve do kraja!

Poštivanje ljudskog života

U Svetom se pismu na više mjesta otkriva da je u čovjeku, od samih početaka ljudske povijesti, bilo srdžbe i pohlepe (npr. Kain i Abel). Čovjek je postao neprijatelj sebi sličnom biću. Sve je to posljedica istočnoga grijeha.

Prilikom sklapanja Saveza između Boga i čovjeka, Bog dovoljno jasno podsjeća da je ljudski život njegov dar i da u čovjeku ima ubilačkog nasilja. "A za vašu krv, za vaš život tražit ću obračun (...) Tko prolje krv čovjekovu, njegovu će krv čovjek proliti! Jer je čovjek na sliku Božju stvoren" (Post 9,5-6).

Stari je zavjet uvijek smatrao krv svetim znamenom života. Taj je nauk potreban u svako doba. Hotimično (namjerno) ubojstvo nedužnoga teško se protivi dostojanstvu ljudske osobe, "zlatnom pravilu" i Stvoriteljevoj svetosti. Zakon koji zabranjuje čovjekovo ubojstvo obvezuje sve i svakoga, uvijek i posvuda!

Zakonita obrana

Zakonita obrana osoba i društva nije izuzetak od zabrane ubijanja nedužnoga, što pretpostavlja hotimično ubojstvo čovjeka. Iz osobne obrane mogu uslijediti dva učinka: prvi je od njih očuvanje vlastitog života, a drugi je ubojstvo napadača. Prvi je učinak namjeran, a drugi nehотиčan.

Tko brani svoj život ne postaje krivac ubojstva, čak i kad je prisiljen nanijeti napadaču smrtonosan udarac.

Obrana općeg društvenog dobra traži - tvrdi Katekizam - da se napadača onesposobi da čini zlo. S tim u vezi je tradicionalni crkveni nauk priznao utemeljenim pravo i dužnost zakonite javne vlasti da određuje kazne srazmjerne težini prijestupa, ne isključujući u krajnje teškim slučajevima ni smrtnu kaznu. Iz sličnih razloga nosioci vlasti imaju pravo upotrijebiti oružje da odbiju napadača od građanske zajednice za koju su odgovorni.

Prvi je cilj kazni popraviti nered prouzročen zlodjelom. Nadalje, kazna štiti javni red i osobnu sigurnost. Napokon, kazna ima ljekovitu vrijednost: u granicama mogućnosti, treba pridonijeti popravku krivca.

Hotimično ubojstvo čovjeka

Peta Božja zapovijed zabranjuje kao teško grešan čin izravno i hotimično ubojstvo čovjeka. Ubojica i oni koji hotimično sudjeluju u ubojstvu počinjaju grijeh koji u nebo vapi za osvetom.

Ova zapovijed zabranjuje svaki čin učinjen s nakanom neizravno izazvati nečiju smrt.

Pobačaj

Ljudski život mora biti cijenjen i šticećen bez ograničenja od časa začeca, od samoga njegova početka. Već tada čovjeku moraju biti priznata osobna prava, među kojima i nepovredivo pravo svakog nedužnog bića na zemlji.

Teški grijeh počinjaju i oni koji vrše pobačaj, odobravanje, zapovijedaju, a ne samo ona žena na kojoj se vrši taj strašni zločin.

Budući da se prema ljudskom zametku od samog začeca treba ponašati kao prema osobi, treba ga štiti u njegovoj cjelovitosti, njegovati i liječiti kao svako drugo ljudsko biće.

Eutanazija

Oni kojih je život opao ili oslabljen zahtijevaju posebno poštovanje. Bolesne i prikraćene osobe treba potpomagati da bi mogle živjeti koliko je moguće normalno. Gdje bismo došli kada bismo ubijali stare, bolesne i nemoćne osobe?

Prekid medicinskih postupaka, te gotnih, pogibeljnih, izvanrednih ili gledom na očekivani ishod nesrazmjernih, može biti zakonit. U tom slučaju riječ je o odustajanju od "terapeutske upornosti". Time se ne želi izazvati smrt, prihvaća se činjenica da je nije moguće spriječiti.

Samoubojstvo

Svatko je za svoj život odgovoran pred Bogom koji mu ga je darovao. On ostaje vrhovni gospodar života. Mi smo dužni prihvaćati život sa zahvalnošću i čuvati ga njemu na čast, a sebi na spasenje. Upravitelji smo a ne vlasnici života koji nam je Bog povjerio. Njime ne raspolažemo.

Ne treba očajavati glede vječnoga spasa osoba koje su same sebe usmratile. Bog im može, putovima koji su samo njemu znani, pružiti priliku spasonosnog kajanja. Crkva moli za one koji su sebi oduzeli život.

Poštovanje dostojanstva osobe

Sablazan je stav ili ponašanje koje druge navodi na zlo. Tko sablažnjava, postaje bližnjemu napasnik.

Tko se vlašću koju ima tako služi da potiče na zla djela, postaje krivcem sablazni i odgovornim za zlo kojemu je, izravno ili neizravno, pogodio.

Poštivanje zdravlja

Život i tjelesno zdravlje dragocjeni su darovi, te ih treba razumno njegovati, obazirući se na potrebe drugih i na opće dobro.

Skrb za zdravlje građana zahtijeva društvenu potporu kako bi se ostvarili uvjeti življenja koji omogućavaju rast i postizanje zrelosti: hrana i odjeća, stanovanje, zdravstvena skrb, osnovno obrazovanje, rad, društveno osiguranje.

Poštivanje tjelesne cjelovitosti

Otmice i uzimanje talaca uvode teror te, s prijetnjama, vrše nepodnosive pritiske na žrtve. Ta su djela moralno nedopuštena. Terorizam koji bez odabira prijete, ranjava i ubija, teško se protivi pravедnosti i ljubavi. Mučenje koje se služi tjelesnim i duševnim nasiljem za iznuđenje priznanja, za kažnjavanje krivaca, za strašne oporbe, za zadovoljavanje mržnje, protivi se poštivanju osobe i ljudskog dostojanstva. Izuzevši liječničke (medicinske) zahvate strogo iscjeliteljskog značaja, teško se moralnom zakonu protive amputacije, sakaćenje ili sterilizacije koje se izravno i hotimično vrše nad nedužnim osobama.

Obrana mira

Poštivajući petu Božju zapovijed, Gospodin zahtijeva mir srca i prokazuje nečudorednost ubilačke srdžbe i mržnje.

Srdžba je želja za osvetom. Nije dopušteno željeti osvetu kao zlo onome koji biva kažnjen, ali je hvalevrijedno nametnuti stanovitu naknadu da se poroci isprave i uščuva blago pravедnosti. Ako srdžba prelazi u namjeru ubiti bližnjega ili ga okrutno raniti, srdžba se teško protivi ljubavi te je smrtni grijeh.

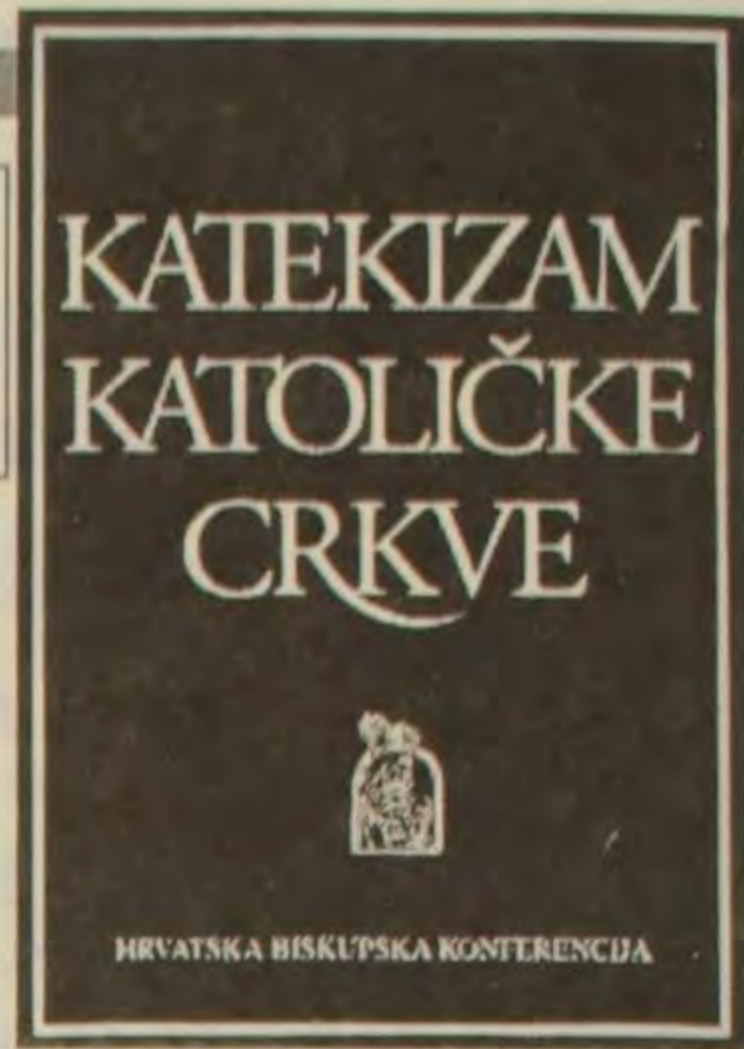
Ova zapovijed zabranjuje hotimično uništavanje ljudskog života. Zbog zala i nepravdi što ih rat izaziva Crkva uporno sve poziva moliti i djelovati da nas Božja dobrota oslobodi starog robovanja ratu.

Uzimajući u obzir kolika zla i nepravde rat uzrokuje, treba činiti sve što je razumno moguće za izbjegavanje rata.

Utrka u naoružanju jedna je od najtežih rana čovječanstva i nepodnosivo šteti siromašnima.

Prema Katekizamu Katoličke Crkve
(br. 2258-2330)

Priredio: Marinko Stantić

Uređuju: Markan Lopar i
Vladimir Sedlak

AKTIVNOSTI NA ODMORU

Vrijeme ljetnih ferija većina sjemeništaraca koristi kao priliku za neko hodočašće kao i posjet svojim prijateljima pa čak i onima koji se nalaze na moru. Nekoliko naših kolega je imalo priliku ljetovati u Bokakotorskom zaljevu i tom prigodom susresti se s našim sjemeništarcem koji tamo živi.

Nekoliko sjemeništaraca je 8. kolovoza krenulo na hodočašće u Rim, u sklopu hodočašća mladih na susret s Papom a u povodu Velikog Jubileja kršćanstva. Na ovaj način oni žele dati svoj doprinos u svjedočenju vjere mladih iz cijelog svijeta.

U proslavama ovogodišnjih dužijanci sjemeništarci i bogoslovi u svojim župama daju svoj doprinos aktivno sudjelujući u organizaciji i u misnim slavljinama. Jednako tako i na centralnoj proslavi u Subotici na kojoj je gostovao dubrovački biskup mons. Želimir Puljić.

Sjemeništarci na ljetnim ferijama

Ljetne ferije su još uvijek u toku. Kraj im se već uveliko bliži, ali ostalo je još nekoliko lijepih tjedana do početka nove školske godine. Što su to zapravo ferije u životu jednog sjemeništarca? Svakako, to je vrijeme odmora od škole, ali ujedno to je i vrijeme kušnje. Vrijeme u kojem sve ono što se u sjemeništu steklo kroz jedan određeni period treba primijeniti u praktičnom životu. To je u prvom redu molitva, redoviti odlazak na svetu misu, uopće način života koji priliči jednome sjemeništarcu. To se možda nekome na prvi pogled čini mnogo, ali kad se malo bolje pogleda iz drugoga aspekta, može se uvidjeti da je to jedan veoma lijep način života. Jer kada je čovjeku izvor sa kojeg crpi snagu za život molitva i euharistija, može biti siguran da onda neće posustati u svom pozivu. Važno je reći da sjemeništarci ostaju povezani međusobno i van sjemeništa. Tako čuvamo zajedništvo i onda kada smo možda udaljeni i po nekoliko stotina kilometara jedni od drugih. Tokom ljetnih ferija oni posjećuju jedni druge, ili pak sudjeluju zajedno u većim crkvenim svečanostima, programima i manifestacijama. Pored svog odmora sjemeništarci nastoje doprinijeti radu župne zajednice u onom području u kojem im je dragi Bog dao talenat. To može biti ministriranje, čitanje, pjevanje, vjeronauk, ili pak pomažu na neki drugi način. Nastoje biti od koristi svojim župnicima, ali i u svojim obiteljima.

Ipak, kako kaže jedna izreka: "Uvijek je najljepše kod svoje kuće", a u našem slučaju ta kuća je sjemenište. Stoga svaki od nas rado iščekuje početak nove školske godine kao i susret sa svojim kolegama, kako starim, tako i onima koji će na jesen stupiti u našu zajednicu!

S. V.

Evo me, Gospodine!

To je moj odgovor na zov koji sam osjetio još od malena.

Kada Bog zove, jednostavno mu se ne možemo opirati. Dugi niz godina sam svaki dan redovito ministrirao. Želja da budem svećenik je rasla u meni, te sam se upisao u sjemenište Paulinum. Zauvijek ću zapamtiti dan kada sam stigao u sjemenište. Bilo je to prohladno jutro. Moj prvi susret sa sjemeništem bilo je razočaranje. Bilo mi je sve novo i nepoznato. Kada se završila sveta misa, poželio sam otići kući, ali nešto me je vuklo da ostanem. Sklopio sam mnoga prijateljstva. Tek nakon nekoliko dana osjetio sam radost življenja u zajednici. Kad se sada sjetim tog prvog dana, postaje mi jasno da se ljudi uvijek prevare, ako sude na osnovu prvih utisaka.

Svima mladima želim poručiti da se odazovu pozivu na koji ih je Bog pozvao.

Marijan Ostrogonac

*Žetve je mnogo,
a radnika malo.
Molite, dakle,
gospodara žetve
da pošalje radnika
u žetvu svoju.*

(Mt 9, 37-38)

I BOGOSLOVI SE ZNAJU ZABAVLJATI

Pisat ću malo o nama, o našem životu. Znete da naš studij filozofije i teologije traje šest godina. Puno je? Ma ne, jer ako nešto voliš... onda lako ćemo!

U međuvremenu, u odmoru od studija, zabavljamo se. Neki od nas su glazbeno nadareni te marljivo vježbaju sviranje na tamburici, gitari, čak i na usnoj harmonici. Neki vole elektroniku pa su stalno tu negdje oko kompjutera, radija. I sport mi volimo: nogomet, stolni tenis i biciklizam. Htio bih vam predstaviti jednog biciklistu bogoslova. Riječ je o Josipu Štefkoviću koji će na jesen upisati petu godinu studija. Kad je vani lijepo vrijeme, on uzme svoj "strašni" i moćni bicikl i vozi se. Njemu ne smetaju brda i dolovi koji su prisutni i u samom Zagrebu i u njegovoj okolini. On ima cilj, on ima snagu, no prije svega ljubav prema biciklizmu. Izazov je baviti se biciklizmom - koliko je samo energije potrebno za to! Josip je već više puta odlazio u obližnja mjesta oko Zagreba (npr. u Mariju Bisticu - a što baš i nije tu negdje u susjedstvu). No, prije koji tjedan načinio je pravi pravcati podvig. Pripremite se: pošao je svojim biciklom rano ujutro iz Zagreba a navečer je već bio u Subotici. To vam je ljudi 404 kilometra, a vožnja je trajala nešto manje od 18 sati. Zamislite vi to! To je podvig, nema sumnje. Tko ne vjeruje neka pokuša samo i do Sombora ići pa će vidjeti što je to!

Josip nakon tog velikog uspjeha nije prestao nizati druge, slične. Nedavno je sa skupinom prijatelja opet na biciklu pošao na hodočašće put Novoga Sada do Tekija.

Ljudi, to je samo početak. Čut će se još o nama bogoslovima i po sokacima pripovijedati!

Bog!

Vaš Goran

Josip i Goran na Sljemenu

Uređuje: Katarina Čeliković

Dragi moji Zvončići!

Sunce prži, voda zove!
Svi bi u more, a daleko je.
A u crkvi je Isus često sam,
strpljivo čeka svakoga od nas.
Znam da i bake čekaju svoje unuke,
salaši zovu i njive žute.
Bili ste u RISU, igrali ste se...
Bili ste na dužijanci, divni i ponosni...
Zato je ovaj Zvonik vaš,
vaše su fotografije a na njima
LJEPOTA I RADOST.
Podijelite je s prijateljima!
Godina je jubileja,
godina Presvetog Trojstva,
godina Euharistije.
Pišite nam, šaljite svoje
likovne, muzičke ili pismene radove.
Ima vremena, još malo...
za naš natječaj.
Želimo pokazati našu ljubav
prema **STVORITELJU.**
Do sljedećeg susreta u **ZVONIKU**

vaša Zvončica

*Na dužijanci mogu zaboljeti i noge,
tu pomažu dide*

ZVONČIĆI NA MISI

20. 08. 2000. - 20. NEDJ. KROZ G.

lv 6,51-58

Onaj tko blažuje Tijelo Isusovo ima život vječni, tko pije njegovu Krv ima život vječni. Ovo je tajna naše vjere.

27. 08. 2000. - 21. NEDJ. KROZ G.

lv 6,60-69

Poput Petra Isusu kažemo: "Gospodine, kome da idemo? Ti imaš riječi života vječnoga!" Mnogi su odlazili od Isusa jer nisu razumjeli njegove riječi.

3. 09. 2000. - 22. NEDJ. KROZ G.

Mk 7,1-8.14-15.21-23

Da li je važnije održavati običaje - jesti meso kada je dozvoljeno, praviti za blagdane sve što smo navikli - ili paziti na svoje srce? Srce je važno jer iz njega mogu izaći mnoga zla! Ono što pojedemo ne može drugoga povrijediti.

10. 09. 2000. - 23. NEDJ. KROZ G.

Mk 7,31-37

Isus ozdravlja gluhož mucavca. Znači, gluhimu daje čuti, nijemima govoriti!

DUHOVNA OBNOVA

I ove godine od 11. do 13. srpnja djeca od V. do VII. razreda iz župe Isusova Uskrsnuća u Subotici imala su duhovnu obnovu. Predavač je bio vlč. **Marinko Stantić**, a asistentica mu je bila **Sanela Kolar**, revna župljanka koja je pripomogla radu u grupama. Glavna tema je bila: "Biti kršćanin, ali kako?". Pomoću rada u grupama još smo više proširili vidike o kršćanskom životu, tj. spoznali smo kako biti Kristov, kako biti kršćanin u svijetu. Raspravljali smo o problemu zla, kušnje u svijetu, te kako se prema tome odnosimo, o pouz-

danju u Boga i našem zajedništvu s Bogom. Tokom obnove posjetili smo samostan "Anuncijata", Družbe sestara Naše Gospe. Od **s. Anđeline** čuli smo mnogo o povijesti Družbe, o samom samostanu i o njenom pozivu. Čuli smo i zvuke orgulja i starog klavira zahvaljujući **s. Mirjam**, a **s. Ljiljana** se pobrinula za malu okrepu. Još prvoga dana u posjet nam je došla **s. Fides** koja je rado s nama podijelila mnogobrojna iskustva. Svaki se dan druženja završavao sv. misom na kojoj su, za promjenu, umjesto dječaka ministrirale djevojčice, koje su odmah nakon prve mise postale vrhunske ministrantice.

Mirjana Horvacki

Dica su se sigrala "kasalisice" na ovogodišnjem takmičenju risara

SESTRE SALEZIJANKE PONOVO U SELENČI

Od 6. do 8. srpnja u našoj župi boravile su sestre Kćeri Marije Pomoćnice: **s. Alžbeta Vrabčeniak** (rodnom iz Selenče) i **s. Irena Benda** (iz Slovenije).

Ova tri dana organizirali smo susrete za djecu s motom: "Biti s Isusom, koje radosti!". I doista su to bili susreti protkani igrom, pjesmom i dječjim smijehom.

Djeca su podijeljena u grupe a svaka je grupa napravila svoj znak. Tako smo imali grupe: Rajski cvjetovi, Klasovi radosti, Božji patuljci, Šerifovi i grupa Roma - Karamele.

Kroz tri dana prijateljavanja djeca su vidjela film o sv. Dominiku Saviu, kroz crteže i igrokaze su izrazili ono što su zapamtili. Pravili su i narukvicu prijateljstva, o kojem je više riječi bilo u subotnjem igrokazu pod nazivom "Priča o malom dabru".

Poslijepodne u subotu bila je dječja sv. misa na kojoj su bili cijenjeni gosti **mons. Stanislav Hočevar**, nadbiskup koadjutor, njegov tajnik **Franc Šenki SDB**, **Štefan Turanski** (rodnom iz Selenče), **Stojan Kalapiš SDB**, domaći župnik **Michal Zolarek** i bogoslov **Dominik Ralbovsky**.

Nakon sv. mise prikazan je igrokaz o duhovnom zvanju.

Kristina Ralbovska, katehistica

DUŽIJANCA 2000.

"Nije majka rodila junaka
ko što j' sinak
divnih Bunjevaka..."

*I on je bio junak,
star devet mjeseci,
na ponos i diku
svoje bunjevačke nane
koga nisu nosile noge
već "tragač" pun kruha i žita.*

U svečanoj povorci Dužijance sudjelovala je u bunjevačkom šlingu i dvoipolgodišnja kćerka konzulice Generalnog konzulata R. Hrvatske

Ispred "velikih": mali bandaš Kristijan Sebenji i mala bandašica Nina Rukavina

Uređuju: Marina, Dijana, Ivana, Željka, Biserka, Igor, Ljubica i Svetlana

Bog!

Ferije su nam tu. Bez obaveza i dužnosti?! Primijetit ćete da nije baš tako. U mnogome smo se kroz proteklo vrijeme okrenuli sebi i radili na sebi. Tu su nam mnoge duhovne obnove koje nam jednostavno pomažu da odmorimo tijelo i potaknemo duh na bliži i dublji susret s Bogom. Ljubav koja nas tako povezuje očituje se na poseban način. S duhovnih obnova uvijek se vraćamo radosna srca i preporođena tijela, s mnogo više snage za uobičajene svakodnevne obaveze. Na poseban način u našim srcima ostaje trajan plamen ljubavi prema Bogu i spoznaja njegove veličanstvene ljubavi...

U bezbrižnim ljetnim trenucima može nam se također dogoditi da zavolimo i volimo nekoga. To je stanje koje čini poletnim svaki čovjekov pokret, stanje u kojem se i najveće prepreke svladavaju lakoćom anđela. Ne stidite se svoje ljubavi. Pokažite je pravoj osobi. Danas svijet traži ljude koji znaju iskreno voljeti; naučimo i druge toj plemenitoj "vještini". Možda zvuči pomalo otrcano, ali LJUBAV čini svijet ljepšim; čini prije svega da se ne osjećamo samima. I kao što veliki mistik Halil Džubran reče: "Što da kažem za pećine moje duše? Kad bi netko koga volim smogao hrabrosti da uđe u te pećine, našao bi samo čovjeka koji je kleknuo da se moli."

Marina

"Bunjevačka vila" iz usta bandaša i bandašice na književnoj vječeri

DUHOVNE OBNOVE ZA MLADE U TAVANKUTU

U tavankutskoj župi "Srca Isusova" održane su tradicionalne duhovne obnove za mlade. Ovakve trodnevne duhovne obnove za mlade u našoj biskupiji održavaju se već više desetljeća. Neko vrijeme one su održavane u sjemeništu "Paulinum", kasnije u Baču i Somboru, a posljednje dvije godine u Tavankutu.

Ove godine bio je iznimno velik interes mladih. U tri skupine bilo je oko stotinu mladih osmoškolaca i srednjoškolaca. Tema duhovnih obnova je bila "Kršteni u ime Oca". Voditelj za najbrojniju skupinu osmoškolaca, ovogodišnjih krizmanika, bio je **mons. Stjepan Beretić**, katedralni župnik. On je pokušao svojim zanesenim i oduševljenim predavanjima mladima prenijeti sadržaje vjere. Srednjoškolske skupine vodili su naši prošlogodišnji mladomisnici **vlč. Željko Šipek** i **Marinko Stantić**. U njihovim skupinama jako se lijepo radilo i mladi su pokazali velik interes za obrađivane teme.

Održavanje ovih duhovnih obnova pomogli su svojim nesebičnim radom i darovima mnogi vjernici Tavankuta, Subotice i Bačkog Monoštora. Svima njima izričemo zahvalnost što su omogućili mladima da se zajedno još bolje upoznaju.

Župnik

DUHOVNE OBNOVE ZA MLADE U TAVANKUTU

Teško je u par rečenica izreći kako nam je bilo ta tri dana. Bilo nas je oko trideset cura, zajedno sa curama iz Tavankuta.

Lijepo je bilo moliti, pjevati, veseliti se i smijati, jesti i živjeti zajedno. Svima nam je žao što te duhovne obnove traju tako kratko. U ime svih cura zahvaljujem **vlč. Željku Šipeku** na lijepim riječima i na razumijevanju. Iako su ovo njemu bile prve duhovne obnove koje je držao, vjerujemo da će ih on imati još puno, jer je tek počeo, a početak mu je bio plodan. Zahvaljujemo i **s. Tereziji** koja je bila s nama u samostanu, zatim mladim prijateljima iz Tavankuta koji su nas s veseljem posluživali, a napose našem dragom domaćinu **vlč. Franji Ivankoviću**. Ovu duhovnu obnovu nećemo zaboraviti, a nadam se da ćemo je se nagodinu sve zajedno na istom mjestu opet rado prisjećati.

Željka C.

DUHOVNE OBNOVE ZA MLADE U ŽUPI SV. JURJA

Duhovna obnova za mlade s temom "Koja će ljepota spasiti svijet?" održana je od 3. do 5. 08. u župi sv. Jurja. Prisutno je bilo oko 25 mladih iz više subotičkih župa kao i mladi iz Kelebije. Dnevni red sastojao se iz predavanja, molitve (ujutro, u podne i navečer), sv. mise, rada u grupi, devetnice sv. Dominiku i gledanja filmova biblijskog sadržaja. Subota je izgledala malo drugačije jer smo zajednički hodočastili na Bunarić, gdje smo kroz igru i druženje, osim onog duhovnog, ostvarili i ovaj značajan dio svoje duhovne obnove.

Kroz tri dana produbili smo svoje znanje o događaju Isusovog preobraženja na brdu Tabor. Prvi dan smo "krenuli na brdo" uz nadahnuto predavanje **vlč. Marinka Stantića** koji je s nama ostao i poslijepodne u radu u grupi. Petak je bio dan za sv. ispovijed za koju smo imali vremena dobro se pripremiti i koja je na mnoge ostavila najljepši utisak. Tome je puno doprinio i ispovjednik **mons. Marko Forgić**. Sam događaj Preobraženja nam je "u svom stilu" (duhovito, ali duboko) protumačio **preč. Andrija Anišić**.

Posljednjeg dana obogaćeni smo predavanjem **vlč. Ervina Kovácsa** koji nam je ukazao da se preobraženje u nama događa na svakoj sv. misi u trenutku pričesti. Iako je sastav po godinama među nama bio dosta "valovit", svatko tko je htio mogao se makar malo približiti Bogu, a plodove duhovne obnove očekujemo u župnim zajednicama.

Hvala svima, a napose župniku **preč. Dobai Istvánu** i **s. Blaženki Rudić**, koji su omogućili da se duhovna obnova održi i ove godine na slavu Bogu i radost svih sudionika.

Branimir I.

Ocjenjivali smo i slike od slame ...

DUHOVNA OBNOVA U DOMUS PACISU

U franjevačkom domu duhovnih vježbi "Domus pacis" kod Horgoša svečano je 2. kolovoza proslavljen blagdan Gospe od Anđela, tzv. "Porcijunkula". Iz Subotice je bila nas nekolicina, s grupom mladih iz Novog Sada došao je p. Tadej Vojnović a ondje smo već zatekli skupinu mladih vjernika Mađara iz okolnih mjesta. Nekolicina njih je provela ondje tri dana taborovanja.

U 10 sati bilo je prigodno predavanje koje je na hrvatskom jeziku održao p. Tadej. On je govorio o nastanku franjevačkog reda djelovanjem sv. Franje Asiškog. On je govorio također i o izuzetnom značaju zajedništva i zajedničke molitve, no naglasio je i značaj osobne molitve "u svojoj sobi" kada smo sami sa svojim Bogom. "Zaključajte se u svoju sobu i molite svaki dan", bio je izričit p. Tadej! Poslije predavanja bila je živa diskusija. Slijedila je sv. misa u 11 sati i molitva u crkvi koja je posvećena Gospi od Anđela - Porcijunkuli (porcijunkula znači "komadić zemlje" i označava prvobitni posjed franjevaca). Bila je ovo prigoda i za jubilejski potpuni oprost jer toga dana pod poznatim uvjetima mogao se dobiti ovaj oprost u svim franjevačkim crkvama na svijetu.

Poslije zajedničkog ručka bio je odmor uz razgovor, molitvu, pjesmu i meditaciju. Bila je ovo ujedno i duhovna priprava za dio mladih koji su nakon par dana krenuli na hodočašće u Rim.

Biserka Jaramazović

BICIKLIMA DO TEKIIJA I NATRAG

Vedran Jegić, Tomislav Bukvić, Josip Štefković, Marijan Vukov, Nikola Štefković i Miroslav Vojnak odvažili su se biciklima hodočastiti u svetište Majke Božje Tekijske kod Petrovaradina kamo se nekoć puno više hodočastilo i iz Subotice. Na put su krenuli u predvečerje Gospe Snježne, 5. kolovoza poslijepodne i nakon 4 sata vožnje i prijeđenih 110 kilometara stigli su u Svetište gdje su sudjelovali u večernjem programu. Ondje su prespavali i sutradan sudjelovali u svečanoj Euharistiji koju je predvodio zagrebački nadbiskup mons. Josip Bozanić.

Na slici ih vidite pred subotičkom katedralom prije polaska, a na naslovnoj stranici Glasa Koncila, broj 33, možete ih vidjeti na cilju pred crkvom u Tekijama.

Susret mladih u Beogradu

ORA ET LABORA

U povodu blagdana sv. Benedikta, zaštitnika Europe, u beogradskoj crkvi Krista Kralja održan je susret mladih pod geslom "Ora et labora" (moli i radi), što je bilo geslo sv. Benedikta. Sv. misu za mlade služio je beogradski nadbiskup koadjutor mons. Stanislav Hočevar. Poslije mise nas tridesetak susreli smo se u dvorani s nadbiskupom gdje smo se bolje upoznali i s njim i međusobno. Razgovarali smo o mogućnostima naših novih aktivnosti i pripravi za hodočašće u Rim.

Sunčica

PRED POLAZAK U RIM

Jedna od grupa mladih hodočasnika u Rim pošla je iz župe sv. Roka u petak 11. 08. 2000.

Iz Subotičke biskupije hodočastilo je oko 400 mladih. Oni su se pridružili nepreglednom mnoštvu mladih iz cijeloga svijeta koji ovih dana slave svoj jubilej u vječnom gradu.

Jedna od grupa mladih hodočasnika u Rim pošla je iz župe sv. Roka u petak 11. 08. 2000.

Na slamarskoj koloniji prošetali smo u nošnj

Obavijest za mlade ČIKERIJADA 2000.

Pozivamo sve mlade da se odazovu na opće druženje. Planiramo 30. kolovoza ove godine (srijeda) okupiti veliki broj katoličke mladeži sa svih župa iz Subotice i okolice, te biciklima poći na jednodnevno druženje na Čikeriju, u to malo, mirno i zrakom vrlo čisto mjesto uz samu granicu Mađarske.

Vrijeme polaska je u 9 sati ispred župnog ureda Isusova Uskrsnuća u Subotici. Zbog očekivanja velikog broja mladih, nismo u mogućnosti ponuditi svakome hranu, te je svaki hodočasnik obavezan ponijeti sebi dovoljno hrane za taj dan. Povratak se predviđa u večernjim satima.

Cilj ovog susreta je da se mladi međusobno bolje upoznaju, druže i još malo opuste pred početak nove školske i akademske godine.

Prijaviti se za prvu Čikerijadu možete do 25. kolovoza na telefon 21-496 vlč. Marinku Stantiću. Dobro došli.

Uredile: Ivana i Željka

ZAHVALJIVANJE

Postoje tri riječi u životu koje otvaraju vrata svakog srca, pa i Božjeg: molim, oprosti i hvala. No, da bi njihovo značenje bilo potpuno, potrebno ih je pravo izreći. Za našu temu u ovom broju Zvonika interesantna je treća riječ: HVALA - ZAHVALNOST.

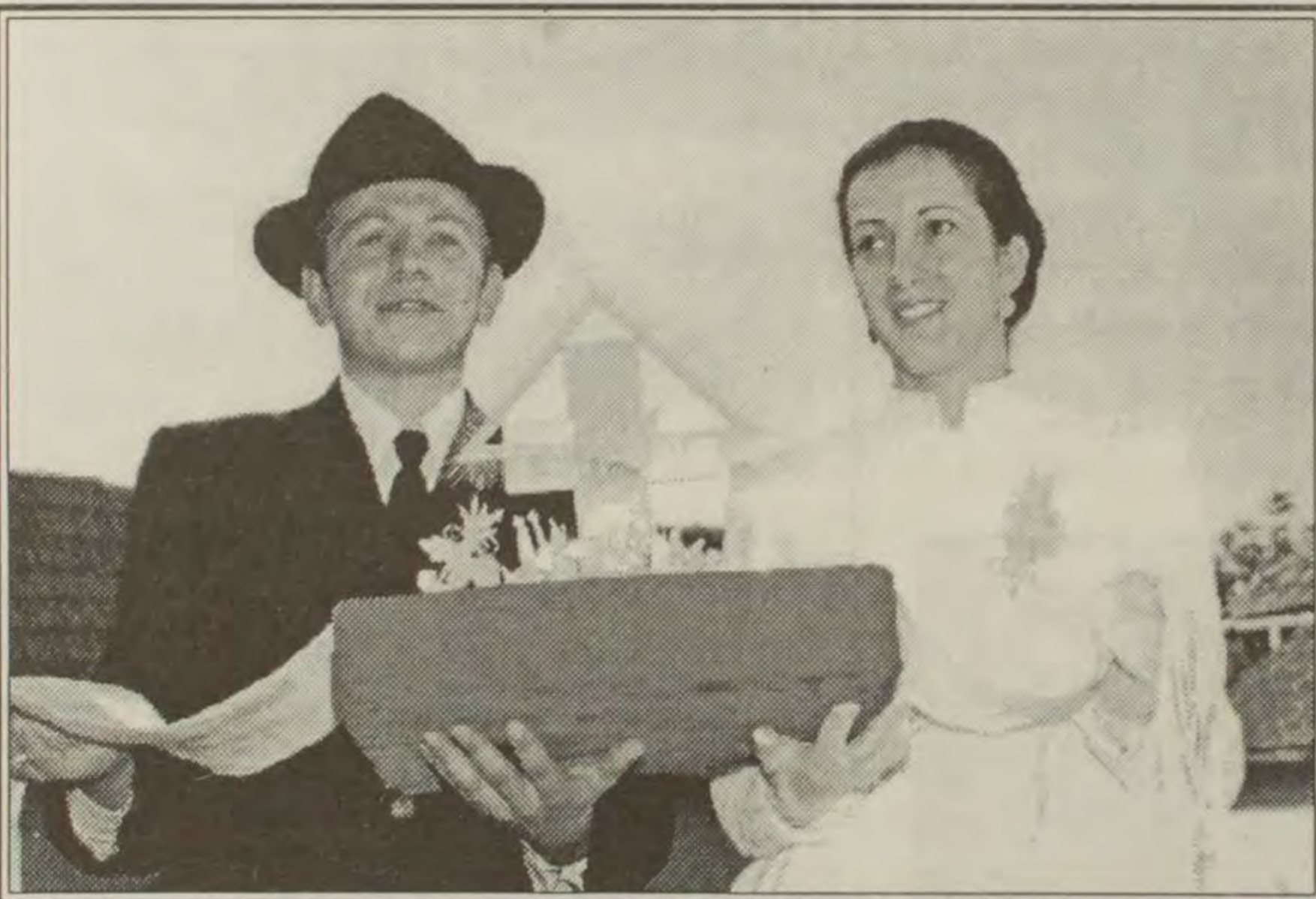
Ne znam koliko je često upotrebljavamo; isto tako nisam sigurna da je uopće prečesto čujemo. Teška je to riječ, ako je pravo i iskreno kazana. Dati nekome hvalu, izreći zahvalu što to uopće znači? Kada i kako čovjek najčešće odaje zahvalnost?

Često čujemo da se neko zahvaljuje zato što je nešto dobio. Vjerojatno je to društveni kodeks ili to bonton nalaže. To je po sebi u redu, ali ako zahvalnost ne sadržava i DAVANJE, onda ona nema svoj potpuni smisao. I onda kada je zahvala upućena Bogu, treba naglasiti da je to DAVANJE SEBE SAMOGA u zahvalu.

Za nama je protekla proslava ZAHVALNE svečanosti koju nazivamo DUŽIJANCA. Dužijanca bez elementa zahvalnosti bila bi ništa drugo do obična manifestacija jednog društva ili jednog naroda. Ipak, svi znamo da je ona zajednička i javna zahvala Bogu upućena, opet, za ono što smo dobili. Ali, ako smo na oltar prinijeli samo darove zemlje a ne i sebe same da Bog raspolaže s nama po svojoj volji, ONDA nismo DALI zahvalu.

Dati u zahvalnosti Bogu sebe samoga, za ono što smo od njega primili, to je potpuni i pravi smisao ove DUŽIJANCE - te naše drage ZAHVALNE svečanosti.

Ivana Lazić

ZAHVALNOST JE LIJEP A VRLINA

Biskup Puljić, dubrovački biskup, u pozdravu mladima je rekao: "Porijeklom sam s rijeke Bune. Ponosan sam na to porijeklo... Mnogi vaši odatle također potiču, a i vi imate svoje ime po toj rijeci, pretpostavljamo da su Bunjevci s Bune, pa sam večeras ja među svojim!" A potom je u obraćanju mladima usporedio bandaša i bandašicu s "festanjurima" u proslavi sv. Vlaha... I mladima je poručio: "Ovu Vašu 'feštu' čuvajte, njegujte i u njoj sudjelujte kako ste to i danas učinili. Osjetio sam, naime, da je ova fešta jedna lijepa, sadržajna, simpatična zahvala Bogu. I siguran sam, Bog se radovao gledajući onakvo silno mnoštvo okupljeno u katedrali i oko katedrale i onoj procesiji po gradu jer su ljudi zahvalni, a zahvalnost je lijepa vrlina, pogotovo Bogu od kojega dolazi svaki dobar dar. A osjetio sam da ova svečanost i sve ovo što se zbivalo jeste izraz te zahvalnosti..."

Biti bandaš i bandašica uvijek je posebna čast. Zato smo i ove godine zamolili Marina Kujundžića i Mihaelu Ostrogonac za kratki razgovor.

DUŽIJANCA JE ZAHVALNOST

ZVONIK: Što za vas znači dužijanca?

● **BANDAŠICA:** Dužijanca je kruna koja dolazi nakon mukotrpnog žetelačkog posla, koji je obavljen u cilju pribavljanja kruha za narednu godinu. To je divan način zahvale Bogu za novi kruh koji nam je darovao. Nije slučajna sav vanjski spektakl oko dužijance - njime pokazujemo kako je velik Onaj kojemu se zahvaljujemo. Tom gozdom slavimo Boga, a na gozbi sve mora biti prvorazredno. Ipak, najvažnije je čisto srce i duša koji su najbolji pokazatelji naše zahvalnosti.

● **BANDAŠ:** Dužijanca je zahvala, slavljenje Boga za sve darove koje nam je dao, i koje je dao risarima i risarušama dok su radili ris i osiguravali žito za novi kruh. Ona je također zahvala za sve od čega živimo, od kruha svagdašnjega do onog drugog, vječnog. A svega toga ne bi nikada bilo da nema blagoslova od Boga. I svaki dan bismo trebali tako zahvaljivati, odnosno svaki dan u našem životu trebao bi biti dužijanca.

ZVONIK: Dužijancu doživljavate kao zahvalu. Na koji način?

● **BANDAŠICA:** Bez svega možemo, ali bez kruha ne. Dug je i mukotrpan put od zrna žita do zlatnih žitnih polja. Kraj tog mukotrpnog puta naši su stari obilježavali na način kako su najbolje znali. Tako je i nastao ovaj običaj koji je nekada, a i danas, kraj svog folklor a i kolorita nošnji zadržao molitvu. Molitvu punu ponizne zahvalnosti. Zahvalni smo Bogu za kruh, zahvalni za život i sve što ga ispunjava. Zato uključimo u molitvu sve što smo dobili od Gospodina u protekloj godini, i izrecimo jedno veliko HVALA!

● **BANDAŠ:** Da, dužijancu kako sam već rekao, smatram zahvalom Bogu. I, naravno, drago mi je što je dužijanca dobila tako široke razmjere, pa to kako mi zahvaljujemo mogu vidjeti i drugi ljudi. Prateći sve manifestacije dužijance mogu dobiti potpun dojam kakav su put prešli risari i risaruše da bi došli do svoga cilja - do kruha svagdašnjega... Zahvala mora izvirati iz čistog srca, baš kao što i dužijancu nosimo u svom srcu i svake je godine radosno čekamo i slavimo.

ZVONIK: Kakav dojam ostavlja na vas dužijanca?

● **BANDAŠICA:** Dužijancu doživljam i prihvaćam kao nasljeđe. Krenuti uvijek čistom dušom slaviti Gospodina!!! Ako tako razmišljam, onda svaki posao i svaki učesnik ima vrlo važno mjesto u toj ogromnoj skupini koja ima jedan jedini cilj - dati hvalu Bogu. Dužijanca je običaj autentičan za nas Bunjevce kao grane hrvatskog naroda na ovim prostorima - i zato je čuvajmo.

● **BANDAŠ:** Dužijanca na mene kao bandaša, ali i na mnoge mlade ljude, ostavlja jak dojam. Prije svega zbog već spomenute zahvale Bogu što je i osnovno, ali onda i zbog drugih lijepih događanja oko dužijance. I pored puno obaveza koje sada ima "počasni bandaš", kažem počasni jer je nekoć pravi bandaš bio prvi u risu, veliko je zadovoljstvo biti bandaš. Na svim manifestacijama na kojima sam morao službeno prisustvovati upoznao sam mnogo ljudi... I sve što sam morao činiti nije mi palo teško jer smatram da drugima trebam pokazati da je ovo što sam bandaš Dužijance 2000. meni doista čast. Želja mi je da bar jedan dio tereta, koji su ponijeli risari i risaruše nekoć, sada tako ponesem i ja, ali na sebi sada svojstven način, i naravno želja mi je da se ovaj običaj u našem narodu očuva i stalno prenosi na nove generacije.

Razgovarala: Željka Zelić

Vršenje volje Božje izvor sreće u obitelji

Obitelj Skenderović lijepa je po mnogo čemu: Mihajlo (49) i Tatjana (44), oboje po zanimanju službenici, suvremeni aktivni mladi ljudi, vedra duha i divni sugovornici. Imaju petero djece: Nikolu (23), koji studira pravo, Ivana (21) koji pohađa DIF, Ninoslavu (20), studenticu agronomije (svi studeni zagrebačkog sveučilišta), Marka (13), učenika 7. razreda osnovne škole i jednu malenu Marijanu staru 4,5 mjeseci, koji su - kako oni kažu - smisao njihova braka. Dragocjen dio njihove obitelji je i dida Antun (85), Mihajlov otac.

"Ništa se ne događa izvan Božje volje - to je naše osobno iskustvo. Ipak, ne želimo nikome ništa savjetovati, niti nešto reklamirati, jer - tko želi, shvatit će. A umjesto naše fotografije dosta bi bilo objaviti Marijaninu jer ona oslikava svu našu sreću", kažu Mičo i Tanja (kako ih svi znaju) na početku našeg razgovora.

*** Presudnih pedeset para**

*** Djeca u braku pomažu da se poteškoće nadvladaju**

ZVONIK: Vaša ljubav traje već 24 godine. Kako je ona počela?

● **MIČO:** Upoznali smo se u nekadašnjem disku "Largo". Bilo je tamo puno lijepih cura - jednu mi je čak prijatelj preporučivao - ali moju pažnju su privukle dvije vesele mlade djevojke. Prišao sam im i počeli smo pričati. Djelovale su pomalo neozbiljno jer su pričale o tome kako će putovati na more u Španjolsku i puno se smijale. Jedna od njih (Tanja) mi se veoma dopala i pozvao sam je da plešemo. Ispričala mi je kako joj nedostaje 50 para za autobus do kuće, a ja sam joj rekao da ću joj ih dati pod uvjetom da se sutradan nađemo da mi vrati novac.

● **TANJA** (umorna od dnevnog posla prati ovu priču potvrdno klimajući glavom i osmjejujući se): To je bilo u travnju, a lipnja sljedeće godine mi smo se vjenčali.

ZVONIK: Što je važno kod odlučivanja za brak?

● **MIČO:** Za ulazak u brak jako je važno upoznati pozitivne i negativne osobine osobe koju volite i negativne osobine prihvatiti kao nešto sasvim normalno. Naravno, ako se to slaže s vašim životnim stavom. Na primjer, ja nikada ne bih započeo ozbiljnu vezu s djevojkom koja puši ili koja se nikada ne bi složila s tim da imamo četvero djece.

● **TANJA:** Gledajući današnje brakove, vidim dosta razočaranih zbog toga što nisu uspjeli ispraviti neke mane svog bračnog druga. Sretna sam jer u svom braku i pored raznih poteškoća nisam nikad imala takve probleme. Inače, Mičinu ideju o četvero djece nisam shvaćala ozbiljno, ali nisam imala ništa protiv.

● **MIČO:** Djeca pomažu da se poteškoće u braku lakše prevladaju. Neke stvari, kad imaš djecu, uopće ne stižeš primijetiti jer moraš voditi računa o njima. Kad nemaš djecu, glavne stvari postaju periferne i obrnuto i postaješ svjestan koliko su ljudska bića nesavršena. Iz te nesavršenosti izvlače nas samo djeca.

*** I djeca odgajaju roditelje**

ZVONIK: Kako vi odgajate svoju djecu?

● **MIČO:** Dajemo djeci punu slobodu. Naravno, to se nekad reflektira u nezrelostima, tj. sukobi u našoj obitelji su česti, ali ako je pitanje da li odgajati djecu batinama ili im dozvoliti da misle svojom glavom, uvijek sam za ovo drugo. Jer, svaki od njih jednak je pred nama i pred Bogom. Ne želim imati robove i ne želim biti rob. Važno je također prihvatiti to da i djeca odgajaju svoje roditelje jer tek

Obitelj na okupu

skupa s njima izgrađuješ sebe kao roditelja i učiš biti roditelj.

● **TANJA:** Takav odgoj čini da su reakcije često burne u svim obiteljskim odnosima, ali naša djeca su stvarno uvijek bila dobra. Kada to kažem, oni me pitaju: "A kakvi smo **sad** ako smo nekad bili dobri?" Tada moram priznati da su i sada dobri (smijeh).

*** Marijana došla neočekivano, ali prihvaćena radosno**

*** Nakon 13 godina ponovno roditelji**

*** Make s genetičarkom**

ZVONIK: Nakon 13 godina od rođenja vašeg najmlađeg djeteta Bog vam je dao još jedno dijete. Kako ste to prihvatili i kakve je promjene ono donijelo u vaš život?

● **TANJA:** Saznala sam da sam trudna tek na pola trudnoće, kada se beba "javila". Ni u jednoj trudnoći nisam imala uobičajenih tegoba, te vjerojatno zbog toga sada nisam niti pomislila da je u pitanju trudnoća. Moja prva reakcija bila je - blagi šok, i to jedino s genetičarkom koja me dočekala s pitanjima: "Kako možete biti tako neodgovorni u vašim godinama? Gdje ste dosad? i Znete li vi da se danas svako dvadeseto dijete rađa defektno?"

● **MIČO:** Tanji je bilo jako teško zbog toga. Sve mi je plačući ispričala, a ja sam joj odgovorio da se ne treba nervirati što se danas svako dvadeseto dijete rađa defektno kada je njoj ovo tek peto. Ja sam se, naravno, radovao, ali bilo mi je izuzetno važno kakve će biti reakcije starije djece. Htio sam da Nikola - kao najstariji - prvi sazna. On, Ivo i Nina bili su u Zagrebu i vijest smo im saopćili telefonom.

*** Reakcija Marijanine braće i sestre: Najbolje da budu blizanci da beba na bude sama**

*** Svatko tko se rodi tako neočekivano i čudesno usrećuje sve oko sebe**

● **TANJA:** Marko, kao najmlađi, od malena je želio brata jer - kako je govorio - on se jedini "nema s kim svađati". Nina, pošto je jedina djevojčica, dugo je htjela sestru, ali kako sestra nije "dolazila", Nina se predomislila a i Marko je pao pod njen utjecaj. U posljednje vrijeme, otkako su svi stariji otišli u Zagreb, Marko je puno zreliji i taman se počeo navikavati da bude sam. Situacija je bila zaista neobična i puno nam je značilo kako će je djeca prihvatiti.

● **MIČO:** Bili su sretni kad su čuli, a poslije su nam ispričali da su se složili u ovome: "Možda nije baš najzgodnije imati još jedno dijete u obitelji sad dok smo nas troje na studiju, jer i ovako baš nema para, ali preživjet ćemo." U vezi spola nisu imali posebnih želja ali su zaključili da bi bolje bilo da su blizanci "zato da beba ne bude sama".

nastavak na strani 28

MOSTOGRADITELJ

Premda većina klera i laika u svim različitim Crkvama i religijama smatra utopijom rad na ekumenizmu - za jedinstvo Crkava; uvijek ima onih koji se daju "voditi" Isusovom molitvom.

Vrijedno je stoga i u našem Zvoniku sjetiti se i spomenuti čovjeka koji je 3. 08. o. g. doživio svoj 95. rođendan, a kao koji je kao vjernik, svećenik, biskup i kardinal rimokatoličke Crkve, utemeljitelj zaklade "Pro Oriente", bio "mostograditelj". "Mostograditelj" između katoličke Crkve i drugih kršćanskih Crkava; od katoličke Crkve prema drugim svjetskim religijama; između Istoka i Zapada.

Kardinal König inspiriran II. vatikanskim koncilom i osobito, u zadnje vrijeme, papom Ivanom Pavlom II, vjerujući u snagu kršćana, poziva na ujedinjenje, kako bi se svi kršćani oduprli procesu sekularizacije koji je već jako na djelu u Europi i svijetu.

U tom smislu König za nadolazeće vrijeme dodaje i preporučuje četiri nove kreposti: poštovanje, toleranciju, miroljubivost i solidarnost. Poštovanje je toliko bitno da to primijetimo tek onda kada prezremo dostojanstvo i slobodu drugoga. Tolerancija je odlučujuća za život svake zajednice, kao i miroljubivost u suživotu različitih naroda. Solidarnost omogućuje da svi možemo sjediti u jednom čamcu.

Smatram potrebnim barem kratko i na ovom mjestu spomenuti da se i na našem prostoru ovih dana na poseban način osjeća ekumenski duh. Među nama se zbio susret nadbiskupa zagrebačkog i predsjednika HBK mons. Josipa Bozanića i njegove pratnje s patrijahom SPC, njegovom svetošću g. Pavlom kao i s više episkopa Srpske Pravoslavne Crkve.

Takvi primjeri visokih crkvenih dostojanstvenika su potvrda riječi Isusove: "Primjer sam vam dao, pa i vi tako činite." Tako trebamo dakle i mi u svom svakodnevnom životu - i pastiri i vjernici - činiti još više u zbližavanju jednih prema drugima, do potpunog jedinstva.

(O kardinalu Königu prema članku iz "Kirche bunt", 31, St. Poltner Kirchenzeitung)

Obitelj - nastavak sa str. 27

● **TANJA:** Nije bilo ni dana traume oko prilagođavanja jer je Marijana bila sjajno prihvaćena i jako dobra, mirna beba, što sigurno ovisi od sredine u koju beba stiže. Svi smo se preporodili s njom! Trebao mi je peti porođaj da svi vidimo kakvo je bogatstvo mala beba u obitelji. Sve je drugačije nego kad sam bila mlađa. Ne znam kako drugačije, ali - drugačije.

● **MIĆO:** Marijana je zaista dar Božji i ona je jako sretna jer se svi željeli s ljubavlju i bez ikakve ljubomore. Svatko tko se rodi tako neočekivano i čudesno uspeva usrećiti sve oko sebe i stabilizirati sve odnose. Neki ljudi smatraju da su ljudi s brojnom obitelji zatucani, neodgovorni i slično. Svi imaju pravo na svoje mišljenje, ali u ovakvom razmišljanju nedostaje da te i ti drugi prihvate kao normalnu obitelj s više djece. Također, nije zatucan onaj tko sluša Božje poruke u svakoj životnoj situaciji jer je vjera veoma važna za život.

● **TANJA:** Marko se jedno vrijeme branio i govorio da Marijana "ne valja" jer s njom ne može igrati košarku ali sada je i on presretan i stalno pruža ruke da je prihvati u naručje, kao i svi mi.

Zahvalni obitelji Skenderović, za ovaj razgovor i za malu Marijanu, želimo im da i dalje rastu u ljubavi! Pod snažnim dojmom da su veoma dosljedni u ovom što su nam ispričali, radosna srca i nasmiješenih lica odlazimo još jednom uvjereni koliko kršćanske obitelji mogu biti sretni kada prihvaćaju volju Božju.

Razgovarali: Vesna i Ladislav Huska

SVEĆENIČKO REĐENJE I MLADA MISA U BAJMOKU

U župnoj crkvi sv. Petra i Pavla u Bajmoku 23. srpnja 2000 subotički biskup mons. dr. Ivan Péntzes zaredio je za svećenika na koncelebriranoj sv. misi s dvadesetak svećenika i u nazočnosti bogoslova, roditelja, rodbine i prijatelja ređenika te ostalih vjernika bajmočke župe đakona Subotičke biskupije Paskó Csabu.

Mladomisnik Csaba jedini je ređenik Subotičke biskupije u ovoj julilarnoj godini te je stoga i opravdana bila radost okupljenih svećenika koji u svoje redove primaju najmlađeg subrata, a tako i vjernika koji u vinogradima Gospodnjim Subotičke biskupije iščekuju nove i svježije duhovne snage.

Paskó Csaba je rođen u Bajmoku 25. 04. 1975. godine od oca Lászla i majke Vékony Margite. Osnovnu školu završio je u rodnom Bajmoku, a nakon toga uputio se u subotičko sjemenište "Paulinum" gdje je položio ispit zrelosti. Nakon završenog srednjoškolskog obrazovanja biskup Péntzes ga je poslao na studij teologije u Pečuh gdje je na Visokoj bogoslovnoj školi stekao teološku naobrazbu. Paralelno uz studij teologije vlč. Paskó je studirao i glazbu i trenutno je student glazbene akademije u Grazu.

Sv. misa ređenja započela je svečanom procesijom iz dvorišta župnog doma. Ova misa bila je ujedno i Mlada misa vlč. Paskó Csabe. Pod sv. misom svojim skladnim pjevanjem slavljem ređenja i Mlade mise uzveličali su župni zborovi bajmočke župe, a nastupio je i mali tamburaški orkestar sastavljen od članova KUD-a "Jedinstvo-Egység". Sv. misa ređenja bila je na mađarskom i hrvatskom jeziku, a homiliju, koja je bila na mađarskom, hrvatskom i njemačkom jeziku, imao je župnik iz Temerina mr. Szungyi László.

Nakon sv. mise biskupa Ivana i mladomisnika pozdravili su mladi i djeca obučeni u mađarsku, bunjevačku i njemačku narodnu nošnju, a zahvalu biskupu i čestitku mladomisniku u ime svih vjernika bajmočke župe izrekla je načelnica Pastoralnog vijeća Márki Bün Anna. Tom prigodom ona je darovala mladomisniku sliku bajmočke župne crkve.

Paskó Csaba peti je živući svećenik kojeg je u posljednjih tridesetak godina dala župa Bajmok.

Mirela Sakač

RAZGOVOR S GRGOM PIUKOVIĆEM

NEMA DUŽIJANCE BEZ BAĆ GRGE

TRIDESET GODINA U PRIPREMI DUŽIJANCE

Svaki Hrvat Bunjevac raduje se proslavi dužijance. Svi uživamo u lijepim vijencima od žita, u lijepo nakićenim karucama; svatko voli dobiti lijepi blagoslovljeni vlat žita na misi zahvalnici; divimo se našoj predivnoj narodnoj nošnji... A da li smo se nekada zapitali, tko to sve priprema, tko to sve organizira... Iza jedne uspjele i lijepo organizirane dužijance stoje mnogi ljudi. Za onu glavnu dužijancu u gradu formira se čak i poseban Organizacijski odbor u kojem ima puno ljudi... Za neke znamo, za mnoge ne znamo. No, jedno je sigurno - dužijance u Subotici nema bez Grge Piukovića i njegove obitelji. On već punih trideset godina aktivno sudjeluje u svim pripremnim poslovima za dužijancu. On sije žito i nadgleda ga. On se stara da se na vrijeme pokosi. On zna uvijek kad će se početi čistiti žito. On plete vijence od žita, on kiti karuce za bandaša i bandašicu... Ali, ne samo to. On se stara i oko nošnje. On tu nošnju skuplja, čuva, uređuje, s radošću posuđuje i onda opet iz početka: peri, peglaj, zaštićuj... do nove prilike.

U ovoj godini Velikog jubileja željeli smo popričati u povodu proslave ovogodišnje dužijance upravo s njim, čestitajući mu tu doista lijepu obljetnicu, ali najviše želeći mu zahvaliti za svu ljubav i sav rad i trud.

Zafalnost nas je održala

ZVONIK: Recite nam za početak odakle u Vama ta ljubav prema našim narodnim običajima, a osobito tolika zauzetost za proslavu dužijance?

● **BAĆ GRGO:** Nemam riči kojom bi mogao iskazat moju ljubav prema tom. Kad je neko rođen na salašu i proveo djetinjstvo na salašu, spavao na daskama u sobi, ranio se lepanjom iz krušne peći, ositio miris pod odžakom koji se pod kožu uvuko - ne mož ne volit i ne činit ono što je vridno i što je naše. Svi naši običaji su tu nastali i počeli se održavati.

Otkaleg zauzetost za dužijancu? Pa to je jedina prilika pokazati da smo tu, da nas ima jer u valovima svakodnevnog života se skoro izgubimo i puno ne priznajemo. Dužijanca je prilika u prvom redu da Bogu zafalimo za sve milosti i darove koje od njega primamo a ta velika zafalnost Bogu i Crkvi nas je do danas održala i sačuvala.

ZVONIK: Kako ste zapravo počeli? Što ste sve radili tokom ovih proteklih 30 godina? Je li bilo teško?

● **BAĆ GRGO:** Dužijancu pratim od 1958. i svakoju pamtim i ni jednu nisam propustio. Sve je započelo 1966. godine kad sam bio bandaš i tu se prvi put susreo s pripremom za dužijancu. Tribalo je čistiti žito, pleti vince, okiti karuca... Nikad mi nije bilo teško a uz pomoć pomagača pleo sam sve, čak i vince za veliku krunu koja se poveže i meće na karuca.

Godišnji odmor za dužijancu

ZVONIK: Koliko i u čemu Vam je pomagala obitelj?

● **BAĆ GRGO:** Obitelj mi je pomogla u svemu. Znalo se - dolaze dani za dužijancu - ja uzimam deset dana godišnjeg odmora da bi na vrime sve bilo gotovo. Obitelj mi je pomagala naročito u pripremanju nošnje. Glavni teret je podnijela supruga Dominika koja zna koliko je posla oko peglanja, pranja i čuvanja naše lipe nošnje.

Sa oca na sina...

ZVONIK: Sigurno sve to radite vjerničkim srcem... Koja je glavna svrha ovog Vašeg rada?

● **BAĆ GRGO:** Glavna svrha mog rada je Bogu na slavu a ljudima na radost, a meni je onda to na zadovoljstvo.

ZVONIK: Godina je Velikog jubileja. Da li ovu godinu doživljavate i proživljavate drugačije od ostalih?

● **BAĆ GRGO:** Svaki jubilej ima svoju težinu, ali doživjet ovako veliki jubilej je velika stvar jer za

Bać Grgo kao bandaš 1958. godine

sobom ostavlja 2000 godina kršćanstva i u tom duhu ga doživljavam.

Mladi su za peticu

ZVONIK: Uvijek ste u društvu mladih. Vidite li u nekome ili nekima svoju zamjenu?

● **BAĆ GRGO:** Neki mi kažu - blago tebi što radiš sa mladima. Istina, lipo je sa njima radit. Ja se nadam i vidim da ima izgleda naći zamenu. Većina nji je ove godine prvi put radila sa slamom i moram priznati da su bili jako poslušni i vridni. Želim svima zafaliti a posebno PLETAČIMA vinaca koji su po mojoj oceni dobili peticu jer i uz njev trud mi smo ove godine brzo završili poso. Dominika i ja smo svoju dicu tako odgajali da vole svoje običaje, da znaju ono što znamo i mi. Svaki od nji se uključuje u organizaciju di triba. Vole našu nošnju, pomažu u pletenju vinaca, kićenju, u povorki na dužijanci... Virujem da će i oni kad god zatriba biti od pomoći.

Razgovarao: A. Anišić

Obitelj na njivi

Sveta glazba u subotičkoj katedrali bazilici (1)

Počeci glazbenog života u gradu

O počecima glazbenog života u Subotici, a napose o svetoj glazbi, piše, navodeći Hercega iz "Subotičkih novina", Josip Mioč, regens chori subotičke katedrale bazilike, da "krajem XVIII. stoljeća Subotica kao slobodni kraljevski grad ne pruža baš živopisnu sliku pravoga grada... što se tiče glazbe možemo govoriti o postojanju samo narodne glazbe. Glazba je pratila krštenja, svadbe i ostale svečanosti... o umjetničkom muziciranju i stručnom obrazovanju nema gotovo nikakvih podataka. Zna se o jednoj odredbi Kalačke nadbiskupije iz godine 1758. gdje se strogo nalaže učiteljima da poučavaju djecu u pjevanju. U gramatikalnoj školi postojao je zbor koji je šezdesetih godina XVIII. stoljeća nastupao na školskim svečanostima ili na pogrebima imućnijih građana". Ipak se i u to vrijeme, iako pučki, pjevalo uz pratnju orgulja u franjevačkoj crkvi. Osim toga u gradu je postojao vojnički puhački orkestar. Navodeći pak Kenyeresu i Kovácsa, Mioč piše: "Od 1780. godine u Subotici u crkvi sv. Terezije postavljeni su strani kantori, jer domaćih nije bilo. Oni su vodili crkveni zbor i nastavu glazbenog odgoja po školama. Učili su djecu, mlade i odrasle crkvene pjesme najviše na latinskom... jeziku. To su bili školovani glazbenici, pa je između njihova repertoara i narodnog melosa subotičkog kraja postojao veliki jaz. Kada je 1800. godine došao u Suboticu mladi, obrazovani i telentirani zborovođa Đuro Arnold, on uvodi u svjetovnu i u crkvenu glazbu značajnije novine. Općenito govoreći može se ustvrditi da je Đuro Arnold postavio pravi temelj glazbenoj kulturi Subotice." (1)

Prije 200 godina došao je u Suboticu Đuro Arnold

O Đuri Arnoldu pisao je Josip Mioč i u bečkom časopisu za katoličku crkvenu glazbu *Singende Kirche*. Tako iz jednog njegovog članka doznajemo da je obitelj Đure Arnolda došla iz Austrije u Taksony kod Budimpešte, gdje se Đuro i rodio 5. lipnja 1781. godine. Nakon pučke škole u Hajosu, studirao je u Pečuhu, dok je praksu zborovođe učio u kalačkoj prvostolnoj crkvi kod Paula Pöhma. Subotičko gradsko poglavarstvo se postaralo za oživljavanje glazbenog života u tada jedinog gradskoj župnoj crkvi, pa je stalo tražiti odgovarajućeg glazbenika. Spomenuti Paul Pöhm je i preporučio svoga učenika Arnolda za Suboticu. Iz preporuke doznajemo da je Arnold svirao orgulje, violinu, violoncello, puhačke instrumente. Znao je ravnati zborom. Mladi glazbenik je kao 19-godišnjak došao u Suboticu da bude zborovođa u crkvi koja je dovršena 1798. godine. Zbora nije imao. Zatekao je jedino mali muški zbor "Schola cantorum". Nije bilo ni orgulja na kojima bi njegovi đaci mogli vježbati. Tek su se počele postavljati orgulje. Okupio je prvi zbor, a mlade je počeo poučavati i različitim glazbalima, sve u nakani da pored zbora osnuje i orkestar. Sve do 1814. godine godine Arnold nije dobivao plaću za uvježbavanje svirača i pjevača. Konačno, 1809. godine uspjelo mu je sa svojim orkestrom i zborom prirediti prvi subotički javni koncert na Paliću. Tako je, zahvaljujući marljivom zborovođi, nastao Mješoviti zbor crkve svete Terezije. 1802. godine se oženio Josefinom Malek iz Pečuha. Uz četiri sina: Frederika, Antuna, Karla i Franju imali su i kćer Mariju. Frederik je bio dobar flautist, a Marija je na koncertima svirala glasovir, a pjevala je i arije. Arnoldov pionirski rad znači za Suboticu osnove glazbenog života ali i, danas već glasovitoj, subotičkoj Muzičkoj školi i Filharmoniji. Prvi koncert u Subotici organizirao je Arnold 1809. godine.

Tri knjige Đure Arnolda

1. Svjestan da je većina subotičkih katolika hrvatske narodnosti, Đuro Arnold je 1819. godine u Osijeku izdao crkvenu pjes-

maricu pod naslovom "Pismenik illiti skupljenje pisama razlicsiti za nediljne, svetcsane i ostale dneve priko godine podobni, za vechju slavu Boxju i kriposti dushevne naroda illyricskoga ucsinjeno po Gjuri Arnoldu". Ta se knjiga brzo raširila po Bačkoj, Srijemu, sjevernoj Hrvatskoj, te među mađarskim Hrvatima. Kad je znameniti franjevac Marijan Jaić 1827. godine izdao svoju pjesmaricu "Vinac bogoljubnih pisamah", objavio je znatan broj pjesama koje je Arnold prvi objavio u svome "Pismeniku".

2. Na njemačkom jeziku je 1826. godine napisao "Historisch-musikalisch-biografisches Tonkünstler Lexikon, mit eigenem Fleisse, zu seiner Belehrung, aus dem besten Hilfsquellen geschöpft und zusammengetragen von Georg Arnold" glazbeni leksikon u četiri sveska, koji je ostao u rukopisu. Iz samog se naslova vidi da je knjigu napisao vlastitim trudom iz didaktičkih pobuda, te da je u svome leksikonu obradio i povijesne i biografske podatke najpoznatijih glazbenih umjetnika. Bio je uvjeren da takvu knjigu još nitko nije napisao.

3. Kako je broj katolika Mađara u Subotici sve više rastao, ukazala se potreba za izdavanjem pjesmarice i na mađarskom jeziku. Njegova 1839. godine zgotovljena pjesmarica "Valódi éneklő" (Pravi pjevač) ugledala je svjetlo dana 1840. godine. Knjigu je namijenio orguljašima i zborovođama u Mađarskoj i Erdelju.

Skladatelj Đuro Arnold

Osim pisanja pjesmarica i leksikona, Arnold se stalno bavio i skladanjem. Napisao je osim brojnih folklornih skladbi i nekoliko skladbi za potrebe scenske umjetnosti: glazbu za jednu dramu Simona Keménya. Sa svojim rođakom Josefom Heinischom napisao je 1832. godine operu posvećenu izboru kralja Matije Korvina. Godine 1837. napisao je glazbu za melodramu "Vještica od Gotthardberga" Antona Schustera. Praizvedba toga Arnoldlova djela bila je u Debrecinu 21. veljače 1837. godine. 1834. se godine više Arnoldovih skladbi izvodilo u Budimu. Veliki je uspjeh doživio sa svojim solo pjesmama. Njegove su skladbe izvođene i u Kolozsváru. Zajedno sa svojom djecom Frederikom i Marijom priredio je 1835. godine Arnold dobrotvorni koncert u korist subotičke bolnice. Ostala njegova djela, kao uvertire, zborne skladbe su se izvodile po većim gradovima: Segedinu, Somboru, Osijeku, Đakovu, Kalači, Pečuhu. Proslavio se Arnold i skladanjem plesova u narodnom tonu. Zato su njegove skladbe ušle u najpopularnije zbirke mađarske narodne glazbe.

Arnold ima više skladbi za zbor, orkestar i orgulje, uglavnom za liturgijsku uporabu. Poznato je da je skladao tri mise, 14 ofertorija, tri libere, jedanaest himana, dva Te Deuma, jedan gradul i jednu Regina coeli. Poslije smrti svoje supruge pisao je isključivo crkvenu glazbu. Za njegova se života na Petrovoj stolici izredalo pet papa. Svakome je od njih posvetio po jednu skladbu. Nosio je i nekoliko papinskih odličja. Lav XII. mu je dao vitešku medalju. Hrvatski skladatelj i muzikolog Albe Vidaković je najzrelijim i najvrednijim Arnoldovim djelom smatrao njegovu Misu u C-duru. Prozvana je Šparta, a skladao ju je neposredno prije svoje smrti 1848. godine za mješoviti zbor, solo, orkestar i orgulje. Druga mu je Misa u B-duru za mješoviti zbor, orkestar i orgulje, a pisana je na njemačkom jeziku. Treća mu je misna skladba jednoglasni mađarski Requiem u G-molu uz pratnju orgulja. Nastala je 1847. godine.

1. Josip Mioč, Život i rad Đure Arnolda, Glazbeni dani Albe Vidakovića, Subotica, 18-21. IV. 1989. Separat "Sv. Cecilije" br. 3, Zagreb, 1989. godine, str. 68.

(nastavlja se)

VELIKI "BILI FRATAR" IZ "SUBOTICE BILE" p. TOMO VEREŠ

Mnoge generacije subotičkih bogoslova, sad već svećenika, koji su studirali teologiju na Jordanovcu kod isusovaca pamte p. Tomu Vereša po uvijek vedrom raspoloženju, zanimljivim predavanjima... Pamtimo ga i po tom da nas je oduševljavao za "naše ljude" a osobito za velikog biskupa Budanovića; poticao nas da istražujemo, pišemo o našim ljudima i istražujemo našu prošlost... Znamo patra Tomu i mnogi Subotičani, jer svake godine dolazi na odmor k svojim i onda na svom biciklu posjeti mnoge, informira se o svemu onom značajnom što se događalo u protekloj godini, skupi knjige i članke o nama, o Subotici i onda od tog živi i crpi inspiraciju za svoj rad.

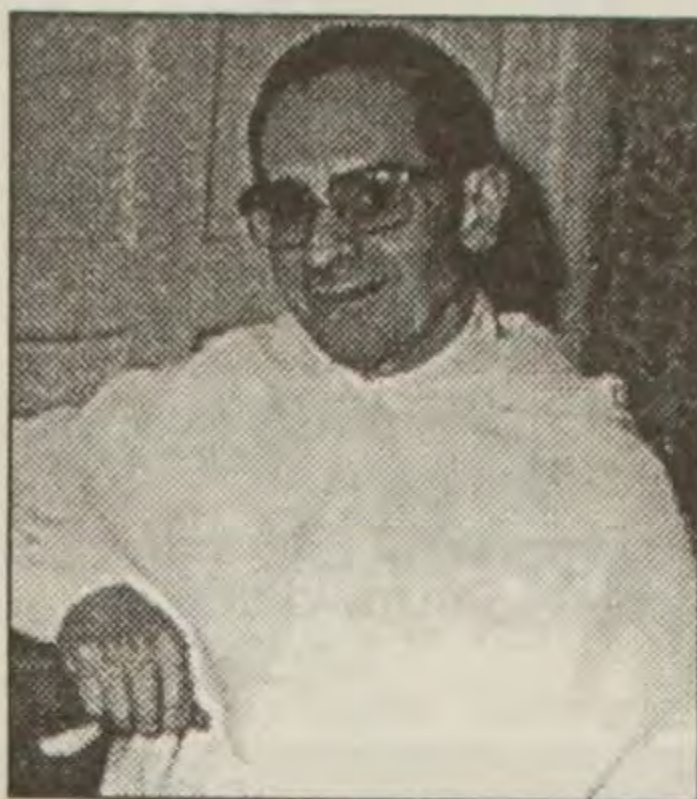
P. Tomo Vereš dobar je kršćanin, svećenik, dominikanac; neumorni radnik, plodan i ustrajan znanstvenik, zaljubljen u svoj zavičaj...

Žao mi je što mi je kao uredniku pro-

makao njegov sedamdeseti rođendan, no mislim da još nismo zakasnili (iako nismo među prvima) da mu čestitamo na promaknuću u "učitelja sv. teologije", da predstavimo njegovu novu knjigu i da mu čestitamo 70. rođendan. Evo, u ovom broju sve odjednom. Njemu posvećujemo stranicu o redovnicima.

Uz iskrene čestitke, želimo p. Tomi prije svega dobro zdravlje, jer mu je ono dosta krhko, želimo mu i puno Božjeg blagoslova u daljnjem radu kao i nagradu za sve što je učinio Bogu na slavu za Crkvu i naš narod i da može još puno godina juriti svojim biciklom po Subotici.

Uredništvo "Zvonika"

O. TOMO VEREŠ "UČITELJ SVETE TEOLOGIJE"

Učitelj braće Reda propovjednika dominikanac **Timothy Radcliffe** promaknuo je u Rimu 10. lipnja 2000. hrvatskog filozofa, i prevoditelja, dominikanca o. Tomu Vereša u "učitelja svete teologije" ("magister in sacra theologia"), priopćila je Hrvatska dominikanska provincija. Taj naslov sveučilišnih profesora teologije u srednjem vijeku ostao je najveće odlikovanje u dominikanskoj Redu koje se dodjeljuje za osobite zasluge na unapređenju znanosti, posebno teoloških i filozofskih.

O. Tomo Vereš je rođen 1930. u Subotici, gdje je završio pučku školu i gimnaziju. U dominikanski Red stupio je 1949. u Dubrovniku; 1950. polaže prve redovničke zavjete, a za svećenika je zaređen 1956. u Francuskoj. Filozofiju i teologiju je studirao u Dubrovniku i Saulchoireu u Francuskoj, gdje 1958. postiže licencijatu iz teologije, zatim u Freiburgu im Brisgau u Njemačkoj te u Zagrebu, gdje je 1970. na Teološkom fakultetu obranio doktorsku disertaciju. Filozofiju je predavao na Dominikanskom filozofsko-teološkom učilištu u Dubrovniku te od 1974. kao redovni sveučilišni profesor na Filozofskom fakultetu Družbe Isusove u Zagrebu. Od 1976. do 1985. bio je predsjednikom Tajništva tadašnje Biskupske konferencije za one koji ne vjeruju. U zagrebačkom dominikanskom samostanu bio je samostanski knjižničar punih 30 godina. Pod njegovim je vodstvom Samostanska knjižnica "Hijacint Bošković" narasla u regionalni spomenik

kulture s vrijednim knjižnim fondom. Kao predavač sudjelovao je na brojnim međunarodnim kongresima posvećenim proučavanju nauke sv. Alberta Velikog, sv. Tome Akvinskog, kao i dijalogu između kršćana i marksista (Rim, Pariz, Ženeva, Walberberg, Bochum, Innsbruck, Graz, Dubrovnik, itd.). Dvadeset knjiga koje je prof. Vereš napisao ili preveo te oko 500 bibliografskih jedinica - rasprava, članaka i polemika u domaćim i stranim časopisima i zbornicima pokazuju široko polje rada na kojem je ovaj Hrvat iz Bačke bio aktivan: od Aristotelove filozofije, filozofije sv. Alberta Velikog i sv. Tome Akvinskog, preko društvenog nauka Crkve i dijaloga s marksistima sve do pitanja nacionalnih manjina. Izravno je pisao na hrvatskom, mađarskom, njemačkom i francuskom, a njegova su djela u više navrata prevedena na albanski, engleski, slovenski, španjolski i talijanski jezik. Verešov rad nije samo pionirski u pokretanju sustavnog prevođenja srednjovjekovnih filozofa i teologa na hrvatski jezik nego i u započinjanju znanstvenog dijaloga kršćana s marksizmom. Zbog njegova prinosa dijalogu između marksista i kršćana cijenili su ga i nekršćani, a temeljitim poznavanjem Marxove doktrine uživao je veliki ugled i među samim marksistima. U tom periodu svoga rada isticao je društveni nauk Crkve i naučavanje zajedničkog učitelja sv. Tome Akvinskog.

Učitelj Reda je prije dvije godine na tu čast promaknuo i o. Augustina Pavlovića. Uz osobno priznanje dvojici hrvatskih dominikanaca za njihov doprinos na području znanosti, priznanje je to i Hrvatskoj dominikanskoj provinciji. /IKA/

Nova knjiga o. Tome Vereša

O ČEMU TO RAZMIŠLJA JEDAN KRŠĆANIN?

O Uskrsu ove godine, u povodu 70. rođendana našeg vrlo sugrađanina, dobrog i učenog dominikanskog redovnika **dr. Tome Vereša**, nakladna kuća Hrvatskog književnog društva sv. Jeronima objavila mu je knjigu pod naslovom "Razmišljanja jednog kršćanina". Lijepa je to gesta ove utjecajne zagrebačke književne udruge, čiji je Vereš inače dugogodišnji član, a koja ima svoje stoljetno korijenje i na ovim našim bačkim ravninama. Sjetimo se samo, uzgred, da je njezin dugogodišnji predsjednik bio bački Hrvat dr. Josip Andrić...

Posljednja Vereševa knjiga, u stvari, predstavlja zbirku njegovih mahom kraćih tekstova, koji su objavljivani od konca sedamdesetih godina do danas poglavito u izdanjima HKD sv. Jeronima (u časopisu "Marulić" i kalendaru "Danica"), ali i u drugim publikacijama, među kojima su, to posebno trebamo istaknuti, i oni u Subotici ("Subotička Danica" i "Žig"). Tako su u knjizi sabrana 27 tematski raznovrsna članka, koji su onda po sadržajnoj sličnosti svrstani u 4 oveća poglavlja ("O čovjeku i njegovu svijetu", "O Crkvi i svijetu", "O kršćanskoj vjeri", te "O svojim idealima") na 214 stranica.

Ono što čitatelj prvo zamjećuje jest kako se knjige koje je do sada potpisivao pater Vereš u mnogome razlikuju od ove posljednje. Naime, on je kao jedan od najboljih prevoditelja s latinskog na hrvatski odlično preveo najteže dijelove filozofskih i teoloških tekstova sv. Tome Akvinskog i sv. Alberta Velikog, zatim svojim je lucidnim analizama Marxova učenja ili vrsnim prikazima problema socijalnog nauka Katoličke Crkve znan kao posve zahtjevan za čitanje, a njegovo kritičko pisanje o zavičajnoj problematici, što je prije nekoliko godina objavljeno u Subotici u knjizi "Bunjevačko pitanje danas", također od čitatelja pretpostavlja stanovitu upućenost u problematiku i spremnost na "dijaloško" čitanje. Pa ipak, o. Vereš, vjeran načelima svojega Reda propovjednika, nikada nije ostajao samo u "suhim i visokim" vodama akademskih rasprava, nego je uvijek ujedno tražio načina i mogućnosti da i najteže shvatljive istine koje dotiču čovjeka, i to prije svega one vjerskog sadržaja, približi svakome na jednostavan način, a da pri tome ne izgubi istinu. Po tome ga, uostalom, poznamo i sa stranica "Subotičke Danice".

I upravo u knjizi "Razmišljanja jednog kršćanina" imamo takvoga Vereša. Vereša kršćanina koji govori o velikim problemima koji tište modernog čovjeka. O njima progovara jasno, kritički, ali i samokritički. Tako Vereš progovara o velikim pitanjima koje muče prije svega čovjeka vjernika. Vjernika, koji živi u teškim vremenima, vremenima koje često ne razumijeva, vremenima brzih i epohalnih promjena u kojima se ne snalazi ponajbolje. U kojima svatko može naći lakih razloga za bijedu i bezizlaz, a krivnja drugog u besmislu je opća pojava. Vremenima, u kojima život bez Boga jednostavno postaje nesnošljiv. Pronaći odgovore na pitanje zašto se to događa i gdje se nalaze izlazi Verešov je izravni cilj u ovim promišljanjima. Stoga ova knjiga nije samo literatura namijenjena za vjernike, ona može biti smjerokaz i za one koji ne vjeruju.

Pri tomu mu je uvijek cilj istina. Ona se ne posjeduje kao gotova, nego se kroz postavljanje pitanja i traženja odgovora, jednostavno, u dijalogu traži. Tako, na koncu, ovaj neumorni tražitelj istine ostaje na tragu svojega velikog predšasnika i učitelja njegova Reda sv. Tome Akvinskog.

Tomislav Žigmanov

Kafana - "Dukat"

Subotica, Preradovićeva 4
(u Bunjevačkom kolu)
Tel: (024) 30-136

Organizira: svadbe, rođendanska slavlja,
bankete i dr.

Svakog dana: MENI RUČKOVI

Nedjeljom: "BUNJEVAČKA UŽNA"

Posebno se preporučamo za organiziranje "Poduša"

Radno vrijeme: od 12 - 22 sata,
nedjeljom od 12 - 16 sati,
ponedjeljkom zatvoreno

vl. Jakov Letović

NAMA JE DOVOLJNO DA ZNATE ZA NAS...

FUNERO

PRIVATNO POGREBNO PREDUZEĆE

- SUBOTICA, Karadorđev put 2.
Telefon (danonoćno): 024 / 55-44-33
- BAJMOK, JNA 3 (u svećari "MARIŠKA")
Telefon (danonoćno): 762-024
- PALIĆ, Jo Lajoša 18 (u svećari "ORHIDEJA")
Telefon: 753-759
- HORGOS, Borisa Kidriča 7
Telefon (danonoćno): 792-202

Poljoprivredna apoteka

AgriS
Subotica

Nudimo vam

- sredstva za zaštitu bilja
- sjemensku robu
- dajemo besplatne stručne savjete

Radno vrijeme od 8 do 19 sati, a subotom od 8 do 12 sati

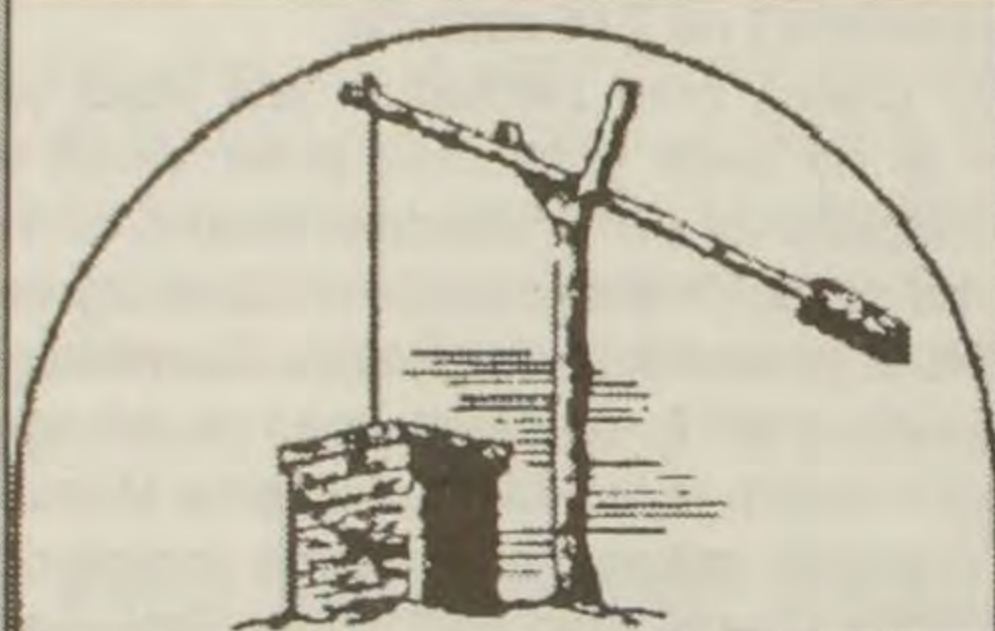
Prešernova ulica 37 (kod crkve sv. Jurja), Tel/fax: 20-966

U spomen
sestr! Vljanejl

SELK d.d.

KUTINA
Kolodvorska 27

Tel.: 044/ 682-432, fax: 044/ 682-438

SALAŠ
ZEMLJORADNIČKA ZADRUGA

Tel: (024) 566 - 577

Možete nam pisati i na
E-mail adresu:
zvonik@tippnet.co.yu

Dr. Kern Katalin
specijalista - fizijatar

Radno vrijeme:
ponedjeljak-petak
8 - 13 sati
poslijepodne
terenski rad

Subotica, Ptujaska 1
tel: (024) 551-375

Djelatnost ordinacije:

- Bolovi u kičmi i zglobovima
- Reumatologija
- Internistički pregled; snimanje EKG, laboratorij, terapija
- Neurološki pregled i terapija
- Psihijatrijski pregled i psihoterapija
- Ortopedski pregled
- Kućna posjeta i kućno liječenje sa suvremenim aparatima

Tel/fax:
(021) 775-411
063-566-062
VAJSKA

INTERNET

www.
TippNet
.co.yu

Internet provajding

Prodaja računara

Instalacija i održavanje računarskih mreža

Pojedinačni i grupni kursevi

(Windows, Word, Excel, Internet)

☎ (024)555-765 Braće Jugovića br. 5. Subotica
e-mail: support@tippnet.co.yu

Preplatnici
iz inozemstva
uplate (30 DM ili
avionom 40 DM)
mogu izvršiti
pošt. uputnicom ili
čekom na adresu:
Gabrijela
Skenderović,
Kneza Trpimira 1/3
44320 Kutina
tel: 99 385 (0)44
681-272
R. Hrvatska

HORVÁT BUSINESS CENTER
HRVATSKI POSLOVNI CENTAR
CROATIAN BUSINESS CENTER

Nagymező u. 49.
H. 1065 Budapest P.f. 468

Tel: (36-1) 269-1301,
311-9200, 353-1501
Tel/fax: (36-1) 269-1300

Kompletan građevinski materijal, Kompletan ogrevni materijal...

P.T.P. BANE 24000 SUBOTICA BAIŃSKA 34. Tel: 024 561 187, Tel/faks: 024 561 186, e-mail: bane@tippnet.co.yu

Piše: mr. Andrija Kopilović

O RASTAVI BRAKA

Nedavno sam na internetu pročitao da je u našoj Katoličkoj Crkvi došlo do bržeg rješavanja postupka poništenja braka ili, kako to mi često kažemo, rastave braka. To se odnosilo na podatke u Americi. I ja sam u situaciji da ne znam kome se moram obratiti a živim u potpuno neprihvatljivim uvjetima sa ženom. Inače, jedna moja poznanica u susjednoj zemlji zbog muževljevog pijanstva (kaže bolesti) i neodgovornosti živi s drugim čovjekom s kojim redovito pristupa sakramentima i žive vrlo lijepo. Kakve su novosti na ovom planu u našoj Crkvi?

Razočarani muž

Informacija koju ste pročitali preko interneta nije, nažalost, do kraja točna. Za vrijeme pontifikata Pavla VI. nakon njegove glasovite enciklike "Humanae vitae" došlo je do nekih pomaka u načinu proglašavanja ništetnosti braka. Naime, dok se ta enciklika stvarala, bilo je angažirano neobično puno stručnjaka, i psihologija - do tada znanost u povojima - je našla svoje pravo mjesto u redu kršćanskih znanstvenih disciplina. Tako su kao razlozi za nevaljanost braka ušle i činjenice i spoznaje iz područja psiholoških dimenzija o nesposobnosti sklapanja valjanog braka. Porastao je tada broj onih čiji je brak proglašen ništetnim jer ga nisu bili kadri pravo sklopiti ne samo iz ranije postojećih zapreka, nego i iz onih koje su se u tim istraživanjima pokazale stvarnim zaprekama.

Pontifikat Ivana Pavla II. je to područje postrožio. Novi Crkveni Zakonik je na tom području do u detalje jasan. Dakle, ne radi se ni o lakšem, ni o bržem rješavanju, nego Crkva kao brižna majka pokušava pomoći onima koji nisu mogli, zbog zapreka, sklopiti valjani brak da im se on što prije proglašava ništavnim. Jasno je iz same evanđeoske nauke da je brak sakrament i da je to djelo Božje u životu čovjeka. Sakrament je uvijek zahvat Božji u život čovjeka ali nikad bez njegove volje i nikad protiv njegove volje. Ako je ikoji sakrament sakrament odluke, onda je to kršćanska ženidba. Stoga se za ženidbu u sakramentalnom obliku traži vrlo temeljita i vrlo dobra priprava. Ne bi se smjeli pripuštati sklapanju sakramentalnog braka oni koji za takav sakrament zbog bilo kojih nutarnjih i vanjskih razloga nisu spremni. Sakrament samo onda nastaje ako su zaručnici do kraja svjesni i do kraja spremni za opće dobro, njih samih i obitelji koja niče od njih, prihvatiti definitivnu odluku života jednih za druge. Radi naravi braka i obitelji sam Bog je po Isusu Kristu ovaj sakrament učinio svetim znakom i nerazrješivim jedinstvom koje čovjek ne može razvrći. Nije bilo i neće nikada biti da "će čovjek moći rastaviti ono što je Bog združio". Stoga su izlišne sve želje i sva razmišljanja da bi Crkva mogla poništiti bilo kad i iz bilo kojih razloga valjanu, sakramentalnu ženidbu.

Međutim, kako je spomenuto, Crkva je majka i učiteljica, stoga može suosjećati i pozvana je pomagati onoj svojoj djeci koja stradavaju, koja pate i koja su u nepravdi. Brak koji je dobro pripremljen, sakramentalno sklopljen, izvor je trajne milosti za supružnike i zato je veliko pitanje da li se može dogoditi da takav brak dođe na stranputicu iz koje nema drugog izlaza osim rastave. Supružnici nikada ne bi smjeli tražiti samo svoje osobne interese, zadovoljstvo, pa čak ni sreću, nego usređujući drugoga naći smisao života. Dakle, u suvremenom braku puno puta su pobrkane vrednote i razlozi iz kojih se ulazi u brak, zašto se živi u braku i zašto je brak po Božjoj volji izvor uzajamnog obožavanja i zašto je brak izvor milosti. Stoga stojimo kod tvrdnje da je vrlo važno postaviti pitanje da li je brak življen u milosti i da li tako milosno življeni brak može doći u krizu. Uz pretpostavku

da je čovjek krhko biće, lomno i grešno, nažalost moramo reći da je to moguće. Crkva dopušta rastavu samo onda ako je život jednoga od supružnika do te mjere ugrožen da je doveden u smrtnu opasnost. Dakle, ne otežavajuće okolnosti, brige, tjeskobe pa i strahovi. Nego uistinu tek onda kada je normalan život onemogućen do te mjere da više i nije pravi život. Tada Crkva dopušta takozvanu rastavu od stola i postelje. Tako rastavljena osoba, makar bila i nedužna, ne može sklopiti novi, valjani crkveni brak nego je pozvana nastaviti svoj život ali ne više u braku. Vrlo smo svjesni da je to teško, ali jednako tako tvrdimo snagom evanđelja da nam Bog nikada ne može poslati veće kušnje nego što ih čovjek može podnijeti. To je tvrdnja apostola Pavla. Takvima Crkva poručuje da im je svim svojim molitvenim životom na pomoć, utjehu i raspolaganje. No, ako ipak tako rastavljena osoba sklopi novi brak i u njemu živi, kako vi kažete, vrlo skladno i vrlo lijepo, Crkva ih ne smatra svojim ne-članovima - i to je ta novost u pastoralu braka, nego ih smatra i dalje članovima svoje Crkve, makar ih ne pripušta sakramentalnom životu (osim u smrtnoj opasnosti ili dubokoj starosti). Crkva tvrdi da postoje i drugi a ne samo sakramentalni putevi spasenja. Mi vjerujemo da je jedini Bog sposoban prosuditi, pomoći i otvoriti vrata spasenja onima koji su u takvoj situaciji. Dakle, tim osobama preporučamo sudjelovanje u liturgijskom životu Crkve, molitveni život, karitativnu djelatnost i mnoga druga područja angažiranog kršćanstva, a sud prepustimo Bogu.

Na slično pitanje Glas Koncila br. 32/2000, odgovara ovako: "Tko je uvjeren da mu prvi brak nije bio valjan pa da ima pravo na drugi, treba se obratiti mjerodavnom crkvenom ženidbenom sudu. Tko bi pak mislio da i bez toga smije na pričest, neka to ne čini na svoju ruku nego neka potraži odgovorno mišljenje razborita ispovjednika" (str. 15).

POČELE SU DUŽIJANCE

Zahvala Bogu u godini jubileja.

Tokom cijele godine mnogo sadržaja, prijatnih i neprijatnih, ispunjavalo je naše dane.

Živjeli smo u strepnji gledajući žitna polja izmučena sušom. Neprestano smo molili za kišu. Ali kiše nije bilo. Biljke su usahle. Bili smo očajni. Na pomolu je glad. Ravnajući se po svim predanjima vezanim za odnos izgleda usjeva i mogućeg roda s jedne strane i stručnih, znanstvenih činjenica, s druge strane, katastrofa je bila neizbježna. I dalje smo molili za kišu, jer u prirodi čovjeka izražena je vječna molba upućena dobrom Ocu. Bože, pa zašto ne daš kišu? Pa ti dobro znaš kakva glad čeka tvoj narod ako žita ne bude, pa, Bože, kako možeš gledati žedna polja, napaćene i zabrinute ljude?

Počela je žetva. Strepnja ogromna, ali žita je ipak bilo, čak i zadovoljavajući prinosi. I dobri Otac čeka molitvu, ali kao da poručuje: "Čovječe, ne prosi nego zahvaljuj!"

I kako sada u dane zahvale ne reći Ocu hvala. Moliti se zahvaljujući.

Bože, hvala Ti za sušu. Hvala za dane bez groma i leda. Hvala za svaki klas. Hvala za sunce kojim si obasjao žeteoce.

Bože, hvala za Tvoje budno oko koje prati sva dešavanja u prirodi. Zar neprestano hvala ne bi bio najdivniji izraz molitve Bogu umjesto vječne prošnje?

Kata Milodanović Ostrogonac, Žednik

"Bunarić"

Cilika
Jaramazović

BUNARIĆ 2000.

26. 08. 2000.

- u 19 sati POKORNIČKO BOGOSLUŽJE, KRUNICA, ISPOVIJED
- u 21 sat: SLUŽBA SVJETLA I PROCESIJA SA SVIJEĆAMA
- u 22 sata: SV. MISA I PROPOVIJED (predvodi mons. Stjepan Beretić)
- u 23 sata: BDJENJE

27. 08. 2000.

- u 7 sati: SV. MISA U KAPELI - dvojezična
- u 8 sati: BISKUPSKA MISA - mađarski (predvodi mons. Huzsvár László, biskup zrenjaninski)
- u 10 sati: BISKUPSKA MISA - hrvatski (predvodi uzoriti g. Vinko kardinal Puljić - nadbiskup i metropolita vrhbosanski)

.....

PROŠTENJE NA HRVATSKOM MAJURU

3. 09. 2000. u 11 sati

Visoki pokrovitelj Dužijance 2000. bila je Skupština općine Subotica, a bezbroj je onih koji su svojim dragovoljnim radom dali svoj doprinos da sve prođe tako lijepo i u redu. Svim manifestacijama ravnao je Organizacijski odbor na čelu s g. Lazom Vojnić Hajdukom. Hvala svima.

KATA TOMAŠIĆ

U Baču je 26. svibnja 2000. godine, u miru i tišini, napustila ovozemaljski život i preselila se u novi dom, dom vječnoga Oca, njegova vjerna službenica Kata Tomašić.

Kata je rođena 1915. godine u uzornoj katoličkoj obitelji. Ona je grijana toplinom samo majke, jer joj je otac i ne vidjevši je poginuo u I. svjetskom ratu, naučila prihvaćati život onakvim kakav je radujući mu se i žrtvujući se kasnije za dobro svojih petoro djece i za dobro svakog čovjeka.

U crkvi je uvijek bila aktivna. Godine 1923. kao prvopričesnica predala je cvijeće novom župniku dr. Stjepanu Tumbasu. U župnoj crkvi sv. Petra i Pavla do udaje bila je "Gosponoša". Nakon smrti svoga muža, kao udovica, počela je ići u franjevačku crkvu Blažene Djevice Marije i ondje i pored bolesti, preuzima odgovornu ulogu voditeljice pjevanja koju je uspješno obavljala veoma brižno i s ljubavlju gotovo do svoje smrti. Bila je i aktivna sudionica velikog broja hodočasničkih bdjenja i molitvi.

Pokopana je na Bačkom groblju. Sprovodne obrede vodio je o. Josip Špehar, koji se od nje oprostio toplim riječima ističući njezin tihi i pobožni vjernički život, koji su krasile divne ljudske osobine, ljubav, plemenitost, pažnja, radna angažiranost a napose obiteljska brižnost i nježnost. On joj je također zahvalio na svemu što je učinila za zajednicu koja se okuplja u franjevačkoj crkvi u Baču.

Milan Krstić

IVAN KUJUNDŽIĆ

(1954 - 2000)

Prije šest nedjelja tragično je preminuo u 45. godini života inženjer strojarstva Ivan Kujundžić. S ljubavlju ga se sjećaju i mole za njega,

NJEGOVI NAJMILIJI.

ZAHVALNICA

- za dužionicu -

Žanju se žita s naših ravnica
ta zrnca sitna u kruhu bilom,
Bože velemožni, blagoslovi kruh novi
i nahrani nas svojim Tилоm.

Od zrna sitna i plodnih njiva
marljiva rada i znojnih ruku
došli smo danas u Tvoj dom, Bože,
blagoslovi nam ovu seljačku muku.

Oče naš, svetimo ime Tvoje
i prinosimo TI krušac sada,
blagoslovi nam ovu žetvu
i Tvoj blagoslov nad nama da vlada.

U tiskobl ovoj u vrijeme teška
kad Tvoje ime uzalud se čuje,
podari nam, Bože, razum i milost
da se Tило Tvoje u kruhu štuje.

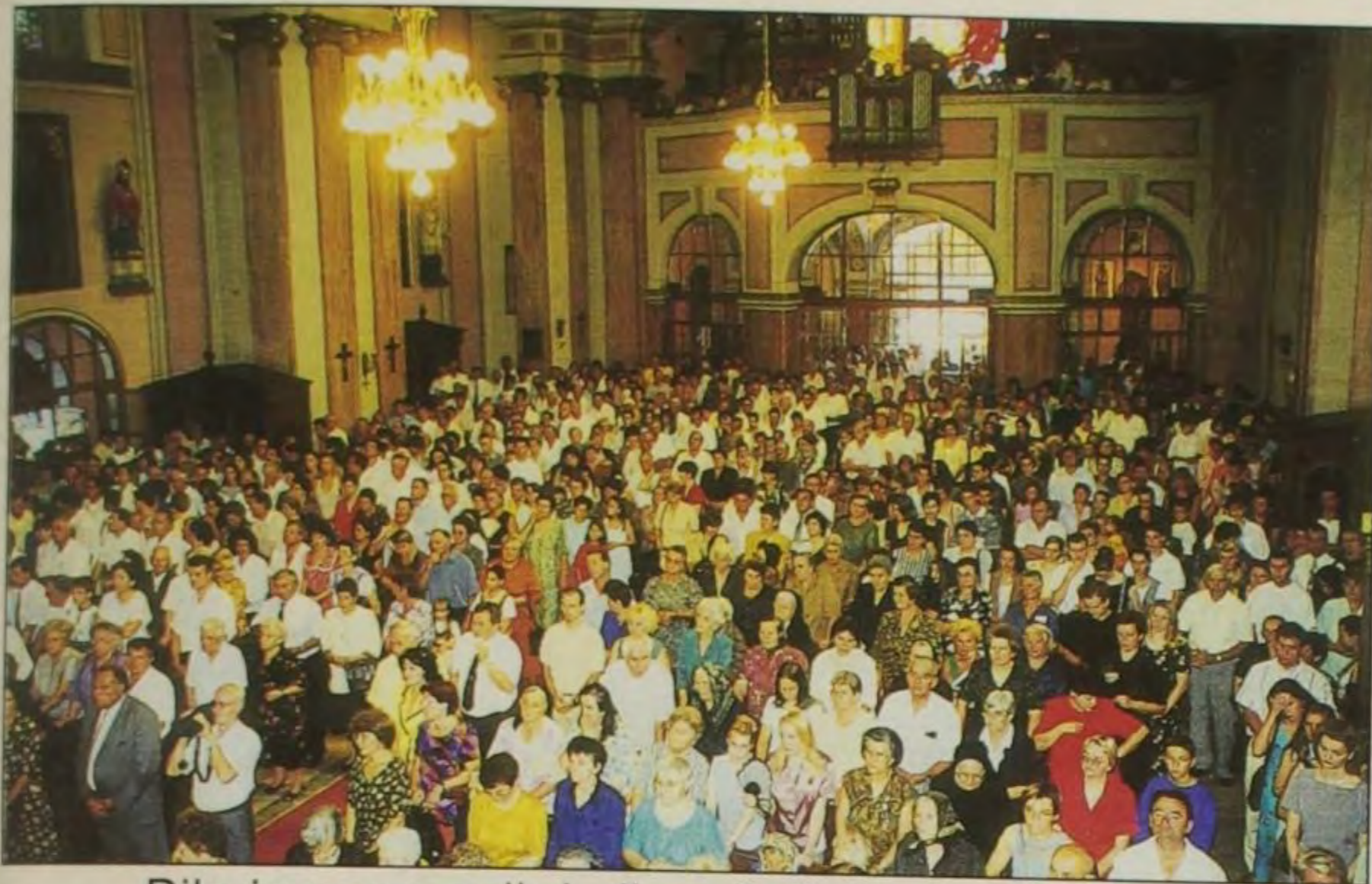
Ni kukolj, Bože, ne odbij od sebe
jer i on lip je kraj žitnice rodne,
u plodnoj zemlji Bačke nam naše
nek i kukolj cvati kraj žitnice rodne.

Očuvaj nas, Bože, od suše i leda
i nevolja raznih i strašnoga rata,
podari nam milost da ljubav procvati
čovku u čoviku da vidi svoga brata.

Cecilija Miler, Sombor

ZVONIK, Katolički list (mjesečnik). Izdaje: Rimokatolički župni ured sv. Roka, 24000 SUBOTICA, Ivana Milutinovića 52. Telefon: 024/554-896; E-mail: zvonik@tippnet.co.yu. Uredničko vijeće: Andrija Anišić - glavni i odgovorni urednik; Franjo Ivanković - zamjenik glavnog i odgovornog urednika; mr. Ervin Čeliković - tehnički urednik; Katarina Čeliković - lektor i korektor; Bernarda Kopunović - korektor; Cecilija Milanković - vinjete; Josip Anišić, Željko Augustinov, Stjepan Beretić, Marko Forgić, Bela Gabrić, Josip Ivanković, Elizabeta Kesler, Andrija Kopilović, Grgo Kujundžić, o. Mato Miloš, Lazar Novaković, Ivan Piuković, Blaženka Piuković, s. Blaženka Rudić, i Branko Vaci; Alojzije Stantić i s. Silvana Milan - marketing; Uredništvo stranica mladih: Vesna Huska, Dijana Šarčević, Ivana Lazić, Ladislav Huska, Marina Kujundžić, Svetlana Sudarević, Željka Zelić. List je registriran u Ministarstvu za informacije Republike Srbije, broj: 632-1093/94-03, 20.10. 1994. Tisak: Štamparija "GLOBUS", Otmara Majera 10, Subotica, Tel.: 024/551-202.

OD ZVONIKA DO ZVONIKA U BOJI

Bilo je puno onih koji su željeli zahvaliti Bogu

Svečana misa zahvalnica dužijance 2000.

Oni su proglašeni „najlipčima“

Kerske kraljice svake godine ispraćaju bandaša i bandašicu

KPD „Silvije S. Kranjčević“ iz Bačkog Brega stižu na Trg

Risari i risaruše pred početak takmičenja

Na grobu utemeljitelja crkvene dužijance

Globus

ŠTAMPARIJA BRZE USLUGE

Vlasnik: *Blaško Gabrić*

24000 Subotica, Otmara Majera 10

Tel./fax: (024) 551-202, 553-142

SA BOGATIM PROIZVODNIM PROGRAMOM
I 2000. GODINE SA VAMA:

- Vizitkarte
- Posmrtnice
- Plakati
- Katalozi
- Obrasci
- I sve ostalo što Vi možete zatrebati po narudžbi
- Kalendari
- Prospekti
- Nalepnice
- Knjige
- Novine
- Časopisi
- Pozivnice za svadbu
- Kartonska ambalaža
- Papirna ambalaža
- Kesice

Bandaši i bandašice u godini Velikog jubileja

u Maloj Bosni

u Somboru

u Bajmoku

DUŽIJANCA

u Žedniku

u Tavankutu

Divim se
i slavim Gospodina

u Đurđinu